

**AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI
TANÁCS ELNÖKÉNEK**

TÁJÉKOZTATÓJA

**A BÍRÓSÁGOK ÁLTALÁNOS HELYZETÉRŐL ÉS
AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI
TANÁCS
IGAZGATÁSI TEVÉKENYSÉGÉRŐL**

2003. január 1. – 2003. december 31.

J/12356

TARTALOM

I. Fejezet: Bevezetés	3
II. Fejezet: A bíróságot érintő jogalkotás	5
1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) módosításai	5
2. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (Bjt.) módosítása	5
3. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1977. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosításai	6
4. A Magyar Köztársaság polgári törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) módosításai	7
5. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosításai	8
6. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) módosítása	10
7. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) módosítása	11
8. Az Igazságügyi Minisztérium rendeletei	12
III. Fejezet: A Legfelsőbb Bíróság helyzete	15
1. Legfelsőbb Bíróság alkotmányos helyzete, feladati és hatásköre	15
2. A Legfelsőbb Bíróság szervezeti felépítése, személyi összetétele	15
3. A Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége, a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása	16
3.1. A jogalkalmazás egységének biztosítása	16
3.2. A legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége	22
4. A Legfelsőbb Bíróság részvétele a jogszabályok előkészítésében	23
5. A nemzetközi kapcsolatok alakulása, az Európai Jogi Iroda tevékenysége	24
6. Informatikai fejlesztések	25
7. A Legfelsőbb Bíróság pénzügyi, költségvetési helyzete	26
Mellékletek 1-4	27
IV. Fejezet: Az ítélőtáblák helyzete	28
1. Ügyforgalom, munkateher	28
2. Személyzeti helyzet	34
Melléklet	37
V. Fejezet: A helyi és a megyei bíróságok helyzete	39
1. Ügyforgalom, munkateher	39
Mellékletek 1-25	50
2. Személyzeti helyzet	75
2.1. A bírák és igazságügyi alkalmazottak (bírósági titkárok, fogalmazók, tisztviselők és írnokok) engedélyezett és tényleges létszámának változása a 2003. január 1. és 2003. december 31. napja közötti időszakban	75
2.2. A bírói kar összetétele	76
2.3. A bírák kinevezése	77
2.4. A bírák szolgálati viszonyának megszűnése	77
2.5. A bírák elleni fegyelmi eljárások és fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül alkalmazott írásbeli figyelmeztetések	78
2.6. A bírák ellen indult büntető-és szabálysértési eljárások	78
2.7. A bírák és igazságügyi alkalmazottak javadalmazása és elismerése	79
2.8. Az OIT személyügyi igazgatási tevékenysége	80
Melléklet 1-16	81
3. Oktatás	97
Melléklet 1-2	99
4. A bírósági épületek	101
Melléklet 1-2	104
5. A bírósági informatika	109

5.1. A bíróságok országos informatikai hálózatán elérhető adatbázisok, szolgáltatások folyamatos üzemeltetése és bővítése.....	109
5.1.1. Általános szolgáltatások.....	109
5.1.2. Szakmai munkát támogató rendszerek autentikációs eléréssel	112
5.1.3. Bíróságok által kialakított és működtetett rendszerek – autentikációs eléréssel	113
5.1.3.1. Jogszabályok által előírt feladatok	113
5.1.3.2. Legfelsőbb Bíróság és az ítélőtáblák határozatainak elérése	114
5.2. A PHARE program menedzselése és eredményei.....	114
5.3. Informatika oktatása.....	114
5.3.1. Infrastruktúra oktatás	114
5.3.2. Informatikusok oktatása	115
5.4. Informatikai célfeladatok, érdekeltségi rendszer	115
5.5. Az informatikai infrastruktúra működtetése.....	116
5.6. Az informatikai terület külső kapcsolatai	116
5.7. Az informatika szervezeti keretei, személyi feltételei	116
5.8. A bíróságok informatikai tevékenysége a számok tükrében	117
5.8.1. Alkalmazói számítógépes programok.....	117
5.8.2. Operációs rendszerek.....	117
5.8.3. Hardver ellátottság.....	118
Melléklet 1-8	119
6. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai	129
7. Közreműködés a jogalkotásban	131
8. A bíróságok jogi képviselése	133
9. A bíróságok sajtótevékenysége.....	137
Melléklet.....	138
VI. Fejezet: A bírósági szervezet gazdálkodása	139
1. A bírósági szervezet gazdasági, pénzügyi helyzete 2003-ban	139
2. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke legfontosabb, költségvetéssel kapcsolatos határozatai.....	142
3. A 2004. évi várható költségvetési helyzet.....	144
4. A bírósági szervezet gazdálkodásának fejezeten belüli ellenőrzése.....	146
VII. Fejezet: Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács működésének legfontosabb mutatói.....	149
1. Az OIT ülései.....	149
2. Az OIT ülésein megtárgyalt előterjesztések, tájékoztatók, javaslatok.....	149
3. Az OIT határozatai, szabályzatai, ajánlásai és belső határozatai.....	149
3.1. Az OIT határozatai	149
3.2. Az OIT szabályzatai	150
3.3. Az OIT ajánlásai.....	150
3.4. Az OIT belső határozatai	151
VIII. Fejezet: Az OIT 2003. évi működésének értékelése és a jövő feladatai	153

I. fejezet

BEVEZETÉS

A bírósági szervezet európai színvonalú működése nemcsak az Országos Igazságszolgáltatási Tanács és a bíróságok „belügye”, hanem a legszélesebb értelemben vett közérdek és alapvető politikai kérdés is.

Az emberek biztonságérzete, jogállamba vetett hite függhet attól, hogy szakszerűen és hatékonyan működik-e az igazságszolgáltatás. Joggal várják el a polgárok, hogy a perek ne tartsanak 8-10 évig, hogy a bíró legyen felkészült, határozott, de emberséges, továbbá, hogy a bírósági épületek felszereltsége és műszaki állapota méltó legyen a XXI. század követelményeihez.

Az eredmények egyértelműek. 2003 novemberében az Európai Bizottság az eddigi legpozitívabb értékelést adta a magyar bíróságok ítélkező tevékenységéről. Áttörésként értékelhető, hogy míg az elmúlt években a bírálati elem volt túlsúlyban, addig a 2003-as jelentés úgy fogalmaz: összességében javult a bírósági eljárások időtartamával kapcsolatos általános helyzet, csökkent az ügyhátralék, az ügyek 86%-át egy évnél rövidebb idő alatt fejezik be a bíróságok és az egy évnél tovább húzódó ügyek száma 36.000-re mérséklődött.

Az országjelentés ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy számos további lépés van még hátra az igazságszolgáltatás területén: a bíráskodás megfelelő finanszírozásának biztosítása, további ítélőtáblák felállítása, a jogi segítség rendszerének kialakítása.

Az elmúlt években a legnehezebb helyzetben a Legfelsőbb Bíróság volt, ahol egy jogorvoslati kérelem elbírálására 2-3 évet kellett várni. Ez a helyzet a jelentős ügyeket érintette, amelyek közül sok per kimenetele százezrek jogait befolyásolta.

2003. július 1-jével – 53 év után – ismét megkezdte működését három ítélőtábla.

Az ítélőtáblák felállításával megjelent az igazságszolgáltatás rendszerében a regionalitás, amely megfelel a magyar bírósági szervezet hagyományainak, és összhangban van az európai gyakorlattal is.

Ma már megállapítható, hogy a táblabíróságok felállítása és a négyszintű bírósági rendszer kialakítása helyes döntés volt. Az 1997-es bírósági reformtörvények következetes végrehajtásának eredményeként javult az ítélkezés időszerűsége. A nagy ügyekben is felgyorsult az ítélkezés, a fellebbviteli fórumként működő ítélőtáblák döntően hozzájárultak az ügyhátralék feldolgozásához, s a

Legfelsőbb Bíróságon várakozó jogorvoslati kérelmek közel 90%-át mintegy félv év alatt lezárták.

Az 1997-es igazságügyi reformnak az is célja volt, hogy a Legfelsőbb Bíróságnak a fellebbezések elbírálásához kapcsolódó munkaterhe csökkenjen. A rendkívül magas ügyérkezés, a halmozódó ügghátralék ugyanis jelentősen hátráltatta az ítélezési gyakorlat egységének biztosításával összefüggő feladatok ellátását.

A bíróságok ítélezési tevékenysége befolyásolja a közvélemény, a társadalom hangulatát. Gyakran felmerül a kifogás, hogy ugyanazon ügyben egymással ellentétes döntések születnek. Ezért is elengedhetetlenül fontos, hogy az országban egységes, jól kiszámítható legyen az ítélezési gyakorlat.

Várható, hogy 2004. végére a Legfelsőbb Bíróság is naprakésszé válik, amire a rendszerváltozás óta nem volt példa, így a jövőben képes lesz maradéktalanul eleget tenni az ítélezés egységének biztosításával kapcsolatos alkotmányos feladatának.

Megválasztásom előtt az Országgyűlés Alkotmány- és igazságügyi bizottságában a bíróságok politikamentességét jelöltem meg az egyik legfontosabb célként, és úgy vélem, hogy bíróságaink e tekintetben is jelesre vizsgáztak, hiszen az ítélezési gyakorlatban nem mutatható ki semmiféle politikai tendencia. Az emberek többsége a közvélemény-kutatási adatok szerint bízik a bírák pártatlanságában

Az 1997-es igazságügyi reform olyan közjogi, alkotmányos rendszert alakított ki, amely világszerte elismert és példamutató, biztosítja a bíróságok független működését. Az időnként felszínre kerülő viták a jogállamot erősítik.

Mindannyiunk közös felelőssége, hogy Magyarországon egységes és hatékony legyen a bírászkodás, az ügyfeleket kulturált, biztonságos épületek várják, megvalósuljon az E-bíróság és valamennyi jogkereső polgár és szervezet biztos lehessen abban, hogy a bíróság valóban pártatlanul, semlegesen hozza döntéseit.

Bízom abban, hogy a harmadik hatalmi ág a táblabíróságokkal megerősödve a jövőben a társadalom megalégedésére tölti be hivatását.

II. fejezet

A BÍRÓSÁGOT ÉRINTŐ JOGALKOTÁS

A korábbi évek tájékoztatóihoz hasonlóan a bíróságok igazgatásával, illetve ítélkező munkájával összefüggően ismertetem a 2003. évben megalkotott lényegesebb jogszabályokat.

1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) módosításai

1.1. A 2003. évi XIV. törvény (a pártfogókra vonatkozó egyes törvények módosításáról) 1. §-a módosította a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 94. §-át:

„A büntetések és az intézkedések végrehajtása során a bíróságra háruló feladatokat a büntetés-végrehajtási bíró látja el, aki a megyei bíróságon működik.”

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1.2. A 39/2003. (III. 13.) KE határozat a bíróságok illetékességi területének módosításáról:

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács javaslatára – tekintettel az Országgyűlés 47/2001. (VI. 18.) határozatára – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (továbbiakban: Bsz.) 17. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Fővárosi Bíróság, a megyei, a helyi és a munkaügyi bíróságok a Bsz. mellékletének I. részében megállapított illetékességi területét akként módosította, hogy „Bakonygyirót, Bakonyszentlászló, Fenyőfő, Románd, Sikátor és Veszprémvarsány községek 2003. március 1. napjától a Veszprém Megyei Bíróság és a Zirci Városi Bíróság helyett a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság és a Győri Városi Bíróság illetékességi területéhez tartoznak”.

2. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (Bjt.) módosítása

A 2003. évi XX. törvény (a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, valamint az ezzel összefüggő törvények jogharmonizációs célú módosításáról) módosította a Bjt. 129. §-át, mely szerint a bírák szolgálati viszonyára a Bjt.-ben nem szabályozott kérdésekben a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény meghatározott szakaszait kell megfelelően alkalmazni.

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

3. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1977. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosításai

3.1. A 2003. évi XIV. törvény (a pártfogókra vonatkozó egyes törvények módosításáról) módosította az Iasz. 129/A. §-át:

A megyei (fővárosi) gyámhivatal hivatásos pártfogó köztisztviselőjének 2003. április 30-ig írásban kell nyilatkoznia arról, hogy pártfogó felügyelőként az igazságügyi alkalmazotti szolgálati jogviszonyt elfogadja-e.

A megyei (fővárosi) bíróság hivatásos pártfogójának 2003. április 30-ig írásban kell nyilatkoznia arról, hogy a PFSZ Hivatalához történő végleges áthelyezését kéri-e.

Hatályos: 2003. április 1-jétől.

3.2. A 2003. évi XIV. törvény módosította az Iasz. 1. és 2. §-ait:

A törvény hatálya a bíróságokkal, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalával, az Igazságügyi Szakértői Intézetek Hivatalával és az igazságügyi szakértői intézményekkel, a Pártfogó Felügyelői Szolgálat Országos Hivatalával és a megyei (fővárosi) hivatalaival létesített igazságügyi szolgálati jogviszonyra terjed ki.

Az igazságügyi alkalmazott fogalmát bővítette a pártfogó felügyelővel.

A pártfogó felügyelő a pártfogoltról pártfogó felügyelői véleményt, környezettanulmányt készít, szervezi és ellenőrzi a közérdekű munka végrehajtását, az egyéni pártfogó felügyelői terv szerint végrehajtja a pártfogó felügyeletet, pártfogói tevékenységet lát el a büntetés-végrehajtási intézetben, végzi az utógondozást, valamint ellátja a jogszabályban meghatározott más feladatait.

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

3.3. A 2003. évi XIV. törvény 7. §-a módosította az Iasz.-nak a szolgálati jogviszony létesítésére vonatkozó rendelkezéseit:

A bírósági fogalmazó, a bírósági titkár, az igazságügyi szakértő és a pártfogó felügyelő kinevezésénél a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 3. §-ának (2) bekezdésében írt rendelkezést is alkalmazni kell azzal, hogy a bünygyi nyilvántartás adatainak mérlegelésére a kinevezésre jogosult bírósági elnök, a pártfogó felügyelő esetében a PFSZ Hivatalának főigazgatója, az igazságügyi szakértő esetében az igazságügy-miniszter jogosult.

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

3.4. A 2003. évi XIV. törvény az Iasz. 13. §-ának (2) bekezdését módosítva meghatározta, hogy a pártfogó felügyelőnek egyetemi szintű jogász, okleveles közigazgatási szakértő, pszichológus, szociálpolitikus, szociológus vagy teológus; egyetemi vagy főiskolai szintű pedagógus, vagy szociális munkás; főiskolai szintű

gyógypedagógus, igazgatásszervező vagy szociálpedagógus; felsőfokú képesítéssel és szakirányú továbbképzési szakon szerzett – így különösen addiktológiai konzulens, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, mentálhigiénés – szakképesítéssel rendelkező személy nevezhető ki.

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

4. A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) módosításai

4.1. A közpénzek felhasználásával, a köztulajdon használatának nyilvánosságával, átláthatóbbá tételével és ellenőrzésének bővítésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2003. évi XXIV. törvény („Üvegseb”-törvény) a Polgári Törvénykönyvnek a közhasznú társaságra és a közalapítványra vonatkozó szabályait egészíti ki.

Az átláthatóság érdekében a törvény kiegészíti a közhasznú társaságnál a Ptk. 59. §-ának (1) bekezdését azzal a rendelkezéssel, hogy a társadalmi közös szükséglet kielégítésére felelős szervvel kötött szerződést a megkötésétől számított harminc napon belül oly módon kell nyilvánosságra hozni, hogy azt a cégbíróságon letétbe kell helyezni.

A törvény szigorítja a közalapítvány lehetőségeit gazdálkodó szervezet alapítására, illetve cégben való részesedés szerzésére. A szabályozás ebben az esetben is előírja a többségi befolyás fennállásának követelményét és megtiltja a továbbtársulást.

Közfeladatnak minősül az az állami, helyi önkormányzati vagy országos kisebbségi önkormányzati feladat, amelynek ellátásáról – törvény vagy önkormányzati rendelet alapján – az államnak vagy az önkormányzatnak kell gondoskodnia. A közalapítvány létrehozása nem érinti az államnak, illetve az önkormányzatnak a feladat ellátására vonatkozó kötelezettségét.

Hatályos: 2003. június 9-től.

4.2. A 2003. évi LV. törvény (a budapesti 4-es – Budapest Kelenföld pályaudvar–Bosnyák tér közötti – metróvonal első szakasza megépítésének állami támogatásáról) 9. §-a módosította a Ptk. 28. §-ának (2)-(4) bekezdését:

A kártérítési, megtérítési és kártalanítási kötelezettség, valamint a jóhiszemű személyek irányában vállalt szerződéses kötelezettség az államot költségvetési fedezet hiányában vagy az e célra biztosított költségvetési fedezetet meghaladó mértékben is terheli.

Hatályos: 2003. július 19-től. Ezt követő kötelezettség-vállalásokra kell alkalmazni.

4.3. A 2003. évi CXXV. törvény (az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról) módosította a Ptk.-t:

A személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

Hatályos: 2004. január 27-től.

4.4. 2003. évi CII. törvény (egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi törvények módosításáról) a Ptk.-t módosítva úgy rendelkezik, hogy a szellemi alkotás a törvény védelme alatt áll.

A védelmet – e törvény rendelkezésein kívül – az alkotások meghatározott fajtáira, valamint egyes rokon tevékenységekre a szerzői, az iparjogvédelmi (a szabadalmi, a védjegy-, eredet megjelölés-, származásjelzés- és mintaoltalom), valamint a hangfelvételek előállítóit védő jogszabályok határozzák meg.

Hatályos: a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján.

4.5. A 2003. évi XLIX. törvény (az európai gazdasági egyesülésről, valamint a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény és a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény jogharmonizációs célú módosításáról) akként módosította a Ptk.-t, hogy az új vállalkozási formára, az európai egyesülésre tekintettel szükségessé válik a Ptk.-ban meghatározott gazdálkodó szervezetekre vonatkozó taxáció kiegészítése az európai gazdasági egyesüléssel.

Hatályos: a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján.

5. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosításai

5.1. 2003. évi XXIV. törvény (a közpénzek felhasználásával, a köztulajdon használatának nyilvánosságával, átláthatóbbá tételével és ellenőrzésének bővítésével összefüggő egyes törvények módosításáról) módosította a Pp.-t:

A tanú, ha a titoktartás alól felmentést nem kapott, nem hallgatható ki olyan kérdésről, amely államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősül, vagy amelyre az üzleti titokra vonatkozó titoktartási kötelezettsége kiterjed, kivéve, ha az a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó külön törvényi rendelkezések alapján nem minősül üzleti titoknak.

Hatályos: 2003. június 9-től.

5.2. 2003. évi CI. törvény (a postáról) a Pp.-t módosítva úgy rendelkezik, hogy a postai úton küldött bírósági iratokat a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni, ha a címzett az átvételt megtagadta. Ha pedig a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át (nem kereste), azt a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kell kézbesítettnek tekinteni. Keresetlevél (fizetési meghagyás) kézbesítése esetén a bíróság e vélelem beálltáról az alperest (kötelezettet) értesíti.

Hatályos: 2004. január 1-jétől.

5.3. A 2003. évi LXXX. törvény (a jogi segítségnyújtásról) a Pp.-be a következő rendelkezést lépteti:

Költségmentesség esetén a bíróság az ügy vitelére a fél kérésére pártfogó ügyvédként a bíróság székhelyén működő ügyvédet vagy ügyvédi irodát rendel ki, feltéve, hogy a kirendelés az ügy körülményeire tekintettel szükséges. A bíróság hivatalból rendel ki pártfogó ügyvédet a jogi képviselővel nem rendelkező, költségmentességben részesült fél számára, ha ügyében a jogi képviselő kötelező.

A pártfogó ügyvédi képviselő elrendelésének hatálya az eljárás jogerős befejezéséig tart.

A pártfogó ügyvéd az őt megillető díjakat a perköltségben elmarasztalt ellenféltől közvetlenül behajthatja, a pervesztes ellenfél pedig – ha a pártfogó ügyvéd díját vagy költségeit a bíróság előlegezte – köteles ezt közvetlenül az államnak megfizetni.

Hatályos: 2004. április 1-jétől.

5.4. A 2003. évi LXXX. törvény (a jogi segítségnyújtásról) a Pp. 85. § (4) bekezdés helyébe a következő rendelkezést lépteti: „Külföldiek részére a költségmentes perlés kedvezménye – az (5) bekezdésben foglalt eltérésekkel – csak a Magyar Állam által kötött nemzetközi megállapodás vagy viszonyosság esetében engedélyezhető. A 84. § (3) bekezdésében megjelölt tárgyi költségmentesség a külföldi nemzetközi megállapodás vagy viszonyosság hiányában is megilleti, a perköltség-biztosíték alól azonban a külföldi – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – a 84. § (3) bekezdése esetében is csak akkor mentesül, ha ezt nemzetközi megállapodás vagy viszonyosság lehetővé teszi. A viszonyosság fennállása tekintetében az igazságügy-miniszter nyilatkozata irányadó.

84. § (5) bekezdés: „Az Európai Unió tagállamának állampolgára és az Európai Uniót kívüli államnak az Európai Unió tagállamában jogszerűen tartózkodó állampolgára a magyar állampolgárokra irányadó feltételek szerint jogosult költségmentességre, perköltség-biztosíték letételére pedig nem kötelezhető. A költségmentesség ebben az esetben a tárgyalásra történő utazás költségeire is kiterjed, ha a fél tárgyaláson történő jelenléte a törvény alapján kötelező.”

Hatályos: 2004. május 1-jétől.

6. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) módosítása

6.1. A 2003. évi CXXX. törvény (az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről) módosította a Btk. 214. §-át:

Jogharmonizációs kötelezettséget teljesít amikor a jogellenes belföldi tartózkodás elősegítése tényállásának alkalmazhatóságát kiterjeszti az Európai Unió tagállamainak területére. Az Európai Unió Tanácsának az illegális belépés, átutazás és tartózkodás elősegítésének meghatározásáról szóló 2002/90/EC irányelve, valamint a Tanács 2002. november 28-i, az illegális belépés, átutazás és tartózkodás elősegítésének érdekében a büntetőjogi szabályozás szigorításáról szóló kerethatározata ugyanis a tagállamok belső jogi szabályozásával szemben követelményként határozza meg, hogy a nem uniós állampolgár külföldinek, bármely tagállam területén való jogellenes tartózkodáshoz nyújtott segítséget valamennyi tagállamban büntetendővé kell nyilvánítani.

Hatályos: a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján.

6.2. A 2003. évi CXXX. törvény úgy módosítja a Btk. vonatkozó rendelkezéseit, hogy a hivatali bűncselekményeknek, mint különös bűncselekményeknek a tagállami igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóság tagjai is speciális alanyai, tettesei lehessenek, és a korábban már megteremtett speciális védelem mellett, speciális felelősségük is legyen az általuk elkövetett bűncselekmények miatt.

A törvény a külföldi hivatalos személyek által elkövetett bűncselekményeknek a magyar hivatalos személyek által elkövetett bűncselekményekkel azonos büntetőjogi fenyegetettségének megteremtése érdekében nemcsak a hivatali bűncselekmények alanyi körét terjeszti ki ezen külföldi hivatalos személyekre, hanem még további kettő, hivatalos személy által is elkövethető bűncselekmény esetében teremti meg a tagállami tisztviselők büntetőjogi felelősségének jogszabályi alapjait. Ez a két bűncselekmény a bűnpártolás és a hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás, amelyeket a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a Magyar Köztársaság területén eljáró tagjai is elkövethetnek az eljárási jogsegély teljesítésével kapcsolatos hivatalos eljárásuk során.

Hatályos: az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló egyezményeket a Magyar Köztársaságban kihirdető törvény hatálybalépése napján lép hatályba.

6.3. A 2003. évi CXXX. törvény a Btk. 304. §-ban a pénzhamisítás privilegizált esetének módosítása egy korábbi kodifikációs hibát korrigál. Ezt a hibát javítja ki a törvény azzal, hogy kiegészíti a (3) bekezdés szövegét a kisebb értéket el nem érő értékre történő utalással.

Hatályos: 2004. március 1-jétől.

7. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) módosítása

7.1.1. A 2003. évi LXXX. törvény (a jogi segítségnyújtásról) módosítja a Be. egyes rendelkezéseit. Előírja, hogy ha annak feltételei fennállnak, a sértett, magánvádló, magánfél vagy egyéb érdekelt kérelmére a jogi segítségnyújtásról szóló törvényben meghatározott szervezet – megyei hivatal – engedélyezi a pártfogó ügyvédi képviselőt. A bíróságnak az engedélyezés feltételeiről tájékoztatnia kell az érintett személyt, ha észleli, hogy az engedélyezés feltételei fennállnak.

Hatályos: 2006. január 1-jétől.

7.1.2. A Be. 230. §-ának (1) bekezdése az első mondatot követően a következő mondattal egészül ki: „A pótmagánvádló a vádindítványt személyesen akkor nyújthatja be, ha a vádindítványban nyilatkozik arról, hogy a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezése iránt a külön jogszabályban foglaltak szerint kérelmet terjesztett elő a jogi segítségnyújtó hivatalhoz.”

Hatályos: 2006. január 1-jétől.

7.1.3. A törvény az egyéb rendelkezésekre is figyelemmel fogalmazza újra a pótmagánvádló személyes költségmentességéről rendelkező 343. § (3) és (4) bekezdését.

Hatályos: 2006. január 1-jétől.

7.2. A 2003. évi CXXX. törvény (az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről) módosította a Be. következő rendelkezéseit:

7.2.1. A törvény új eljárási formát vezet be: az átadási eljárást. Az átadási eljárás a büntető ügyekben folytatott nemzetközi igazságügyi együttműködés keretein belül a célját és a jellegét tekintve a kiadatási eljáráshoz hasonló, azonban részletszabályai – éppen a gyors és az egyszerűbb eljárás érdekében – eltérnek a kiadatási eljárástól. A törvény részletesen rendelkezik az európai elfogatóparancs végrehajtásához kapcsolódó átadási eljárás szabályairól.

7.2.2. A törvény kizárja az előzetes letartóztatásért és az ideiglenes kényszergyógykezelésért járó kártalanításból azt, aki az elrejtőzéssel, a szökéssel, illetve a szökés megkísérlésével az eljárási kényszerselekményekre okot adott. A törvény ezért ezt a kizáró okot továbbra is változatlan formában fenntartja.

A törvény a Be. 580. § (2) bekezdése b) pontjának második fordulata helyett új c) pontot iktat be, mely szerint azt a terheltet zárja ki a kártalanításból, aki a hatóság megtévesztésére törekedett, és ezzel neki felróhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a

bűncselekmény megalapozott gyanúja reá terelődjék, és így vele szemben a személyi szabadságot elvonó kényszerintézkedést elrendeljük vagy meghosszabbítsák.

A törvény új *d)* pontot iktat be a Be. 580. §-ának (2) bekezdésébe, amely szerint kizárt a kártalanítás akkor, ha a terhelttel szemben a már megindult büntetőeljárásban lakhelyelhagyási tilalmat vagy házi őrizetet rendeltek el, illetőleg óvadék letételét engedélyezték, és e kényszerintézkedések szabályait a terhelt megszegte.

7.2.3. A Be. 585. § (1) bekezdésének módosításánál úgy rendelkezik, hogy a pénzbüntetés, a pénzmellékbüntetés és a bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán felmentették, vele szemben az eljárást megszüntették, illetőleg az ennek folytán hozott határozat ilyen kötelezést nem, vagy alacsonyabb mértékben tartalmaz.

7.2.4. A Be. 598. §-ának (4) bekezdése már részletes rendelkezéseket tartalmaz a kegyelmi döntésről szóló értesítés kézbesítéséről.

A bíróság közvetlenül a kegyelmi döntésről szóló köztársasági elnöki határozatot kézbesíti a terheltnek.

Új rendelkezése az a törvénynek, hogy ha az elítélt a szabadságvesztését tölti, részére a kegyelmi döntésről szóló határozatot az igazságügy-miniszter közvetlenül a büntetés-végrehajtási intézet útján kézbesíti, egyben értesíti az első fokon eljáró bíróságot. A törvény pontosan meghatározza annak az értesítésnek a tartalmi kellékeit, amelyet az igazságügy-miniszter küld meg a bíróságnak abban az esetben, ha a kegyelmi döntésről szóló határozatot közvetlenül kézbesíti a fogvatartott terheltnek.

Hatályos: 2004. március 1-jétől.

8. Az Igazságügy Minisztérium rendeletei

24/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet a bűnügyi nyilvántartást kezelő szerverről, az adatközlés és az adatszolgáltatás rendjéről szóló 7/2000. (II. 16.) BM-IM együttes rendelet módosításáról

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

26/2003. (VI. 26.) BM-IM együttes rendelet a büntetőeljárás nyomozási szakaszában a sajtónak adandó tájékoztatásról

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

4/2003. (III. 21.) IM rendelet a hagyatéki eljárásról szóló 6/1958. (VII. 4.) IM rendelet és egyes jogszabályok módosításáról

Hatályos: a kihirdetését követő 8. napon.

5/2003. (IV. 3.) IM rendelet a Gyermek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában, az 1980. október 25. napján kelt, az 1986. évi 14. törvényerejű rendelettel kihirdetett szerződés végrehajtásáról szóló 7/1988. (VIII. 1.) IM rendelet módosításáról

Hatályos: a kihirdetését követő 8. napon.

7/2003. (IV. 11.) IM rendelet a jogi szakvizsgáról szóló 5/1991. (IV. 4.) IM rendelet módosításáról

Hatályos: a kihirdetését követő 8. napon.

12/2003. (VI. 13.) IM rendelet a bíróságon kezelt letétekről szóló 11/1974. (XII. 17.) IM rendelet és az elkobzás végrehajtásáról, valamint a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezeléséről szóló 13/1979. (VIII. 10.) IM rendelet módosításáról

Hatályos: a kihirdetését követő 3. napon.

23/2003. (VI. 26.) IM rendelet a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2002. (IV. 9.) IM rendelet módosításáról

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

24/2003. (VII. 1.) IM rendelet a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet módosításáról

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

25/2003. (VII. 1.) IM rendelet a fogva tartottak egészségügyi ellátásáról szóló 5/1998. (III. 6.) IM rendelet módosításáról

Hatályos: 2003. július 1-jétől.

27/2003. (VII. 2.) IM rendelet a bíróságon kezelt letétekről

Hatályos: a kihirdetést követő napon.

31/2003. (VII. 18.) IM rendelet a bíróságon kezelt letétekről szóló 27/2003. (VII. 2.) IM rendelet és a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2002. (IV. 9.) IM rendelet módosításáról

Hatályos: a kihirdetést követő napon.

34/2003. (IX. 11.) IM rendelet a meghagyással kapcsolatos követelmények szabályozásáról szóló 8/1999. (VII. 16.) IM rendelet módosításáról

Hatályos: a kihirdetését követő 8. napon.

III. fejezet

A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG HELYZETE

1. Legfelsőbb Bíróság alkotmányos helyzete, feladatai és hatásköre

A Legfelsőbb Bíróság alkotmányos helyzete nem, de ítélező tevékenysége 2003 nyarától változott. Azon túl, hogy a hatáskörébe utalt bírói, közjegyzői és végrehajtói fegyelmi eljárásokat lefolytatta, a jogalkalmazás egységét biztosította. A jogegységi határozatok Alkotmánybíróság által történő felülvizsgálatáról folyó vita a Legfelsőbb Bíróság alkotmányos helyzetét nem érinti. E döntések normajellegének (kötelező erejének) megszüntetésével a vita lezárható lenne.

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati-fellebbezési eljárása átalakult, illetve átalakulóban van. A magyar igazságszolgáltatásban korszakos változás következett be. A bíráskodás négy szintűvé vált azzal, hogy az ítélőtáblák 2003. július 1-jén megkezdték tevékenységüket. A Fővárosi, Pécsi és Szegedi Ítélőtábla a felduzzadt ügyhátralék kb. 4/5-ét feldolgozta, működésük a gazdasági életre is kihat, annak lendületet adott. A táblabíróságokat érintő törvény életbelépésével 2003. július 1-jétől a Legfelsőbb Bíróság büntető ügyszakos bírái – eltekintve a nem peres ügyektől – kizárólag felülvizsgálati ügyekben, valamint jogegységi eljárásokban hoznak határozatokat. A közigazgatási és polgári ügyszakban a fellebbezési ügyhátralék felszámolását követően, várhatóan 2004 végétől hasonlóképp alakul a helyzet, tehát a Legfelsőbb Bíróságon nem lesz ügyhátralék.

A Fővárosi Ítélőtábla egy részének a Legfelsőbb Bíróság székházában történt elhelyezése, ítélező tevékenysége felveti a táblabíróság égető épületgondjának mielőbbi sürgető megoldását.

2. A Legfelsőbb Bíróság szervezeti felépítése, személyi összetétele

A Legfelsőbb Bíróság 2003. évi szervezeti rendje változatlan. A létszámában azonban változás következett be, mivel 2003. július 1. napjával megkezdte működését a Fővárosi Ítélőtábla.

A személyi állomány kollégiumonkénti – és egyéb szervezeti egységenkénti – bontását, munkakör szerinti megosztását az *1. számú melléklet* tartalmazza.

A 2002. december 31. napjához képest a Legfelsőbb Bíróság bírói létszáma – a már említett Fővárosi Ítélőtábla felállításával – lényegesen csökkent, jelenleg 81 fő. Csökkent a berendelt bírák száma is 3 főre. A titkárok és fogalmazók száma szintén változott. A tisztviselők létszáma 71-ről 82-re nőtt, az írnoki létszám 70-ről 67 főre csökkent, a fizikai dolgozók létszáma 83-ról 86-ra nőtt.

A bírák száma a vezetőkkel együtt 81 fő. Az elnökön túl 1 elnökhelyettes, 3 kollégiumvezető, 1 kollégiumvezető-helyettes, 31 tanácselnök és 44 bíró dolgozik.

A személyzeti, a munkaügyi- és az oktatási feladatokat – a Legfelsőbb Bíróság Titkársága alá rendelve – változatlanul a Személyzeti-, Munkaügyi- és Oktatási Osztály látja el.

A bírák életkor szerinti összetételét – kollégiumonkénti bontásban – a *2. számú melléklet* tartalmazza. Ez az életkor-összetétel a legfelsőbb bírósági bírákkal szemben támasztható kellő élettapasztalatra és a magas fokú jogismeretekre vonatkozó igényt is tükrözi. A vezetőkkel együtt 81 legfelsőbb bírósági bíróból 47 nő. A bírák részletes kollégiumonkénti és nem, valamint beosztás szerinti összetételét a *3-4. számú melléklet* tartalmazza.

3. A Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége, a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása

3.1. A jogalkalmazás egységének biztosítása

A Büntető Kollégium jogegységi tanácsai a 2003. évben *négy jogegységi határozatot* hoztak.

Az 1/2003. BJE úgy foglalt állást, hogy a tízezer forintot meg nem haladó értékű pénzre elkövetett pénzhamisítás – a váltópénz hamisítást kivéve – a hatályos jogi szabályozás szerint nem minősül bűncselekménynek.

A 2/2003. BJE a kábítószerrel visszaélés bűncselekményével kapcsolatban adott jogértelmezési iránymutatást.

A 3/2003. BJE mentesítéssel kapcsolatos jogalkalmazási kérdésekre nézve foglalt állást.

A 4/2003. BJE kimondotta, hogy a hanyag kezelés vétsége csak akkor állapítható meg, ha az idegen vagyron kezelésére, vagy felügyeletére vonatkozó megbízás közvetlenül törvényen alapul.

A Büntető Kollégium 2003-ban *10 elvi határozatot* tett közzé a Legfelsőbb Bíróság Határozatainak Hivatalos Gyűjteménye 2003/1. című kiadványában.

A Büntető Kollégium szoros kapcsolatot tartott fenn a táblabíróságok és megyei bíróságok kollégiumaival, a kollégiumi tagok számos területi kollégiumi ülésen vettek részt.

A táblabíróságok és a megyei (fővárosi) bíróságok büntető kollégiumainak vezetői és a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiuma a 2003. március 2. és 31. napjain megtartott értekezletén a Btk.-t módosító novella egyes rendelkezéseit, a

2003. december 1. napján megtartott értekezleten az új Be. egyes rendelkezéseit vitatták meg.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala által az új Be. alkalmazásával kapcsolatban 2003. május 5-9. között szervezett tanfolyam a Legfelsőbb Bíróság szakmai irányításával történt, a kollégium több tagja vállalt előadást, vitavezetést.

A Polgári Kollégium 2003. évben négy jogegységi határozatot hozott.

Az 1/2003. PJE számú jogegységi határozat kimondta, hogy a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló többször módosított 1991. évi II. törvény (Cstv.) 57. §-ának (3) bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezés nem csak a munkáltató rendes felmondása esetén, hanem a munkavállaló által történő jogszerű rendkívüli felmondás esetén is alkalmazandó.

Ebből következően a jogszerű rendkívüli felmondással élt munkavállalót megillető végkielégítés, illetve a felmentési időre járó átlagkereset összegéből is csak a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) rendelkezései alapján járó összeg vehető figyelembe a Cstv. 57. §-a (2) bekezdésének a/ pontja szerinti – és így a Cstv. 57. § (1) bekezdésének a/ pontjába sorolandó – felszámolási költségként, míg az ezt meghaladóan a kollektív szerződésben, vagy egyedi munkaszerződésben történt megállapodás alapján járó összeget a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének d/ pontjába kell sorolni.

A 2/2003. PJE számú jogegységi határozat rögzítette, hogy a szövetkezet részleges átalakulása a kiválás speciális formája. Kimondta, hogy a részleges átalakulással érintett, változatlan cégformában továbbműködő szövetkezet eszközei, kötelezettségei nem értékelhetők át; a létrejövő gazdasági társaság eszközei, kötelezettségei azonban átértékelhetők.

A 3/2003. PJE számú jogegységi határozat szerint a betéti társaság nem létesíthet munkaviszonyt az üzletvezetésre egyedül jogosult egyedüli beltagjával.

A 4/2003. PJE számú jogegységi határozat a keresetlevél benyújtására jogszabályban megállapított határidő számításával, stb. kapcsolatos. A jogegységi határozat kimondta, hogy a keresetlevél benyújtására a jogszabályban megállapított határidő számítására – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 105. § (4) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók.

A keresetlevél késedelmes benyújtása esetén, ha a keresetlevél előterjesztésére megállapított határidő – jogszabály kifejezett rendelkezése folytán – jogvesztő, vagy a mulasztás kimentésére előírt igazolással (Pp. 107-110. §) a fél nem él, illetőleg az aseptalan, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül hivatalból el kell utasítani (Pp. 130. § (1) bekezdés h/ pont), ennek elmaradása esetén a pert meg kell szüntetni (Pp. 157. § a/ pont).

Ha a keresetlevél késedelmes benyújtása nem vezet jogvesztésre, és a jogszabály a mulasztás orvoslására nem ír elő igazolást, a mulasztás jogkövetkezményéről az ellenérdekű fél elévülési kifogása alapján az ügy érdemében hozott ítéletben kell dönten.

A kifejtettek irányadóak a bírósági nemperes eljárás megindítására előterjesztett kérelemre is.

A jogegységi határozat kimondta azt is, hogy a Legfelsőbb Bíróság PK 13. számú Polgári Kollégiumi Állásfoglalásának III. pontja e jogegységi határozat közzétételétől nem alkalmazható.

A Polgári Kollégium 2003. évben is élt a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében írt lehetőséggel és a Közigazgatási Kollégiummal közös véleményében a felülvizsgálati eljárás új szabályainak alkalmazásával kapcsolatban *véleménynyilvánítást tett közszé* a következő kérdésekben.

A Bírósági Határozatok 2002. évi 6. számában közzétett kollégiumi véleménynyilvánítása 9. pontjában foglaltakat úgy módosította, hogy a két civilisztikai kollégium a felülvizsgálati kérelem egyesbírói elutasítása esetén olyan értelmezést tart indokoltnak, amely e tartalmi vizsgálatot követő egyesbírói elutasítást is az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. §-a (1) bekezdésének a/ pontja alá vonja, és ezen alapon illetékmentesnek tekinti.

A véleménynyilvánítás tartalmazza, hogy a Pp. 274. §-ának (3) bekezdésében említett csatlakozó felülvizsgálati kérelem bár járulékos jellegű, de mégis külön rendkívüli perorvoslat, amelyre nem vonatkoznak automatikusan a felülvizsgálati kérelem szabályai, hanem azok csak törvényi analógia útján, megfelelően alkalmazhatók. Kimondta, hogy csatlakozó felülvizsgálati kérelem előterjesztésére csak ítélet ellen, a per főtárgya tekintetében előterjesztett felülvizsgálati kérelemhez kapcsolódóan kerülhet sor akkor, ha az egyesbíró a felülvizsgálati eljárás lefolytatását a Pp. 273. §-ának (6) bekezdése alapján már elrendelte. Miután a csatlakozó felülvizsgálati kérelem előterjesztésére csak egy már elrendelt felülvizsgálati eljárás keretében kerülhet sor, ilyen perorvoslati kérelem előterjesztésének akkor is helye lehet, ha a Pp. 270. §-a (2) bekezdésének a/, ba/, bb/ pontjai szerinti előfeltételek nem állnak fenn.

A Polgári Kollégium és Közigazgatási Kollégium közös véleménye a Bírósági Határozatok című kiadvány 2003. évi 5. számában közzétételre került.

A Polgári Kollégium szoros kapcsolatot tart az ítélőtáblák és a megyei bíróságok kollégiumaival, illetőleg azok vezetőivel. A Polgári Kollégium vezetője, a kollégiumvezető-helyettes és a kollégiumi tagok az ítélőtáblák és több megyei bíróság kollégiumi ülésén és regionális tájértekezleteken vettek részt. Az ítélőtáblák kollégiumvezetőivel rendszeres kapcsolattartást építettünk ki, s ennek keretében az ítélőtáblák kollégiumvezetőivel, kollégiumvezető-helyetteseivel meghatározott rendszerességgel szakmai kérdésekben egyeztető megbeszéléseket tartunk.

A Polgári Kollégium információ cseréjénél meghatározó fórum a polgári kollégiumvezetők számára megrendezésre kerülő konzultatív tanácskozás. 2003. évben egy konzultatív tanácskozás volt, amelyen a résztvevők számos

jogalkalmazási kérdést megvitattak és az ott elfogadott ajánlásokat a Polgári Kollégium a Bírósági Határozatok 2003. évi 8. számában közzétette. Az ajánlások a pártfogó ügyvédek, ügygondnokok, továbbá a szakértők díját terhelő ÁFA-val kapcsolatos eljárással foglalkoztak.

A Polgári Kollégium változatlanul nagy súlyt helyez arra, hogy az ítélőtáblák kollégiumaival, illetve kollégiumvezetőivel kiépített rendszeres munkakapcsolat mellett fenntartsa a szakmai kapcsolatot a megyei bíróságok kollégiumaival is, ezért az ítélőtáblák kollégiumi ülései mellett a megyei bíróságok kollégiumi ülésein is lehetőség szerint minden esetben részt vesz.

A Legfelsőbb Bíróság *Közigazgatási és Polgári Jogegységi Tanácsa* 2003. április 9. napján megtartott ülésén a Közigazgatási Kollégium K.V. számú ítélező tanácsának indítványa alapján jogegységi határozatot hozott abban a kérdésben, hogy hogyan történhet a közigazgatási szerv hatáskörének átruházása.

Az 1/2003. KPJE szám alatti jogegységi határozatában a Jogegységi Tanács kimondta, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét csak jogszabály felhatalmazása esetén ruházhatja át. A törvényben megállapított hatáskör gyakorolását illetően megállapította, hogy nem érinti a hatáskör jogosultjának személyes felelősségét az sem, ha a közigazgatási szerv valamely szervezeti egysége folytatja le az eljárást. A kiadmányozási (alírási) jog belső szabályzat alapján történő engedélyezése nem minősül hatáskör átruházásnak, de ez esetben a határozaton fel kell tüntetni, hogy a kiadmányozó a hatáskörrel felruházott személy nevében jár el.

A jogegységi határozat a továbbiakban kitért arra is, hogy amennyiben valamely közigazgatási szerv határozata elleni fellebbezés elbírálására a jogszabályban megjelölt szerv vezetője rendelkezik hatáskörrel, a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perben alperesként a szerv vezetőjét kell megjelölni. Ebből következően amennyiben a megyei fogyasztóvédelmi felügyelőségek határozatai ellen benyújtott fellebbezés elbírálására a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség vezetőjének van hatásköre, a másodfokú közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perben alperesként a főfelügyelőség vezetőjét kell szerepeltetni.

A jogegységi határozat kitért a Pp. módosított 349. § (5) bekezdése alapján a munkaügyi bíróságok hatáskörébe tartozó munkaügyi ellenőrzés és a munkavédelem körében hozott közigazgatási határozatok alkalmazása során felmerült hatáskörre vonatkozó jogszabályok helyes értelmezésére is. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 85. §-ának a/ pontja alapján a jogegységi határozat megállapította, hogy az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség elnöke felettes szervnek minősül a megyei (fővárosi) felügyelőség vezetője és az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség által a munkavédelmi hatósági ügyekben hozott határozatok vonatkozásában, ezért az e határozatokkal szemben indított közigazgatási pereket is vele szemben kell megindítani.

Tekintettel arra, hogy a jogegységi eljárásban hozandó döntés a Polgári Kollégiumhoz tartozó Munkaügyi Szakág ügykörét is érintette, héttagú jogegységi tanács hozta meg a jogegységi határozatot. A határozat elvi érveléssel mondta ki az indokolásában, hogy az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (Áe.) 4. §-ának (6) bekezdésében tiltott hatáskör-elvonásnak minősül az is, ha a közigazgatási határozatot nem az Áe. 5. § (1) bekezdése alapján jogszabályban megjelölt szerv vagy személy hozta. Delegálási jogosultság hiányában akkor is hatáskör-elvonásnak tekintendő a közigazgatási szerv valamely belső szervezeti egységének eljárása a jogszabályban megjelölt szerv vagy személy helyett, ha e kérdésről a szervezeti és működési szabályzat rendelkezett.

A jogegységi határozat indokolásában foglaltak szerint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (Fvtv.) 43. §-a és 50. §-a alapján az elsőfokon eljáró felügyelőségek határozata ellen benyújtott fellebbezést a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség főigazgatójának kell elbírálnia, és ezért a másodfokú határozat ellen az Fvtv. 50. § (2) bekezdése alapján indított közigazgatási perben alperesként a Pp. 327. § (2) bekezdésére figyelemmel a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség főigazgatóját kell megjelölni.

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégium vezetőjének részvételével az 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) 30. § (2) bekezdése alapján ugyancsak héttagú jogegységi tanács hozta meg a 4/2003. PJE számú jogegységi határozatot, amely állást foglalt a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem benyújtására irányadó határidők jellegéről, és a számításukra vonatkozó Pp. 105. § (4) bekezdésében foglaltak alkalmazhatóságáról. A jogegységi határozat évtizedek óta kialakult jogbizonytalanságot eloszlatva megállapította, hogy ha a keresetlevél késedelmes benyújtása nem vezet jogvesztésre, és jogszabály a keresetlevél előterjesztésére megállapított határidő elmulasztásának orvoslására nem ír elő igazolást, a mulasztás jogkövetkezményéről az ellenérdekű fél elévülési kifogása alapján az ügy érdemében hozott ítéletben kell döntenet, mert a jogvesztés súlyos következménye csak jogszabály kifejezett rendelkezése alapján állhat be.

A Legfelsőbb Bíróság elnökének vezetésével a Bsz. 30. § (2) bekezdése alapján több szakág ügykörét érintő ügyben ugyancsak héttagú jogegységi tanács döntött a Közigazgatási Kollégium bírójának közreműködésével a Polgári Kollégium indítványára lefolytatott jogegységi eljárásban arról a kérdésről, hogy betéti társaság az üzletvezetésre jogosult, egyedüli természetes személy beltagjával létesíthet-e munkaviszonyt.

A 3/2003. PJE számú 2003. június 24. napján meghozott jogegységi határozatában a jogegységi tanács úgy döntött, hogy a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (Gt.) 21. és 28. §-ának helyes értelmezésével a munkáltatói jogkörnek a taggyűlésre történő átruházása esetén sem létesíthet egymással munkaviszonyt a betéti társaság az üzletvezetésre egyedül jogosult természetes személy egyedüli beltagjával.

A Közigazgatási Kollégium vezetőjének indítványára a 2003. évben ugyancsak jogegységi eljárás indult a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében azokban az elvi kérdésekben, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Ktv.) alkalmazásához kapcsolódó ügyekben mi minősül bíróság által felülvizsgálható érdemi határozatnak, és a Ktv. 98. §-ának /1/ bekezdése alapján a környezetvédelmi érdekek képviselőjére létrehozott társadalmi szervezeteket megilleti-e az ügyfél jogállása azokban az államigazgatási eljárásokban is, melyekben jogszabály a környezetvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalásának beszerzését írja elő.

A 2003. évben jelent meg a Legfelsőbb Bíróság határozatainak hivatalos gyűjteménye 2002/2. száma, melyben a Közigazgatási Kollégium jogegységi tanácsa a Bszi. 32. § /5/ bekezdésében foglalt jogkörét gyakorolva, 35 olyan elvi határozatot választott ki közzétételre, amely a közigazgatási perekben eljáró bíróságok ítélezésének egységét hivatott elősegíteni.

Ugyancsak a 2003. évben került sor azoknak az elvi határozatoknak az előkészítésére és a kiválasztására, amelyek a 2003/1. számon 2004. évben jelentek meg a Legfelsőbb Bíróság határozatának hivatalos gyűjteményében. Az ily módon közzétett legfelsőbb bírósági határozatok a közigazgatási perekben eljáró bíróságok ítélezési gyakorlata szempontjából iránymutató jellegű döntések, amelyek alapul szolgálhatnak a Pp. 270. § (2) bekezdésében foglaltak szerint előterjeszhető felülvizsgálati kérelmek benyújtására.

A *Közigazgatási Kollégium* a Bszi. 33. § (1) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva nyilvánított véleményt a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás tételes illetékét szabályozó 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 2003. január 1. napjától hatályos 43. § (3) bekezdésének alkalmazhatóságáról. A véleményben foglaltak szerint az Itv. hatályos rendelkezései alapján az elsőfokú peres és nemperes eljárásokban azonos mértékű 15.000 Ft a fizetendő illeték, ha a felülvizsgálni kért határozat nem adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulékkal vagy vámkötelezettséggel kapcsolatos.

A Közigazgatási Kollégium 2003. március 31. napján kialakított véleményében a 2003. január 1. napjától hatályos, az egyes pénz- és tőkepiaci tárgyú törvények módosításáról szóló 2002. évi LXIV. törvény 284. §-ával módosított a Pp. 119. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmezésével akként foglalt állást, hogy a peres eljárás során az üzleti titkot vagy a külön törvényben meghatározott egyéb titkot tartalmazó iratok megtekintésének rendjéről és módjáról az eljáró bírónak végzést kell hoznia. Az eljárás folyamán hozott iratbetekintést megtagadó végzés ellen a Pp. 233. § (3) bekezdése alapján nincs helye külön fellebbezésnek, ezért az abban foglaltakat sérelmező fél a Pp. 114. §-a alapján az eljárás szabálytalanságára hivatkozással élhet kifogással.

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiuma a közigazgatási kollégiumvezetők 2003. december 8. napján tartott országos értekezletén a korábbi évek gyakorlatának megfelelően részletes megvitatás után a Bszi. 33. § (1) bekezdésében foglalt jogkörét gyakorolva állást foglalt a közigazgatási bírák részéről felvetett több mint harminc aktuális jogalkalmazási kérdésről. Az így kialakított, a Bírósági Határozatok 2004/3. számában közzétett vélemény az egységes ítélezési gyakorlat biztosításának elősegítése céljából részletes válaszokat dolgozott ki a perjogi kérdésekre, az adó-, vám-, jövedék- és illetékügyekhez, az alapítványok, társadalmi és közhasznú szervezetek nyilvántartásba vételéhez kapcsolódó, az építési, kisajátítási, környezetvédelmi, közigazgatási ügyekben felvetődött jogalkalmazási kérdésekre.

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának vezetője és tanácselnökei 2003. évben részt vettek a Fővárosi Ítéltábla Közigazgatási Kollégiumának kollégiumi ülésén, valamint a Fővárosi Bíróság és a Tolna Megyei Bíróság kollégiumi ülésein. A kollégiumi üléseken felvetett jogértelmezési kérdésekben a Közigazgatási Kollégium bírója, illetve vezetője ugyancsak állást foglalt, és így járult hozzá az ítélezés egységének biztosításához.

3.2. A Legfelsőbb Bíróság ítélező tevékenysége

Az ítélezési tevékenységgel kapcsolatos munkateher az előző évek átlagához képest nem változott.

2002-ben a Legfelsőbb Bírósághoz	16.258
2003-ban a Legfelsőbb Bírósághoz	11.608
	ügy érkezett.

Az érkezés csökkenése nem országos jelenség, hanem az ítéltáblák működésének régóta várt, de csak 2003. július 1. napján hatályba léptetett hatásköri szabályok szerinti következménye.

A Legfelsőbb Bíróság tényleges munkaterhét mutatják a következő adatok:

2002. december 31. napján a Legfelsőbb Bíróságon folyamatban maradt 13534 ügy, 2003. december 31. napján pedig 5.045 ügy.

A Legfelsőbb Bíróság 2003-ban statisztikailag 20093 ügyet fejezett be. Ténylegesen azonban 14638 ügyet, mivel 5443 fellebbezett és 12 nemperes = 5455 ügyet a táblabíróságoknak adott át.

A hátralék feldolgozása folyamatosan történik, ez év végére várhatóan valamennyi ügyszakban megszűnik.

A 2 éven túli elintézetlen ügyek száma:

2001. december 31 napján	462
2002. december 31 napján	161
2003. december 31. napján	248 ügy

Polgári =	103 fellebb.	+ 124 felülvizsg.
Munkaügy =	-	+ 1

(A 2 éven túli munkaügyi per befejeződött.)

Gazdasági	-	+ -
Közigazgatási	5	+ 13
<u>Büntető</u>	<u>1</u>	<u>+ 1</u>
	109	+ 139

Összesen: 248 ügy.

4. A Legfelsőbb Bíróság részvétele a jogszabályok előkészítésében

A Legfelsőbb Bíróság a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény alapján véleményezte a jogszabálytervezeteket.

A Büntető Kollégium különös figyelemmel tette meg észrevételeit a Btk.-t és a Be.-t módosító törvénytervezetekre. A kollégium egy-egy tagja közvetlenül részt vesz az új Büntető Törvénykönyvet, valamint az új büntetés-végrehajtási jogszabályokat előkészítő bizottságok munkájában.

Aktívan vesz részt a Polgári Kollégium a polgári jogi kodifikáció előkészítését végző szakmai munkabizottságok munkájában.

A Közigazgatási Kollégium szerepet vállalt a Pp. módosításával kapcsolatos jogszabály-módosítások előkészítésében. A kollégium bírái közreműködtek az új Ptk. tervezetének előkészítésében is.

A Legfelsőbb Bíróságra érkezett kormány-előterjesztésekre tett észrevételek 2003. évben:

Igazságügyi Minisztérium	67 db
Belügyminisztérium	28 db
Gyermek, Ifjúsági és Sportminisztérium	11 db
Gazdasági és Közlekedési Minisztérium	3 db
Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium	13 db
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium	10 db
Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium	37 db
Informatikai és Hírközlési Minisztérium	34 db
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium	5 db
Külügyminisztérium	9 db
Honvédelmi Minisztérium	1 db
Miniszterelnöki Hivatal	12 db
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma	4 db
Oktatási Minisztérium	6 db
Pénzügyminisztérium	24 db
<i>Összesen:</i>	<i>264 db</i>

5. A Nemzetközi Kapcsolatok alakulása, az Európai Jogi Iroda tevékenysége

A Legfelsőbb Bíróság nemzetközi kapcsolatait a Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda szervezi és végzi. Feladata az Európai Közösségek Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának ismertetése is.

Ennek megfelelően a Bírósági Határozatokban folyamatosan megjelentek az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéletei, tovább 2003-tól kezdődően a luxemburgi székhelyű Európai Bíróság ítéletei.

A nemzetközi kapcsolatok területén az elmúlt évben is igen kiterjedt tevékenység folyt, a Legfelsőbb Bíróság bírái több, mint 20 nemzetközi rendezvényen vettek részt.

Az Iroda segítséget nyújtott Ward Ferdinandusse úrnak, az Amszterdami Egyetem tudományos munkatársának disszertációja elkészítéséhez a Genfi Egyezményt érintő magyar döntések megismerése tárgyában.

Legfelsőbb bírósági bírák, titkárok, fogalmazók, tanácsjegyzők közösségi jogi továbbképzése folytatódott Budapesten a HU/IB62001/JH/02 sz. Phare Twinning program keretében. A Legfelsőbb Bíróság részéről e képzésen harmincan vettek részt.

A Groningen-i Egyetem (Hollandia) polgári jogi tanszékéről érkező mintegy 30 joghallgatót és professzorukat fogadtuk a Legfelsőbb Bíróságon 2003. március 26-án, és bemutattuk a magyar igazságszolgáltatási rendszert.

A Legfelsőbb Bíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökeként hivatalos látogatást tettem Bajorországban, ahol előadást tartottam "A magyar bírósági szervezet a bírósági reform tükrében" címmel.

2003. május 20-26. között Washingtonban a XI. nemzetközi bírói konferencián dr. Solt Pál tanácselnök úrral együtt vettem részt.

2003. június 9-14. között Varsóban a bírói függetlenségről megrendezett Közép-Európai Legfelsőbb Bírósági elnökök III. állandó konferenciáján, majd Ausztriában a Pannon Jogásznapokon vettem részt.

2003. június 16-18. között a Legfelsőbb Bíróságon tett hivatalos látogatást a Szlovén Legfelsőbb Bíróság elnöke, Mitja Deisinger úr.

2003. szeptember 25-én a legfőbb ügyész meghívására hazánkban tartózkodó dr. Marie Benesová cseh legfőbb ügyészt fogadtuk.

2003. szeptember 27. és október 4. között a Kanadai Legfelsőbb Bíróság főbírájának 2002. évi látogatását viszonzó hivatalos látogatást tettem.

2003. október 18-án a Legfelsőbb Bíróságon az Európai Bizottsággal és az Európa Tanáccsal közös szervezésben „A polgári igazságszolgáltatás európai napja” címmel nyílt napot rendeztünk. A nagysikerű rendezvényen az Európa Tanács és az Európai Bizottság, valamint több magyar jogi könyvkiadó is információs standdal képviseltette magát.

2003. október 25-30. között az OIT tagjaival vettem részt hivatalos franciaországi úton. Ennek során megbeszélést folytatottam az Államtanács alelnökével is.

2003. november 20-22-én, Budapesten „Új korszak kezdete – a 25-ök Európája: a jog közös fejlesztésének útjain” címmel a Német Alapítvány a Nemzetközi Jogi Együttműködésért szervezésében EU-Szimpoziumon vettem részt.

2003. november 26-27. között a Szlovén Legfelsőbb Bíróság elnökének meghívására a Brdo pri Kranjban megrendezett IV. Közép-európai legfelsőbb bírósági elnökök találkozóján vettem részt.

2003. november 28-án a Szlovák Köztársaság legfőbb ügyészét fogadtuk a Legfelsőbb Bíróságon.

6. Informatikai fejlesztések

2003. évben az informatikai fejlesztéseket elsősorban az OIT Hivatala Phare tender keretében végrehajtott beruházások üzembe helyezése, használatba vétele határozta meg. Ez elsősorban a 2002. évben szállított hardver és szoftver saját rendszerünkbe integrációját, illetve a saját informatikai rendszerünk átalakítását jelentette. A szállítás ugyan 2002. évben történt, de az eszközök gazdasági átadása és az üzembe helyezés 2003. évre datálható mintegy 21 millió Ft értékben.

Az integráció során sok gondot okozott az elavult hálózat. A hálózati aktív elemek cseréjére 2003 decemberében OIT által biztosított forrásból 9,4 millió Ft értékben szerződést kötöttünk, de a beruházás áthúzódott 2004. évre.

OIT által biztosított forrásból 1 db új szerver és 40 db új munkaállomás üzembe helyezése történt meg. A beruházás értéke 10 millió Ft.

Saját beruházási keretből 3 db munkaállomást és 22 db helyi nyomtatót vásároltunk 3,8 millió Ft-ért.

Sor került az alagsori épületrész felújítására, mellyel egyidejűleg a számítógép- és telefonhálózat a tárgyalótermekben és az alagsorban is elérhetővé vált. A hálózatépítés a szükséges építészeti munkálatokkal együtt 3,3 millió Ft költséget jelentett.

A szerverszoba szünetmentes ellátásának korszerűsítésére szintén az OIT által biztosított forrásból 427 ezer forintot költöttünk.

Össességében a 2003. évi fejlesztések eredményeként az informatikai eszközállomány korszerűsödött, a hálózati aktív elemek cseréjével pedig a napi rendszeres hibáktól mentes állapotba került. A munkaállomások és nyomtatók korszerűsége ugyan kívánnivalót hagy maga után, de a rendszer a szükséges feladatok elvégzésére használható.

7. A Legfelsőbb Bíróság pénzügyi, költségvetési helyzete

A Legfelsőbb Bíróság és jóléti intézményének 2003. évi kiadásaira a költségvetésben 1.974 millió forint került jóváhagyásra. A tervezett kiadások fedezetének mintegy 93%-át a költségvetési támogatás biztosította. A hiányzó rész forrása saját bevétel volt. A bevételek döntően a székház üzemeltetésével kapcsolatos költségek egy részének a Legfőbb Ügyészségre és a Fővárosi Ítéltáblára történő áthárításából és az üdülő bevételeiből származtak.

A beszámolási időszakban a költségvetési támogatás egyenlegében 92,9 millió forint növekedés következett be. Ebből 20,3 millió forint Kormány döntés alapján történt előirányzat-növelés volt, míg az OIT Hivatala fejezeti hatáskörű intézkedése alapján 72,6 millió forint előirányzat növelésre került sor.

A saját bevétel közel a tervezett szinten teljesült. A gazdálkodási lehetőségeket szélesítette az előző évről származó pénzmaradvány.

Az éves gazdálkodásra 2.059,3 millió forintot fordítottunk. Ebből a működési kiadásokra 1.986,6 millió forintot, míg felhalmozási kiadásra (felújítás, beruházás) 72,7 millió forintot használtunk fel.

A beszámolási időszakban a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök biztosították a zavartalan gazdálkodást. A törvényi előírások alapján a bírák és az igazságügyi alkalmazottak részesültek a kötelező előresorolásból adódó béremelésen túlmenően folyó év július 1-jétől és november 1-jétől illetményalap-emelésben, mely az igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában differenciáltan érvényesült. A bírák és a fizikai dolgozók kétszer 25%-os béremelésben részesültek.

A személyi juttatásokra rendelkezésre bocsátott előirányzataból a törvény szerint járó juttatásokon felül jutalmazásra és beiskolázási segély folyósítására került sor. 2003. évben a jutalmazás átlagos mértéke 200,36% volt, mely a 2003. júliusi, októberi és decemberi, OIT által jóváhagyott jutalmakból lett meghatározva. Ezen jutalmazások differenciáltan történtek, melyek legkisebb mértéke 25%, a legnagyobb pedig 209% volt.

A Legfelsőbb Bíróság székházával kapcsolatos felújításra 16,2 millió forintot használtunk fel, melyet döntően a Legfelsőbb Bíróság épületében az alagsori munkaszobák és műhelyek felújítására, valamint az épületen lévő „TOMBA” tetőfelépítmény állapotának helyrehozására fordítottunk a veszélyes omlások elkerülése érdekében. A balatonszemesi üdülőben csak a legszükségesebb karbantartási munkákat végeztük el.

Beruházásra összesen 54,3 millió forintot fordítottunk. Ezek lényegesebb tételei: telefonközpont (23 millió Ft), strukturált hálózat kiépítése, videó-kamerarendszer (2,9 millió Ft), gépkocsi (10,4 millió Ft), számítástechnikai eszközök (14,8 millió Ft), szellemi termékek (1 millió Ft), fénymásoló (0,2 millió Ft), bútorok (1,7 millió Ft) és egyéb eszközök (0,3 millió Ft) vásárlása.

A dologi kiadások, intézményüzemeltetés és egyéb folyó kiadások összértéke 274,5 millió forint volt. Ezen belül szakmai könyveket, folyóiratokat 14,6 millió forint értékben szereztünk be.

1. számú melléklet

**A Legfelsőbb Bíróság létszáma szervezeti egységenkénti bontásban
2003. december 31.**

	<i>Elnök</i>	<i>Elnök-helyettes</i>	<i>Kollégium-vezető</i>	<i>Kollégium-vezető-h.</i>	<i>Tanács-elnök</i>	<i>Bíró</i>	<i>Beosztott bíró</i>	<i>Titkár, Fogalmazó</i>	<i>Tisztviselő</i>	<i>Írnok</i>	<i>Fizikai dolgozó</i>	<i>Összesen</i>
I. Elnöki Titkárság	1								3	1		5
Elnöki Kabinet									2			2
Elnökhelyettesi Titkárság		1							5		2	8
Büntető Kollégium			1		8	7	1		6	9	1	33
Polgári Kollégium												
Polgári szakág				1	12	17		1	13	16	1	61
Gazdasági szakág			1		5	7		3	5	8	1	30
Munkaügyi szakág					2	3		1	5	3	1	15
Közigazgatási Kollégium			1		4	10		3	7	6	1	32
Titkárság és az alárendelt szervek												
Főtitkár							1		3	1	2	7
Nemzetközi Kapcs. és Európai Jogi Iroda							1	1	1			3
Ügykezelő Iroda									6	18	6	30
Költségv. és Ell. Főoszt.									12	2		14
Személyzeti Osztály									3		1	4
Informatikai Osztály									6	1		7
Műszaki Osztály									4	1	61	66
Jogi Szakkönyvtár									1	1	1	3
Rendészet											8	8
<i>Összesen:</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	<i>31</i>	<i>44</i>	<i>3</i>	<i>9</i>	<i>82</i>	<i>67</i>	<i>86</i>	<i>328</i>

A Legfelsőbb Bíróság bíráinak életkor szerinti összetétele

<i>Kollégiumok</i>	<i>50 év alatt (1953. és utána születettek)</i>	<i>51-55 év között (1948-1952)</i>	<i>56-60 év között (1942-1947)</i>	<i>60 év felett (1943. előtt születettek)</i>	<i>Összesen</i>
Elnök	1				1
Elnökhelyettes				1	1
Büntető Kollégium	2		5	9	16
Polgári Kollégium					
Polgári szakág	7	7	8	8	30
Gazdasági szakág	3	2	3	5	13
Munkaügyi szakág		2	2	1	5
Közigazgatási Kollégium	5	6	1	3	15
<i>Összesen</i>	<i>18</i>	<i>17</i>	<i>19</i>	<i>27</i>	<i>81</i>

A Legfelsőbb Bíróság bíráinak nem szerinti összetétele kollégiumonként (szakáganként)

<i>Kollégiumok</i>	<i>Férfi</i>	<i>Nő</i>	<i>Összesen</i>
Elnök	1	-	1
Elnökhelyettes	1	-	1
Büntető Kollégium	17	8	25
Polgári Kollégium			
Polgári szakág	14	21	35
Gazdasági szakág	-	19	19
Munkaügyi szakág	-	5	5
Közigazgatási Kollégium	7	10	17
Összesen:	34	47	81

**A Legfelsőbb Bíróság bíráinak összetétele
nemek és beosztás szerint**

<i>Beosztás</i>	<i>Férfi</i>	<i>Nő</i>	<i>Összesen</i>
Elnök	1	-	1
Elnökhelyettes	1	-	1
Kollégiumvezetők	1	2	3
Kollégiumvezető h.	1	-	1
Tanácselnökök	19	12	31
Bírák	11	33	44
<i>Összesen</i>	<i>34</i>	<i>47</i>	<i>81</i>

IV. fejezet

AZ ÍTÉLŐTÁBLÁK HELYZETE

1. Ügyforgalom, munkateher

Az ítélőtáblák és a fellebbviteli ügyészi szervek székhelyének és illetékességi területének megállapításáról szóló 2002. évi XXII. törvény értelmében 2003. január 1. napjától Budapesten, Szegeden és Pécsen ítélőtáblák létesültek, amelyek működésüket 2003. július 1. napjától kezdték meg.

Március 1-jétől a Legfelsőbb Bíróság fokozatosan adta át a másodfokú ügyeket, összesen 5443 peres ügyet. További 5499 fellebbezett ügy már közvetlenül az ítélőtáblákra érkezett, 17%-kal több, mint 2002. második félévében a Legfelsőbb Bíróságra.

Így megalakulásuk első félévében az ítélőtáblák összesen 10942 fellebbezett ügyet regisztráltak, 74%-ukat a Fővárosi, 11%-ukat a Pécsi és 15%-ukat a Szegedi Ítélőtáblán.

Az érkezett ügyek 23%-a büntető, 26%-a polgári, 35%-a gazdasági, 16%-a közigazgatási ügyben benyújtott fellebbezés volt.

Az ítélőtáblák az érkezett ügyek több mint 2/3-át, 7435-öt be is fejezték július-december hónapokban. A feldolgozottság aránya a Pécsi és a Szegedi Ítélőtáblán ennél magasabb, 80% körüli volt.

December végén 3507 másodfokú ügy maradt folyamatban a három ítélőtáblán, kevesebb, mint 1/2-e – 46%-a – a Legfelsőbb Bíróság 2002. év végi ügyhátralékának. A Fővárosi Ítélőtáblán maradt folyamatban az ügyek több mint 4/5-e, 8%-a a Pécsi, 9%-a pedig a Szegedi Ítélőtáblán.

A civilisztikai ügyszakban, a folyamatban lévő ügyek nagyobb része 0-3 hó között érkezett, az 1 évet meghaladó ügyeké kevesebb, mint 7%. A büntető ügyszakban egyenletesebb az eloszlás az éven belüli érkezéseket tekintve, az 1 éven felüli ügyek száma 6,5%. A katonai tanácsok ügyhátralékán belül az ügyek nagyobb része 6-12 hónap között érkezett, s ugyancsak 6% az 1 éven túli ügyek aránya.

II. Ítéltáblák ügyforgalmi adatai

Fellebbezett polgári, gazdasági és közigazgatási ügyek

2003. II. félév

Ítéltábla	Az érkezett	A befejezett	Az időszak végén folyamatban maradt
	ügyek száma		
Fellebbezett polgári peres ügyek			
Fővárosi	1 589	1 231	358
Pécsi	221	157	64
Szegedi	224	139	85
Összesen	2 034	1 527	507
Fellebbezett gazdasági peres ügyek			
Fővárosi	373	210	163
Pécsi	160	106	54
Szegedi	178	118	60
Összesen	711	434	277
Fellebbezett közigazgatási peres ügyek			
Fővárosi	589	166	423
Pécsi	-	-	-
Szegedi	-	-	-
Összesen	589	166	423
Fellebbezett polgári, gazdasági és közigazgatási nemperes ügyek			
Fővárosi	3 466	2 080	1 386
Pécsi	428	333	95
Szegedi	691	616	75
Összesen	4 585	3 029	1 556

III. Ítéltáblák ügyforgalmi adatai

Büntető ügyek

2003. II. félév

Ítéltábla	Az érkezett	A befejezett	Az időszak végén folyamatban maradt
	ügyek száma		
Fellebbezett büntető peres ügyek (katonai nélkül)			
Fővárosi	862	589	273
Pécsi	197	148	49
Szegedi	218	149	69
Összesen	1 277	886	391
Fellebbezett katonai peres ügyek			
Fővárosi	266	135	131
Pécsi	-	-	-
Szegedi	-	-	-
Összesen	266	135	131
Fellebbezett büntető nemperes ügyek (katonai nélkül)			
Fővárosi	476	445	31
Pécsi	80	72	8
Szegedi	172	155	17
Összesen	728	672	56
Fellebbezett katonai nemperes ügyek			
Fővárosi	67	65	2
Pécsi	-	-	-
Szegedi	-	-	-

Összesen	67	65	2
-----------------	-----------	-----------	----------

**Az ítélőtáblákon folyamatban maradt ügyek megoszlása
az eljárás időtartama szerint**

2003. december 31.

Ítéltábla	Ügyek száma összesen	Ebből az érkezés napjától eltelt					
		0 - 3 hó	3 - 6 hó	6 - 12 hó	1 - 2 év	2 - 3 év	3 év felett
időtartamúak aránya, %							
Polgári per							
Fővárosi	358	72,1	13,4	10,3	4,2	-	-
Pécsi	64	29,7	31,3	29,7	9,4	-	-
Szegedi	85	40,0	24,7	20,0	15,3	-	-
Összesen	507	61,3	17,6	14,4	6,7	-	-
Gazdasági per							
Fővárosi	163	44,2	33,1	18,4	4,3	-	-
Pécsi	54	38,9	20,4	31,5	9,3	-	-
Szegedi	60	43,3	31,7	20,0	5,0	-	-
Összesen	277	43,0	30,3	21,3	5,4	-	-
Közigazgatási per							
Fővárosi	423	51,5	13,9	27,2	7,3	-	-
Pécsi
Szegedi
Összesen	423	51,5	13,9	27,2	7,3	-	-
Büntető ügy (katonai nélkül)							
Fővárosi	273	35,9	23,8	32,6	7,0	0,4	0,4
Pécsi	49	59,2	8,2	28,6	4,1	-	-
Szegedi	69	34,8	18,8	40,6	5,8	-	-
Összesen	391	38,6	21,0	33,5	6,4	0,3	0,3
Katonai tanácsok ügyei							
Fővárosi	131	30,5	9,9	53,4	6,1	-	-
Pécsi
Szegedi

Összesen	131	30,5	9,9	53,4	6,1	-	-
----------	-----	------	-----	------	-----	---	---

2. Személyzeti helyzet

A bírák és igazságügyi alkalmazottak engedélyezett és tényleges létszámának alakulása a 2003. január 1. és 2003. december 31. napja közötti időszakban

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a 2002/90. (XII. 11.) számú belső határozatával döntött az ítélőtáblák engedélyezett létszámáról. Kimondta, hogy a Fővárosi Ítéltábla vezetőikkel együtt számított engedélyezett bírói álláshelyeinek száma 77, melyből 1 elnök, 1 elnökhelyettes, 3 kollégiumvezető, 1 kollégiumvezető-helyettes, 1 titkárságvezető; a tanácselnöki álláshelyek száma 22, a bírói álláshelyeké 48. Rögzítette, hogy a Legfelsőbb Bíróság 30 bírói álláshelyet bocsát a Fővárosi Ítéltábla rendelkezésére. A testület felkért arra, hogy e bírói álláshelyekhez tartozó személyi juttatást és járulékokat a betöltéssel egyidejűleg a Legfelsőbb Bíróság elemi költségvetéséből a Fővárosi Ítéltábla elemi költségvetésébe csoportosítsam át.

Az OIT a vezetőikkel együtt (1-1 elnök és elnökhelyettes, valamint 2-2 kollégiumvezető) számított engedélyezett bírói létszámot a Pécsi Ítéltáblán 14, a Szegedi Ítéltáblán 21 főben határozta meg. Kimondta azt is, hogy a tanácselnökök engedélyezett létszáma a Pécsi Ítéltáblán 4, a Szegedi Ítéltáblán 5, a bírói álláshelyeké pedig 6, illetve 12 (*melléklet*).

Az OIT a fent megjelölt számú belső határozatával

- bírósági titkári munkakörben a Fővárosi Ítéltáblán 22, a Pécsi Ítéltáblán 3, a Szegedi Ítéltáblán 5 főben (*melléklet*),
- bírósági ügyintézői munkakörben a Fővárosi Ítéltáblán 22, a Pécsi Ítéltáblán 3, a Szegedi Ítéltáblán 5 főben,
- felsőfokú iskolai végzettségű tisztviselői munkakörben a Fővárosi Ítéltáblán 26, a Pécsi Ítéltáblán 13, a Szegedi Ítéltáblán 15 főben,
- középfokú iskolai végzettségű tisztviselői munkakörben a Fővárosi Ítéltáblán 31, a Pécsi Ítéltáblán 7, a Szegedi Ítéltáblán 9 főben (*melléklet*),
- fizikai alkalmazotti munkakörben a Fővárosi Ítéltáblán 16, a Pécsi Ítéltáblán 7, a Szegedi Ítéltáblán 7 főben állapította meg az engedélyezett létszámot.

Az OIT a Bíróságok fejezet 2003. évi költségvetése kiemelt intézményi előirányzatairól szóló előterjesztés elfogadásával biztosította az ítélőtáblák 2003. évi elemi költségvetésében az álláshelyekhez tartozó működési költségeket.

Az ítélőtáblák működésének megkezdését követően a Fővárosi Ítélőtábla elnöke egy fizikai alkalmazotti álláshelyet egy tisztviselői álláshellyé, a Szegedi Ítélőtábla elnöke három fizikai alkalmazotti álláshelyet három írnoki álláshellyé alakított át.

Az ítélőtáblai bírák ítélkezési gyakorlat és nemek szerinti összetétele

Az ítélőtáblákon szolgálatot teljesítő bírák esetében kiemelkedően fontos, hogy a szakterületükön nagy szaktudással és hosszú időtartamot felölelő ítélkezési tapasztalattal rendelkezzenek. A kollégiumvezetők irányításával meghatározó szerepük van az ítélőtáblák illetékességi területén működő bíróságokon az egységes bírói gyakorlat kialakításában.

A fentiekre tekintettel az ítélőtáblai bírák kiválasztásának egyik meghatározó szempontja volt a megfelelő időtartamú ítélkezési tapasztalat. Ebből a szempontból a bírói kar összetételét vizsgálva kitűnik, hogy az ítélőtáblákon igen magas a hosszabb bírói gyakorlattal, ezen belül is a 11-20 éves (51,8%), valamint a 21-30 éves bírói gyakorlattal rendelkező bírák aránya (25,4%) (melléklet).

A bírák nemek szerinti megoszlása szempontjából megállapítható, hogy az ítélőtáblákon a nők aránya – az országos viszonylatnak megfelelően – magas (64,5%), azonban nem éri el a helyi bíróságokra beosztott (73,8%), illetve a megyei bíróságokon működő női bírák arányát (66%).

Az ítélőtáblai bírósági vezetők, bírák kinevezése, áthelyezése

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács kiemelkedően fontos személyügyi igazgatási feladatának tekintette az ítélőtáblák személyi feltételeinek biztosítását.

A testület 2003. július 1. napjáig – az ítélőtáblák működésének tényleges megkezdéséig – kinevezte, illetve megbízta az ítélőtáblák elnökeit, elnökhelyetteseit és kollégiumvezetőit.

A Fővárosi Ítélőtábla elnöke 2003. január 1-jei hatállyal kapott megbízást a vezetői tisztségre.

A Pécsi és a Szegedi Ítélőtábla elnökét az OIT 2003. január 1-jei hatállyal, az elnökhelyetteseket 2003. március 1-jei hatállyal nevezte ki. A kollégiumvezetők mindhárom ítélőtábla esetében 2003. április 1. napjától kerültek kinevezésre. A testület a Fővárosi Ítélőtábla elnökének és elnökhelyettesének kinevezéséről 2004. január 1-jei hatállyal döntött.

A tanács az ítélőtáblai bírói állásokra pályázók áthelyezéséről 2003. május 1-jei hatállyal határozott. Az ítélőtáblák elnökei a beosztott bírák közül 2003. május 1-jei hatállyal kinevezték a tanácselnököket.

A Fővárosi, Pécsi és Szegedi Ítélőtábla felállítása lényegesen átalakította a Legfelsőbb Bíróság, továbbá a megyei (fővárosi) bíróságok bírói személyi állományát.

A Fővárosi Ítélőtábla működésének megkezdése a Legfelsőbb Bíróság, a Fővárosi Bíróság, a Békés, a Borsod-Abaúj-Zemplén, a Fejér, a Heves, a

Komárom-Esztergom, a Nógrád és a Pest Megyei Bíróságot, továbbá az OIT Hivatalát érintette személyzeti szempontból.

A Legfelsőbb Bíróság egy bírāja kollégiumvezetői kinevezést kapott, 11 bírót tanácselnöknek neveztek ki, kilenc bíró pedig ítélőtáblai bírói beosztásba került.

A Fővárosi Bíróság két kollégiumvezető-helyettese, két tanácselnöke és két bírāja tanácselnöki kinevezést kapott, hat tanácselnöke, egy csoportvezető-helyettese, 18 bírāja, egy kerületi bírósági csoportvezető-helyettese és három kerületi bírósági bírāja ítélőtáblai bírói beosztásba került.

A Békés Megyei Bíróság egy kollégiumvezető-helyettesét az OIT az ítélőtábla kollégiumvezetőjévé nevezte ki.

Az OIT a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság elnökét nevezte ki az ítélőtábla elnökévé. Egy megyei bírósági tanácselnök az ítélőtáblán tanácselnöki kinevezést, egy megyei bírósági bíró pedig ítélőtáblai bírói beosztást kapott.

A Fejér, a Heves és a Nógrád Megyei Bíróság egy-egy megyei bírósági bírāja került ítélőtáblai bírói beosztásba.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság egy kollégiumvezetője az ítélőtáblán tanácselnöki kinevezést kapott.

A Pest Megyei Bíróság egy kollégiumvezetőjét az OIT az ítélőtáblán kollégiumvezetőnek nevezte ki. A bíróság másik kollégiumvezetője kollégiumvezető-helyettesi kinevezést, egy tanácselnöke tanácselnöki kinevezést, egy megyei bírósági csoportvezető bírāja és négy megyei bírósági bírāja ítélőtáblai bírói beosztást kapott.

Az OIT egy Hivatalba beosztott bírót az ítélőtábla elnökhelyettesének nevezett ki, két bíró pedig ítélőtáblai bírói beosztást kapott.

A Pécsi Ítélőtábla működésének megkezdése a Baranya, a Somogy és a Zala Megyei Bíróságot érintette személyzeti szempontból.

Az OIT a Baranya Megyei Bíróság egy kollégiumvezetőjét az ítélőtábla elnökének, egy tanácselnökét elnökhelyettesének, egy kollégiumvezetőjét pedig az ítélőtábla kollégiumvezetőjének nevezte ki. A Baranya Megyei Bíróság három tanácselnöke tanácselnöki kinevezést kapott, két megyei bírósági bírāja és két helyi bírósági bírāja pedig ítélőtáblai bírói beosztásba került.

Az OIT a Somogy Megyei Bíróság egy kollégiumvezetőjét az ítélőtábla kollégiumvezetőjének nevezte ki. Két megyei bírósági bíró ítélőtáblai bírói beosztást kapott.

A Zala Megyei Bíróság kollégiumvezetőjét az ítélőtábla elnöke tanácselnöknek nevezte ki.

A Szegedi Ítéltábla működésének megkezdése a Bács-Kiskun, a Békés, a Csongrád és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságot érintette személyzeti szempontból.

A Bács-Kiskun és a Békés Megyei Bíróság egy-egy megyei bírósági bírója, továbbá a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság egy tanácselnöke került ítélőtáblai bírói beosztásba.

Az OIT a Csongrád Megyei Bíróság elnökét az ítélőtábla elnökének, elnökhelyettesét az ítélőtábla elnökhelyettesének, egy kollégiumvezetőjét és egy tanácselnökét az ítélőtábla egy-egy kollégiumvezetőjének nevezte ki. A megyei bíróság öt tanácselnöke kapott az ítélőtáblán tanácselnöki kinevezést, nyolc bírója és egy helyi bírósági bírója pedig ítélőtáblai bírói beosztást.

Az ítélőtáblai bírák szolgálati viszonyának megszűnése

A tájékoztató időszakában ítélőtáblai bíró szolgálati jogviszonya nem szűnt meg.

Melléklet

Bírák engedélyezett létszáma és a betöltött álláshelyek száma az ítélőtáblákon

Bíróság	2002. december 31.		2003. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Fővárosi Ítéltábla	-	-	77	75	-	-
Pécsi Ítéltábla	-	-	14	14	-	-
Szegedi Ítéltábla	-	-	21	21	-	-
Összesen	-	-	112	110	-	-

Bírósági titkárok engedélyezett létszáma és a betöltött álláshelyek száma az ítélőtáblákon

Bíróság	2002. december 31.		2003. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B

Fővárosi Ítéltábla	-	-	22	5	-	-
Pécsi Ítéltábla	-	-	3	3	-	-
Szegedi Ítéltábla	-	-	5	1	-	-
Összesen	-	-	30	9	-	-

Bírósági fogalmazók engedélyezett létszáma és a betöltött állásbelyek száma az ítéltáblákon

Bíróság	2002. december 31.		2003. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Fővárosi Ítéltábla	-	-	-	16	-	-
Pécsi Ítéltábla	-	-	-	-	-	-
Szegedi Ítéltábla	-	-	-	-	-	-
Összesen	-	-	-	16	-	-

Kimutatás a bírák, tisztviselők és írnokok engedélyezett létszámáról az ítéltáblákon 2003. december 31-én

Bíróság	Bírák eng. száma	Tisztviselők eng. száma	Írnokok eng. száma	Tisztviselők, írnokok eng. száma	Egy bíróra jutó tisztviselők, írnokok száma
Fővárosi Ítéltábla	77	80	0	80	1,04
Pécsi Ítéltábla	14	23	0	23	1,64
Szegedi Ítéltábla	21	29	3	32	1,52

Ítéltáblai bírák bírói gyakorlat szerinti megoszlása

2003. december 31-én

Bíróság	Bírói gyakorlat időtartama					Összesen
	0-3 év	4-10 év	11-20 év	21-30 év	31 év felett	
Fővárosi Ítéltábla	1	6	39	19	10	75
Pécsi Ítéltábla	0	2	6	4	2	14
Szegedi Ítéltábla	0	0	12	5	4	21
Ítéltáblák összesen	1	8	57	28	16	110

V. fejezet

A HELYI ÉS A MEGYEI BÍRÓSÁGOK HELYZETE

1. Ügyforgalom, munkateher

Ügyforgalom alakulásának főbb jellemzői 2003. évben

2003. július 1-jével a bíróságok tevékenységét jelentős mértékben befolyásoló jogszabályok léptek hatályba, melyek meghatározták az ügyforgalmi adatok alakulását, összetételét és átrendezték mennyiségét az egyes bírósági szintek között.

Az ítéltáblák működésének megkezdésével négy szintűvé vált az ítélkezés, egyidejűleg bővült a megyei bíróságok hatásköre és az új büntetőeljárás törvény hatálybalépésével megkezdtek tevékenységüket a nyomozási bírák is.

A cégbíróságoknál a 2002. évi – a gazdálkodó szervezetek részére előírt pénzforgalmi jelzőszámok bejegyzése miatti – átmeneti leterheltség növekedés után ismét ügyforgalom visszaesés volt tapasztalható.

Mindezek együttes hatásaként az érkezések számának növekedése 2003-ban nem folytatódott, az érkezett 1.163.000 ügy közel 2%-kal volt kevesebb a megelőző évinél.

Az összes érkezésen belül a perek száma ugyancsak mérséklődött, mennyisége csaknem azonos volt a 2002. évvel.

A nyomozási bírák hatáskörébe tartozó ügyekből 8.000 érkezett, amelyeknek 81%-át az előzetes letartóztatások ügyében hozott intézkedések tették ki.

Döntően a hatásköri változásoknak tudható be, hogy a megyei elsőfokú peres ügyek száma 16%-kal, 3.500 üggyel nőtt egy év alatt.

A befejezések száma szintén kevesebb volt, mint 2002-ben. A megyei bíróságokon összességében az elmúlt évinél 3,6%-kal kevesebb ügyet fejeztek be.

A peres ügyeknek továbbra is jelentős részét, mintegy 4/5-ét fejezték be éven belül, ugyanakkor az 1 évnél régebben érkezett perek befejezése, mintegy 9%-kal mérséklődött.

A peres hátralék feldolgozása tovább folytatódott másodfokon. Mennyisége a megyéken 7%-kal lett kevesebb. Az ítéltáblákon és a Legfelsőbb Bíróságon együttesen, a Legfelsőbb Bíróságon 2002. december 31-én folyamatban maradt 7.476 fellebbezett ügynek közel 40%-át feldolgozták.

Az elsőfokú peres hátralék azonban nem mérséklődött, a helyi bíróságokon szinten maradt, a megyéken pedig több mint 1/4-ével nőtt.

A folyamatban maradt perekből csökkent a 2 évnél is régebben érkezett perek száma további 5,5%-kal, de az 1-2 év közötti pereké 2%-kal emelkedett.

Ügyforgalom alakulása 2003.

Megnevezés	Érkezett ügyek		Befejezett ügyek		Időszak végén folyamatban maradt ügyek		
	száma	2002. évi %ában	száma	2002. évi %ában	száma	2001. december 31.-ei %ában	2002.
Helyi bíróságok							
Peres ügyek	297461	99,2	297480	96,5	143262	94,6	100,0
Nemperes ügyek a/	352545	96,3	345979	98,6	21736	67,9	70,1
Szabálysértési ügyek	122449	106,7	121304	107,3	15758	122,2	107,8
Együtt	772455	98,9	764763	99,1	180756	92,0	95,7
Megyei elsőfok							
Peres ügyek	25534	116,2	22789	106,0	13588	130,9	125,3
Nemperes ügyek, csőd-, felszámolási és cégügyek nélkül	18276	132,1	17370	120,4	2803	112,6	147,8
Csőd- és felszámolási ügyek	16756	104,8	14622	101,7	20960	121,8	111,3
Érdemi cégügyek b/	238982	88,9	235318	85,9	28431	157,2	150,6
Együtt	299548	93,4	290099	89,5	65782	136,6	130,4
Megyei másodfok							
Peres ügyek	50220	93,0	51195	97,1	13210	102,1	93,1
Nemperes ügyek	17343	106,2	17067	104,8	943	150,6	141,4
Szabálysértési ügyek	584	95,3	584	95,0	14	87,5	100,0
Együtt	68147	96,1	68846	98,9	14167	104,3	95,3
Megyei bíróságok összesen							
Peres ügyek	373215	99,3	371464	97,1	170060	97,3	101,0
Nemperes ügyek, csőd-, felszámolási és cégügyekkel együtt	643902	94,5	630356	94,1	74873	106,3	105,1
Szabálysértési ügyek	123033	106,6	121888	107,3	15772	122,2	107,8
Mindösszesen	1140150	97,2	1123708	96,4	260705	101,0	102,6
Ebből: 1-2 év közötti perek			33409	94,2	23631	89,5	102,1
2 év feletti perek			14632	83,2	12682	82,3	94,5
egy év feletti összesen			48041	90,6	36313	86,9	99,3
Ítéltáblák							
Peres ügyek	4877	-	3148	-	1729	-	-
Nemperes ügyek	5380	-	3766	-	1614	-	-
Egyéb ügyek	685	-	521	-	164	-	-
Együtt	10942	-	7435	-	3507	-	-
Ebből: 1 év feletti perek			319		115		
Legfelsőbb Bíróság							
Fellebbezett ügyek c/	4629	58,2	10925	127,9	1180	14,6	15,8
Felülvizsgálati ügyek	5316	88,6	7423	119,1	3856	62,2	64,7
Egyéb ügyek	1674	72,8	1758	71,3	9	3,5	9,7
Együtt	11619	71,5	20106	116,6	5045	34,8	37,3
Ebből: 1 év feletti fellebbezett			2040	63,4	1036	40,5	51,2
1 év feletti felülvizsgálat			2881	100,7	1422	63,3	65,0

a/A befejezések és a folyamatban maradt ügyek száma bírósági letét és egyéb ügyek nélkül.

b/A folyamatban maradt ügyek száma az OIT által elrendelt adatgyűjtés adata.

c/ A befejezésekből 5443 a táblákra átadott ügy.

Az egyes bírósági szintek ügyforgalmának főbb jellemzői az alábbiak.

Helyi bíróságok

A helyi bíróságok ügyérkezése – a szabálysértési eljárások kivételével – tovább mérséklődött és három év után először már összességében is kevesebb volt a megelőző évinél. Az év folyamán 772.455 ügy érkezett a helyi bíróságokhoz, 1,1%-kal kevesebb, mint 2002-ben, de 1998 óta még mindig a második legnagyobb mennyiség.

Összetétele az elmúlt évihez képest nem igen mutat változást, az ügyek 38%-a per, 46%-a nemperes és 16%-a szabálysértési eljárás volt.

Az érkezések területi koncentrációja tovább fokozódott. Nőtt a főváros és Pest megye részaránya (együttesen 36%), ahol – az országos tendenciától eltérően – mind a peres, mind a nemperes, mind a szabálysértési érkezés nagyobb volt, mint 2002-ben. Rajtuk kívül még Heves megyében nőtt a helyi bíróságokhoz érkezett ügyek száma.

Hasonlóan az érkezésekhez, 3 évi folyamatos növekedés után a befejezések száma sem érte el az előző évi mennyiséget, annál 0,9%-kal volt alacsonyabb. A peres eljárások befejezése a 2002. év átmeneti növekedése után ismét csökkent, a nemperes eljárások befejezésének csökkenése, a szabálysértéseknek pedig a növekedése folytatódott.

A területi koncentráció itt is nőtt, bár az országos tendenciától eltérően a befejezések száma a központi régió (részesedése 37%) és Heves megyén kívül még Békés megyében nőtt, Jász-Nagykun-Szolnok megyében pedig szinten maradt.

A fentiek következménye, hogy a helyi bíróságokon folyamatban maradt perek száma nem változott, a szabálysértéseké tovább emelkedett, a nemperes eljárásoké ugyanakkor jelentősen csökkent.

A peres hátralék területi megoszlása nem módosult, a perek 44%-a a főváros és Pest megye bíróságain maradt folyamatban. A fővárosban a tavalyi csökkenés után lényegében nem változott mennyiségük, Pest megyében viszont tovább emelkedett. A többi megye közül ugyanannyiban csökkent, mint amennyiben nőtt a hátralék. Ez utóbbiak több mint 1/2-énél már 2002-ben is nőtt a peres hátralék.

A peres ügyhátralék intenzitása érzékelhetően nem módosult, továbbra is legmagasabb a gazdasági pereknél (6,8 hónap), legkevesebb a polgári pereknél (5,5 hónap) volt.

Ugyanakkor a pertartam valamelyest kedvezőbben alakult. A két évnél is régebben érkezett és december végén még folyamatban maradt perek száma közel 1000-rel, 7,6%-kal csökkent 1 év alatt, arányuk 9,0%-ról 8,3%-ra mérséklődött.

Figyelemre méltó viszont, hogy az 1-2 év közötti perek száma nem csökkent, így az ügyhátralék 24%-át továbbra is az 1 évnél régebben érkezett perek tették ki.

Az 1 éven túli perekből, s ezen belül a 2 éven túliakból csökkent a főváros részesedése, viszont nőtt Pest megyéé, így az 1 éven túli ügyeknek továbbra is 6/10-e található itt.

Őket követi sorrendben, továbbra is növekvő részesedéssel Komárom-Esztergom megye.

A helyi bíróságok peres érkezésének 51%-a, 151 204 volt polgári per, csaknem 2%-kal kevesebb, mint 2002-ben. Számuk évről-évre folyamatosan csökkent, tavaly további 4,3%-kal. A megfigyelt polgári perfajták közül szinte valamennyinél megfigyelhető a csökkenés; a polgári perek közel ¼-ét kitevő házassági perekből 6,7/-kal, a 13%-át jelentő gyermektartási pereknél pedig 8%-kal, de 15%-kal visszaesett a lakásügyi perek száma is.

A polgári perek számának mérséklődése Jász-Nagykun-Szolnok megye kivételével általános érvényű volt az országban.

A polgári perek befejezésének csökkenő tendenciája ugyancsak töretlen, az elmúlt évben ez 3,4%-kal kevesebb per befejezését jelentette.

A befejezések száma országosan a vizsgált évben is meghaladta az érkezéseket, így a folyamatban maradt polgári perek száma tovább csökkent a helyi bíróságokon, de még mindig 5,5 hónap érkezésének megfelelő mennyiségű.

A megyék ¼-ében nem csökkent a polgári peres hátralék. Közülük Békés, Győr-Moson-Sopron és Somogy megyében már 2002-ben is növekedés volt, de továbbra is csak Békés megyében kisebb az intenzitási mutató értéke, mint a főváros nélkül számított megyei átlag, illetve Győr-Moson-Sopron megyében magasabb még az országos átlagnál is.

A hátralék 1/5-e, 14.145 polgári per érkezett egy évnél is régebben. Számuk 1 év alatt alig változott, de összetételük az 1-2 év közötti perek irányába tolódott el, mivel a 2 éven túli perek száma 4,2 %-kal csökkent. Hasonló irányú változás a megyék felénél figyelhető meg, köztük az 1 éven túli ügyek közel ½-ével rendelkező fővárosban. Ugyanakkor Pest megyében – ahol ezen ügyek további 15%-a található – 4,1%-os növekedés következett be, s különösen kedvezőtlen, hogy ennek nagy része a 2 évnél is régebbieknél. 2003-ban Pest megyében – hasonlóan a fővároshoz – az 1 éven túli ügyek 40%-a érkezett 2 évnél is régebben.

A helyi bíróságok peres érkezésének 4,5%-át adták a gazdálkodó szervezetek egymás közötti jogvitái, számuk 4,3%-kal tovább csökkent. Mérséklődés a megyék ¾-ében mutatható ki. A perek 45%-ával rendelkező fővárosban a tavalyi csökkenés után kismértékben emelkedett, Pest megyében pedig a 2001-2002. évi növekedés után jelentősen visszaesett. A területi koncentráció kismértékben nőtt.

Az érkezésekkel párhuzamosan a gazdasági perek befejezésének csökkenő tendenciája változatlanul érvényesült, de az érkezéseket meghaladó mennyisége révén tovább szolgálta a hátralék feldolgozását.

Az intenzitási mutató értéke országos átlagban kismértékben csökkent, de még mindig ezen a területen a legmagasabb, $\frac{1}{2}$ év érkezését meghaladó mennyiségű. A fővárosban csaknem 1 hónappal lett kisebb a mutató értéke, Nógrád megyében pedig már kedvezőbb is $1 \frac{1}{2}$ hónappal, mint az országos átlag (2002-ben csaknem azonos volt azzal). Ugyanakkor Komárom-Esztergom és Győr-Moson-Sopron megyében már elérte, illetve meg is haladta az országos átlagot, Pest megyében pedig még tovább nőtt a különbség.

30%-ról 26%-ra mérséklődtek a hátralékon belül az 1 évnél is régebben érkezett perek, mivel számuk közel 500-zal, 20%-kal csökkent, amely az ügyek 63%-át koncentráló fővárosnak köszönhető.

Folytatódott a polgári és gazdasági nemperes eljárások 2002-ben elkezdődött csökkenése. A vizsgált időszakban 332.000 érkezett, 4,9%-kal kevesebb a megelőző évinél, amely a helyi bíróságok teljes ügyérkezésének 43%-a. A csökkenés szinte teljes egészében a fizetési meghagyások számának mérséklődésére vezethető vissza.

Követve az érkezések alakulását a befejezések száma is csökkent, de mennyisége azt meghaladó mértékű volt, így a folyamatban maradt ügyek száma szintén kevesebb lett, mint a bázis időszakban.

A helyi bíróságokra érkezett peres ügyeknek változatlanul 35%-a volt büntető per. Számuk a 2002. évi átmeneti emelkedés után ismét csökkent, 1,1%-kal. A büntető perekon belül a közvadas perek száma csökkent, a magánvadasoké továbbra is növekvő tendenciájú.

A közvadas büntető perek száma a központi régióban továbbra sem mutat mérséklődést. Kisebb mértékű növekedés volt még Vas megyében, s szinten maradt Fejér megyében.

A magánvadas büntető perek száma viszont a megyék $\frac{3}{4}$ -ében mutatott emelkedést.

A büntető perek befejezése ugyancsak csökkent, ezen belül a közvadas büntető pereké 5,6%-kal. Az országos átlaggal szemben ugyancsak 4 megyében nőtt a közvadas perek befejezése, közülük Vas megye az, ahol az érkezéssel egy időben következett ez be. A magánvadas büntető perek befejezése pedig, ha kis mértékben is, de a megyék többségében elmaradt az érkezéseketől.

Mindezek eredményeként 3 év után ismét 1,3%-kal több büntető per maradt folyamatban az év végén, mint az előző év azonos időpontjában, s ez a megyék többségét jellemezte. E területen is nőtt a főváros és Pest megye részesedése.

A folyamatban maradt közvadas büntető perek száma országos átlagban már félévi érkezéssel egyenértékű, de a fővárosban és Pest megyében egyaránt 8,7 hónappal, Komárom-Esztergom megyében még ennél is több, 9,4 hónappal.

Átlagot meghaladó még a mutató értéke továbbra is Hajdú-Bihar és Heves megyében. Ugyanakkor az előző évben az országos átlagot meghaladó volt a mutató értéke még Győr-Moson-Sopron és Veszprém megyében, de ott a hátralék feldolgozása eredményeként már kedvezőbb lett annál. A mutató értéke a megyék 1/3-ában változatlanul kevesebb, mint 4 hónap.

A közzéadás perek ügylátlékán belül bár az 1 éven túliak száma 0,9%-kal – 134-gyel – lett kevesebb, de ezen belül a 2 éven túliak száma 5,4%-kal csökkent. Ez utóbbiban is meghatározó szerepe volt a fővárosnak, ahol számuk 16%-kal lett kevesebb, s részesedése 53%-ról 47%-ra mérséklődött. A 2 éven túli pereknek további 18%-ával Pest megye, 9%-ával pedig Komárom-Esztergom megye rendelkezik, mindkét megyében számuk jelentősen nőtt egy év alatt. Bár Veszprém megyében csökkent a 2 éven túli ügyek száma, de az 1 éven túli ügyek – hasonlóan, mint a fővárosban – 45%-a még mindig 2 éven túli ügy.

Büntető nemperes ügyekből 18.000 érkezett 2003-ban, 1/5-ével több, mint egy évvel korábban. A növekedés fele abból származott, hogy megkezdték munkájukat a nyomozási bírák, akikhez a félév folyamán 8.063 ügy érkezett. E feladatok 4/5-ét változatlanul az előzetes letartóztatás ügyében hozott intézkedés tette ki, s csak 1/5-e származott a hatáskör bővüléséből. A félév végén a nyomozási bírák feladatkörébe tartozó ügyekből mindössze 113 maradt folyamatban.

A helyi bíróságokon a nyomozási bírák – működésük megkezdése óta a II. félévben – 96 óvadék elfogadását kimondó határozatot hoztak meg.

A munkaügyi bíróságok ügyérkezésének 2002. évi csökkenése csak átmenetinek bizonyult, 2003-ban már ismét jelentős ügyforgalom növekedés következett be. Egy év alatt 6.000-rel, 25%-kal több (32.910) ügy érkezett hozzájuk, 1998 óta a legtöbb, az akkorinak kettő és félszerese. Ezen belül a perek száma öt év alatt csaknem megháromszorozódott.

2003. évi érkezés-növekedés 1/2-e a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata, további 43%-a a munkabér és egyéb anyagi juttatások miatt indult perekből származott. A megfigyelt perek közül kismértékű csökkenés a dolgozók, illetve a munkavállalók anyagi felelősségét, valamint a leltárhiányért, raktárhiányért fennálló felelősséget megállapító pereknél tapasztalható.

A munkaügyi bíróságok ügyérkezés növekedése általános érvényű volt az országban. A főváros után a legtöbb pert (2002-ben még a harmadik) Baranya megyében kezdeményezték.

A befejezések számának növekedése – bár csökkenő ütemben – folytatódott a vizsgált időszakban is, de mind ütemét, mind mennyiségét tekintve elmaradt az érkezéseketől.

A többletérkezés 1/2-ét nem tudták feldolgozni, így a folyamatban maradt ügyek száma az év végén 25%-kal volt több, mint 2002. december 31-én. Mindössze két megyében – Jász-Nagykun-Szolnok és Veszprém megyében – nem nőtt az ügylátlék, a többi megyében 7-86%-kal gyarapodott.

Az intenzitási mutató nem változott, országos átlagban 6,2 hónap. A megyék 2/3-ában a mutató értéke 5 hónap, vagy annál is magasabb.

Az ügyhátralékon belül csökkent az 1 évnél is régebben érkezett perek száma 8,1%-kal, kizárólag a főváros és 4 megye (Bács-Kiskun, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar és Veszprém) hátralék feldolgozásának eredményeként. Ugyanakkor az 1 éven túli perekben belül nőtt a 2 évnél is régebben érkezetteké. Ez utóbbiak száma a megyék 1/2-ében nőtt kisebb-nagyobb mértékben, de legnagyobb mértékű növekedés Pest, illetve Fejér megyében volt.

Megyei bíróságok - fellebbezett ügyek

Az elsőfokú peres eljárások számának csökkenése érződött a megyei másodfok ügyérkezésében is, ahol 2 évi növekedése után ismét kevesebb lett 7%-kal az elsőfokú peres eljárások határozatai elleni fellebbezés. A csökkenés olyan mértékű volt, hogy a 2003. évi 50220 peres érkezés 1998 óta a legalacsonyabb lett. A mérséklődés a munkaügy kivételével valamennyi ügyszakot érintette. A gazdasági és a büntető pereknél ez 10%-ot is meghaladó mértékű volt.

A nemperes eljárások fellebbezése viszont tovább emelkedett, de ez nem tudta ellensúlyozni a peres ügyérkezés visszaesését, így megyei másodfokon 3,9%-kal csökkent összességében az érkezés.

A megyék közül az országostól eltérően nőtt a fellebbezések száma Fejér, Heves, Nógrád és Pest megyében, közülük a peres fellebbezések száma csak Pest megyében haladta meg az egy évvel korábbit. A fővárosban és Jász-Nagykun-Szolnok megyében szinte változatlanok tekinthetők. A legerőteljesebb visszaesés – 17%-os – pedig Békés megyében tapasztalható.

A befejezések számának változása követte az érkezéseket, s ugyancsak a munkaügy kivételével valamennyi ügyszakban kevesebb volt, mint egy évvel korábban. A csökkenés mértéke azonban elmaradt az érkezésektől, mindössze 1,1%-ot tett ki.

A befejezések átlag körüli szórása nagyobb volt, mint az érkezéseknél. Több megye növelte befejezéseit, közülük a főváros és Jász-Nagykun-Szolnok megye közel 7%-kal. Ugyanakkor 10%-ot is meghaladó mértékű csökkenés Békés megye mellett még Hajdú-Bihar és Somogy megyében következett be.

Az érkezéseket meghaladó befejezések révén csökkent a folyamatban maradt ügyek száma, országos átlagban 4,7%-kal. Az országos méretű csökkenés azonban csak a gazdasági és a büntető másodfokú peres eljárásoknál mutatható ki, az összes többi területen hátraléknövekedés volt. Külön meg kell említeni a polgári pereket, ahol már második éve nő a hátralék; meghatározó aránya miatt elsősorban a főváros hatására. Itt az intenzitási mutató értéke 4,1 hónapról 5,1 hónapra emelkedett. A növekedés ellenére a megyékben továbbra is kedvező az intenzitás, megyék átlagában – főváros nélkül számolva – 2,1 hónap, a mutató értéke a 3 hónapot csak Győr-Moson-Sopron megyében haladta meg.

A többi perfajtánál is a megyék átlagában az intenzitás 3 hónapon belül maradt. A fővárosban a mutató értéke 6 hónap körüli a gazdasági és a büntető pereknél, 4,6 hónap a munkaügyi fellebbezéseknél. A megyék közül ki kell emelni Somogy megyét, ahol a munkaügyi fellebbezések érkezése két és félszeresére emelkedett, a

befejezések száma szintén jelentősen – 33%-kal – nőtt, de nem volt elegendő az érkezések feldolgozásához. A folyamatban maradt perek száma így nyolcszorosára nőtt, s a főváros után Somogy megyében lett a legtöbb hátralék. Az intenzitás is 7 hónapra emelkedett.

Az ügyhátralék csökkenésével egyidejűleg nőtt az 1 éven túli perek száma és aránya, de ezen belül a 2 éven túli perek száma továbbra is elhanyagolható mennyiségű, s 18-ról 10-re csökkent. Az 1-2 év között érkezett fellebbezések számának növekedésében a főváros szerepe a meghatározó. A 2003. december 31-én folyamatban maradt 530 ilyen pernek – amely másfélszerese az egy évvel korábbinak – 86%-a található a fővárosban, ahol számuk megkétszereződött a polgári és a büntető fellebbezéseknél. Ez utóbbiak száma 359-re emelkedett.

Megyei bíróságok - elsőfokú ügyek

A megyei elsőfokú ügyérkezés (a hatásköri változások miatt a csőd-, a felszámolás és az érdemi cégadatok adatok nélkül vizsgálva) július 1. után jelentősen fellendült. Míg az év első felében a peres ügyek száma az előző év azonos időszakához képest lényegében változatlan maradt, addig a második félévben már 1/3-ával nőtt 2002. II. félévéhez viszonyítva. A nemperes ügyek száma ugyanezen időszakok 5%-ával szemben több mint 1 1/2-szeresére nőtt. A növekedés mindkét területen főleg a polgári ügyszakot érintette, ahol a 2002. évi mennyiség 1 1/2-szeresét érkezett.

A megyék között a változás mértékét tekintve rendkívül nagy szóródás mutatható ki. A polgári ügyszakban a két szélső értéket Komárom-Esztergom, illetve Jász-Nagykun-Szolnok megye, a gazdaságiban Nógrád és Vas megye, a közigazgatásban Zala és Fejér megye, a büntetőben Bács-Kiskun és Vas megye képviselte.

A megyék megoszlása az érkezett ügyek változásának nagysága szerint

Ügyszak	Országos index	A megyék száma a változás mértékének nagysága szerint, %						
		100 alatti	100- 110	111-130	131-150	151-170	171-190	191 felett
Polgári	164,3	-	1	5	5	2	4	3
Gazdasági	137,7	3	1	4	4	2	1	5
Közigazgatási	105,7	5	6	6	2	-	-	1
Büntető a/	79,2	17	2	1	-			

a/ Katonai nélkül.

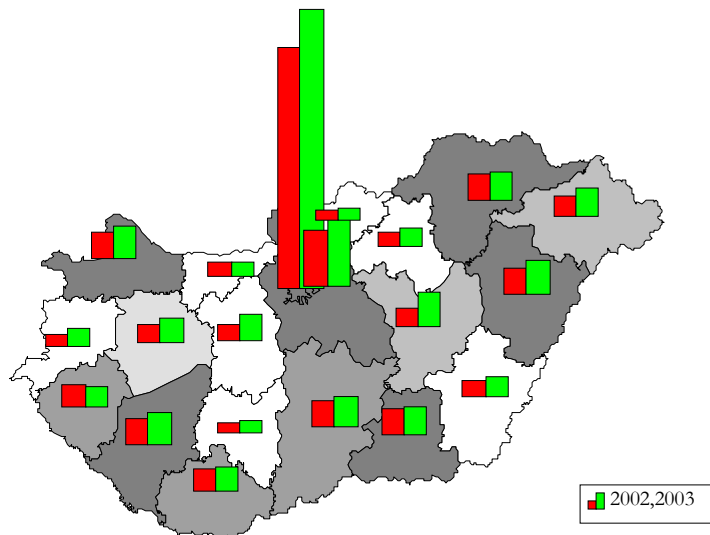
A büntető ügyszak érkezésének csökkenésében az új Be. szabályai és a nyomozási bírák tevékenységének hatása már érvényesült, a megyei elsőfokú előzetes letartóztatások száma a 2002. évnek a 1/2-ét tette csak ki, s ezzel az ügyszak érkezésén belül arányuk 67%-ról 44%-ra mérséklődött. A peres ügyek érkezése azonban szintén jelentősen, 1/3-ával nőtt éves szinten. Az éves érkezések nagyobb része, 61%-a itt is az év második felére esett.

A büntető perérkezés négy (Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg) megye kivételével mindenhol emelkedett, a büntető nemperes ügyek száma ezzel szemben valamennyi megyében csökkent. A 2002. évi mennyiségnek a 40%-át sem érte el Bács-Kiskun, Tolna és Veszprém megyében.

Az év egészében peres és nemperes ügyekből együttesen 43.810 ügy érkezett megyei elsőfokra, 22%-kal, 8.000-rel több, mint egy évvel korábban, s ez 1998 óta a második legtöbb ügymennyiséget jelentette. A növekedés Zala megye kivételével valamennyi megyében kimutatható.

A területi koncentráció alapvetően nem változott, a fővárosban az ügyek 36%-át, további 10%-át pedig Pest megyében nyújtották be.

Érkezett megyei elsőfokú ügyek 2002-2003.

Ugyancsak nőtt a csőd- és felszámolási eljárások kezdeményezése (együttesen 4,7%-kal), de a megyei elsőfok ügyérkezését összességében a cégbíróságok ügyforgalmának alakulása határozta meg továbbra is, ahol a tavalyi jelentős mértékű érkezés után 11%-kal csökkent az ügyek száma. Mindezek együttes hatásaként megyei elsőfokra 6,6%-kal kevesebb ügy érkezett, mint egy évvel korábban.

A cégbírósi ügyforgalom kiesését a többi terület növekedése egyedül csak Jász-Nagykun-Szolnok megyében ellensúlyozta, ahol így 2,8%-os növekedés következett be.

A befejezések száma követte az érkezések változásának irányát, de meghatározó itt is a cégbíróságoké volt, amelynek eredményeként a befejezések száma együttesen csaknem 10%-kal maradt el 2002. évitől.

A megnövekedett ügyforgalommal a befejezések nem tartottak lépést, s ez igaz a cégbíróságokra is, ahol az év utolsó hónapjában – az illetéktörvény változása miatt – jelentősen nőtt az érkezés. Az év végén folyamatban maradt ügyek száma minden területen számottevően emelkedett, összességében 30%-kal. Ez az országban általános érvényű volt; valamennyi megyében, szinte valamennyi ügyszakban nőtt a hátralék.

A perek intenzitási mutatója – a büntető és a katonai perek kivételével – nőtt, a főváros nélkül számított megyék átlagában is 6 hónapot meghaladó a hátralék. A közigazgatási és a katonai perek intenzitási mutatója 4,4, illetve 2,1 hónap volt.

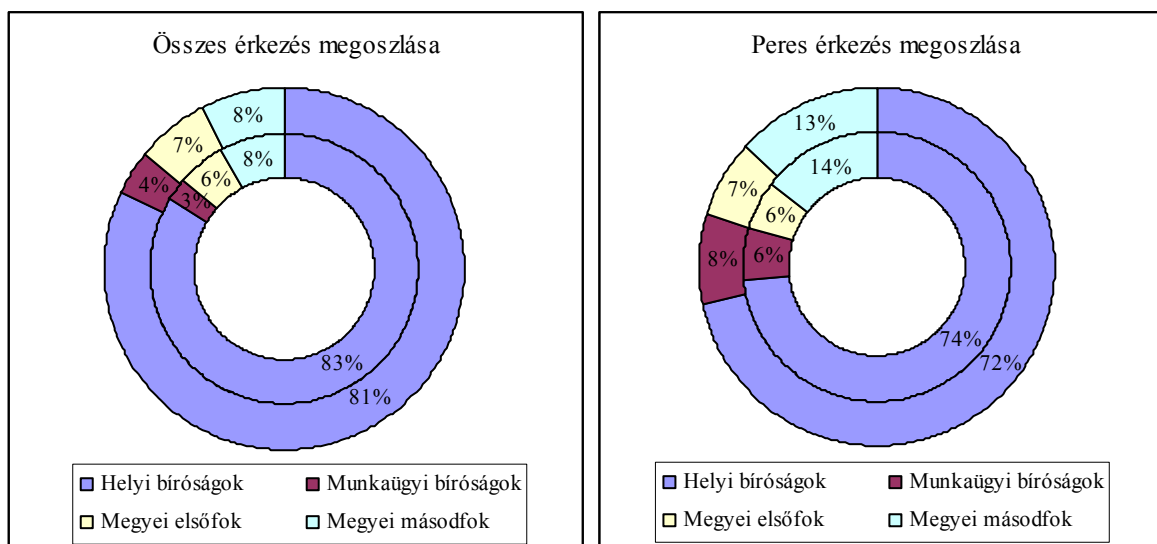
2003-ban polgári perekből már minden megyében meghaladta a 4,4 hónapot (2002-ben a megyék csaknem 1/2-ében nem is érte el a 4 hónapot). Gazdasági pereknél az intenzitási mutató értéke a fővárosban több mint 1 év, Pest megyében 10,4 hónap, a legkedvezőbb mutatójú Békés és Vas megyében is 4,9 hónap. Legkiegyenlítettőbb a közigazgatási perek intenzitása, a 4 hónapot mindössze 5 megyében haladta meg. A büntető pereknél a megyék közel 1/2-énél volt 4,5 hónap körüli, vagy annál is kevesebb; ugyanakkor Komárom-Esztergom megyében – ahol változatlanul a legmagasabb – már 13,4 hónap.

Nőtt a pertartam is valamennyi perfajtánál, a folyamatban maradt perek 1/5-e érkezett 1 évnél is régebben, amelynek 40%-át 2 évnél is régebben nyújtották be.

A folyamatban maradt 1 éven túli perek számának növekedése a megyék 1/4-ében nem következett be. Területi megoszlásuk viszont nem változott, 68%-uk a fővárosban, 11%-uk Pest megyében vár befejezésre.

A megyei bíróságok ügyérkezésének szintenkénti összetételében kismértékű változás ment végbe. A megyei elsőfok (cégbíróságok nélkül) részarányának 1 százalékpontos növekedésével egy időben ugyanennyivel nőtt a munkaügyi bíróságoké is. A peres ügyeken belül a munkaügyi bíróságok arány-növekedése már 2 százalékpontot tesz ki.

Az érkezések megoszlása 2002, illetve 2003-ban az alábbiak szerint alakult

Összefoglalva megállapítható, hogy a megyei bíróságok ügyérkezése – valamennyi bírósági szint adatát együtt vizsgálva – valamelyest kevesebb az egy évvel korábinál, de az érkezett 1.140.150 ügy még mindig a második legtöbb 1998 óta. A területi koncentráció ismét fokozódott, az országos csökkenéssel szemben éppen a fővárosban és Pest megyében nőtt tovább az érkezés, rajtuk kívül még Heves megyében mutatható ki növekedés.

A befejezések száma is a központi régióban nőtt az országos csökkenéssel szemben. E területen ezen felül csak egy megyében, Jász Nagykanizsa-Szolnok megyében fejeztek be többet, mint egy évvel korábban.

Ez azonban mégsem eredményezte a hátralék mérséklődését a fővárosban és Pest megyében sem, melyben meghatározó szerep a megyei elsőfokú peres érkezés növekedésének volt.

Az országos ügyszámokon belül azonban csökkent a 2 évnél is régebben érkezett perek száma, melyben a fővárosnak volt meghatározó szerepe. Részesedése 5 százalékponttal mérséklődött, bár ezeknek az ügyeknek még mindig több mint 1/2-ével rendelkezett.

Ezzel szemben Pest megyében tovább nőtt az ilyen pereknek a száma, részaránya az országon belül 3 százalékponttal 17%-ra emelkedett. A 2 éven túli ügyekből a harmadik legnagyobb (és növekvő) arányban – 5,1%-kal – Komárom-Esztergom megye részesedett.

Figyelemre méltó viszont, hogy az 1-2 év között érkezett és december 31-én folyamatban maradt perek száma nem csökkent a fővárosban sem.

2003. évben érkezett ügyek száma összesen

	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság			Összesen
			elsőfokú	elsőfokú csőd-felszámolás és érdemi cég nélkül	fellebbezett	
Főváros	195 516	7 106	113 510	15 563	18 787	334 919
Baranya	25 268	2 328	9 884	1 334	2 453	39 933
Bács-Kiskun	37 705	1 262	11 458	1 604	3 029	53 454
Békés	24 985	919	7 196	1 115	2 084	35 184
Borsod-Abaúj-Zemplén	58 271	1 922	11 182	1 562	4 431	75 806
Csongrád	25 724	986	10 458	1 602	3 020	40 188
Fejér	25 048	1 304	9 612	1 392	2 020	37 984
Győr-Moson-Sopron	27 547	1 815	10 268	1 703	1 874	41 504
Hajdú-Bihar	34 815	1 327	14 079	1 853	3 519	53 740
Heves	22 124	953	6 380	931	1 758	31 215
Jász-Nagykun-Szolnok	23 448	956	7 447	1 920	2 342	34 193
Komárom-Esztergom	23 188	1 143	6 845	827	2 224	33 400
Nógrád	13 545	890	3 410	720	1 398	19 243
Pest	75 849	2 064	34 231	4 218	5 529	117 673
Somogy	23 857	1 240	6 802	1 718	2 780	34 679
Szabolcs-Szatmár-Bereg	34 918	1 661	14 206	1 532	3 346	54 131
Tolna	13 973	1 728	4 032	707	1 210	20 943
Vas	14 047	994	4 971	1 009	1 697	21 709
Veszprém	21 095	890	7 197	1 360	2 615	31 797
Zala	18 622	1 422	6 380	1 140	2 031	28 455
Összesen	739 545	32 910	299 548	43 810	68 147	1 140 150
2002. évi %-ában						
Főváros	107,9	142,3	92,2	115,7	99,9	102,1
Baranya	92,3	135,3	90,0	106,9	93,9	93,5
Bács-Kiskun	95,8	139,4	94,9	116,7	90,4	96,0
Békés	99,0	127,1	98,3	133,1	82,7	98,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	93,3	102,9	88,2	109,2	94,7	92,8
Csongrád	89,3	122,6	92,8	110,6	94,5	91,2
Fejér	91,6	144,7	93,6	165,9	100,1	93,7
Győr-Moson-Sopron	91,4	131,4	90,7	119,2	84,3	92,1
Hajdú-Bihar	92,8	135,8	98,2	130,4	95,1	95,0
Heves	103,3	109,2	89,5	122,7	101,1	100,2
Jász-Nagykun-Szolnok	93,8	105,8	102,8	174,4	99,6	96,3
Komárom-Esztergom	96,8	104,6	91,2	106,4	91,2	95,4
Nógrád	93,2	118,4	92,8	113,2	101,2	94,6
Pest	105,1	132,6	99,1	139,1	103,0	103,6
Somogy	97,2	108,5	93,2	122,1	92,1	96,3
Szabolcs-Szatmár-Bereg	91,0	109,3	98,0	136,9	96,2	93,5
Tolna	87,1	111,0	81,1	127,2	93,4	87,8

Vas	87,9	112,6	90,5	150,8	92,5	89,7
Veszprém	91,1	123,4	91,0	130,9	92,1	91,8
Zala	94,4	128,8	90,2	93,2	97,7	94,9
Összesen	98,0	124,8	93,4	122,4	96,1	97,2

2003. évben érkezett peres ügyek száma

Terület	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú	fellebbezett	
Főváros	63 344	6 713	9 350	13 809	93 216
Baranya	10 507	2 278	830	1 778	15 393
Bács-Kiskun	13 991	1 171	982	2 203	18 347
Békés	9 165	696	542	1 530	11 933
Borsod-Abaúj-Zemplén	18 833	1 740	886	3 325	24 784
Csongrád	10 482	796	995	2 293	14 566
Fejér	9 232	1 029	802	1 375	12 438
Győr-Moson-Sopron	9 681	1 566	1 117	1 463	13 827
Hajdú-Bihar	13 883	1 223	1 114	2 654	18 874
Heves	7 949	889	610	1 173	10 621
Jász-Nagykun-Szolnok	9 755	818	620	1 884	13 077
Komárom-Esztergom	8 745	1 024	505	1 537	11 811
Nógrád	5 332	868	390	944	7 534
Pest	25 270	1 833	2 369	4 159	33 631
Somogy	9 167	1 143	1 031	2 131	13 472
Szabolcs-Szatmár-Bereg	14 061	1 484	956	2 419	18 920
Tolna	6 801	1 636	407	944	9 788
Vas	5 588	865	499	968	7 920
Veszprém	8 424	731	746	2 026	11 927
Zala	7 450	1 298	783	1 605	11 136
Összesen	267 660	29 801	25 534	50 220	373 215
2002. évi %-ában					
Főváros	101,6	143,7	113,0	94,9	103,8
Baranya	94,7	141,9	116,9	95,1	100,8
Bács-Kiskun	94,7	137,1	112,5	87,1	96,4
Békés	96,3	111,2	118,1	82,5	95,8
Borsod-Abaúj-Zemplén	92,9	106,9	100,8	93,3	94,1
Csongrád	95,2	118,3	109,0	95,8	97,2
Fejér	97,1	145,5	171,0	95,1	102,6
Győr-Moson-Sopron	98,2	133,8	112,8	83,3	100,4
Hajdú-Bihar	92,3	136,5	112,1	92,1	95,3
Heves	93,6	114,1	120,6	94,7	96,4
Jász-Nagykun-Szolnok	100,8	105,3	134,5	96,8	101,7
Komárom-Esztergom	94,4	102,7	122,3	83,7	94,4
Nógrád	90,1	118,1	108,3	91,7	93,7
Pest	98,4	134,7	130,6	102,8	102,2
Somogy	97,8	109,3	109,1	90,2	98,2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	95,6	107,2	129,7	88,0	96,6
Tolna	93,5	110,7	120,8	93,1	96,9
Vas	99,0	111,3	141,8	96,8	101,9
Veszprém	93,7	111,9	114,2	92,9	95,6
Zala	95,8	132,2	94,6	93,0	98,4

Összesen	96,9	125,2	116,2	93,0	99,3
-----------------	-------------	--------------	--------------	-------------	-------------

4. számú melléklet

2003. évben érkezett peres ügyek megoszlása, %-ban

Terület	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú	fellebbezett	
Főváros	23,67	22,53	36,62	27,50	24,98
Baranya	3,93	7,64	3,25	3,54	4,12
Bács-Kiskun	5,23	3,93	3,85	4,39	4,92
Békés	3,42	2,34	2,12	3,05	3,20
Borsod-Abaúj-Zemplén	7,04	5,84	3,47	6,62	6,64
Csongrád	3,92	2,67	3,90	4,57	3,90
Fejér	3,45	3,45	3,14	2,74	3,33
Győr-Moson-Sopron	3,62	5,25	4,37	2,91	3,70
Hajdú-Bihar	5,19	4,10	4,36	5,28	5,06
Heves	2,97	2,98	2,39	2,34	2,85
Jász-Nagykun-Szolnok	3,64	2,74	2,43	3,75	3,50
Komárom-Esztergom	3,27	3,44	1,98	3,06	3,16
Nógrád	1,99	2,91	1,53	1,88	2,02
Pest	9,44	6,15	9,28	8,28	9,01
Somogy	3,42	3,84	4,04	4,24	3,61
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5,25	4,98	3,74	4,82	5,07
Tolna	2,54	5,49	1,59	1,88	2,62
Vas	2,09	2,90	1,95	1,93	2,12
Veszprém	3,15	2,45	2,92	4,03	3,20
Zala	2,78	4,36	3,07	3,20	2,98
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

2003. évben befejezett ügyek száma összesen

Terület	Helyi bíróság a./	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság			Összesen
			elsőfokú	elsőfokú csőd- felszámolás és érdemi cég nélkül	fellebbezett	
Főváros	196 176	6 652	110 374	14 128	18 595	331 797
Baranya	25 077	1 830	9 410	1 227	2 453	38 770
Bács-Kiskun	35 061	1 197	10 740	1 431	3 257	50 255
Békés	24 899	812	6 910	1 047	2 139	34 760
Borsod-Abaúj-Zemplén	58 267	1 743	10 704	1 443	4 466	75 180
Csongrád	25 151	906	9 793	1 457	3 025	38 875
Fejér	24 813	1 122	9 048	1 121	2 016	36 999
Győr-Moson-Sopron	27 921	1 468	9 815	1 657	1 970	41 174
Hajdú-Bihar	34 775	951	13 863	1 791	3 599	53 188
Heves	22 042	911	6 241	863	1 763	30 957
Jász-Nagykun-Szolnok	24 382	975	7 069	1 807	2 425	34 851
Komárom-Esztergom	22 702	1 105	6 122	779	2 293	32 222
Nógrád	13 563	831	4 325	648	1 408	20 127
Pest	75 174	1 762	33 103	3 718	5 327	115 366
Somogy	22 458	1 103	6 882	1 616	2 733	33 176
Szabolcs-Szatmár-Bereg	35 796	1 515	14 257	1 426	3 598	55 166
Tolna	13 147	1 698	3 913	631	1 234	19 992
Vas	14 136	882	4 708	966	1 689	21 415
Veszprém	21 372	924	7 011	1 311	2 771	32 078
Zala	18 196	1 268	5 811	1 092	2 085	27 360
Összesen	735 108	29 655	290 099	40 159	68 846	1 123 708
2002. évi %-ában						
Főváros	108,0	109,7	88,1	105,3	106,6	100,4
Baranya	92,5	92,1	85,8	97,4	97,5	91,0
Bács-Kiskun	92,7	110,1	87,6	100,1	101,5	92,5
Békés	102,9	109,6	94,1	117,2	84,1	99,8
Borsod-Abaúj-Zemplén	92,9	93,9	84,6	99,7	96,5	91,9
Csongrád	89,4	102,5	86,8	100,7	97,7	89,6
Fejér	92,9	125,5	89,2	136,2	95,0	92,8
Győr-Moson-Sopron	93,8	97,6	88,7	113,5	90,6	92,5
Hajdú-Bihar	90,8	88,7	96,5	128,8	89,4	92,1
Heves	103,3	98,2	87,9	116,2	101,1	99,5
Jász-Nagykun-Szolnok	100,6	94,2	101,4	157,7	106,9	101,0
Komárom-Esztergom	93,3	101,3	86,9	98,9	91,9	92,2
Nógrád	95,6	112,1	97,1	95,7	99,3	96,8
Pest	108,7	119,2	91,9	124,8	95,0	102,8
Somogy	96,2	107,6	92,6	119,5	88,7	95,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	94,4	102,8	97,9	122,6	104,9	96,2
Tolna	87,3	97,3	80,1	112,9	95,7	87,0

a./ Bírósági letét és egyéb ügyekre statisztikai adatgyűjtés nincs.

7. számú melléklet

2003. évben befejezett peres ügyek száma

Terület	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú	fellebbezett	
Főváros	63 550	6 272	8 367	13 813	92 002
Baranya	10 583	1 768	753	1 796	14 900
Bács-Kiskun	14 127	1 134	845	2 410	18 516
Békés	9 199	597	492	1 584	11 872
Borsod-Abaúj-Zemplén	19 457	1 561	851	3 353	25 222
Csongrád	10 514	719	877	2 300	14 410
Fejér	9 472	868	578	1 361	12 279
Győr-Moson-Sopron	9 957	1 259	1 064	1 540	13 820
Hajdú-Bihar	14 562	863	1 054	2 746	19 225
Heves	8 388	845	553	1 182	10 968
Jász-Nagykun-Szolnok	9 955	838	543	1 959	13 295
Komárom-Esztergom	8 509	987	469	1 616	11 581
Nógrád	5 527	810	333	954	7 624
Pest	25 006	1 558	1 960	4 009	32 533
Somogy	8 889	1 015	944	2 095	12 943
Szabolcs-Szatmár-Bereg	14 183	1 334	850	2 693	19 060
Tolna	6 773	1 601	346	973	9 693
Vas	5 844	753	461	969	8 027
Veszprém	8 937	784	720	2 169	12 610
Zala	7 337	1 145	729	1 673	10 884
Összesen	270 769	26 711	22 789	51 195	371 464
2002. évi %-ában					
Főváros	95,6	108,8	107,2	104,7	98,7
Baranya	94,5	93,6	102,0	102,0	95,6
Bács-Kiskun	90,8	109,8	93,1	99,8	93,0
Békés	98,5	93,1	98,2	85,0	96,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	94,1	97,0	91,3	95,5	94,3
Csongrád	96,4	95,7	97,3	100,5	97,1
Fejér	99,8	122,6	135,7	87,1	100,7
Győr-Moson-Sopron	100,1	96,0	103,9	88,8	98,6
Hajdú-Bihar	89,0	87,3	109,9	86,2	89,4
Heves	97,3	101,0	117,4	95,6	98,2
Jász-Nagykun-Szolnok	98,6	104,5	117,5	104,3	100,4
Komárom-Esztergom	94,8	100,6	111,9	85,1	94,3
Nógrád	93,5	112,3	90,2	88,9	94,4
Pest	98,9	124,8	111,2	93,5	99,9
Somogy	94,9	109,6	104,7	86,4	95,0

Szabolcs-Szatmár-Bereg	100,0	98,7	119,4	100,1	100,7
Tolna	95,3	95,8	99,7	96,6	95,6
Vas	102,4	97,3	129,9	99,8	102,8
Veszprém	97,0	110,3	100,0	104,8	99,2
Zala	90,1	120,0	92,2	100,0	94,1
Összesen	95,8	104,0	106,0	97,1	97,1

8. számú melléklet

2003. évben befejezett peres ügyek megoszlása, %-ban

Terület	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság		Összesen
			elsőfokú	fellebbezett	
Főváros	23,47	23,48	36,72	26,98	24,77
Baranya	3,91	6,62	3,30	3,51	4,01
Bács-Kiskun	5,22	4,25	3,71	4,71	4,98
Békés	3,40	2,24	2,16	3,09	3,20
Borsod-Abaúj-Zemplén	7,19	5,84	3,73	6,55	6,79
Csongrád	3,88	2,69	3,85	4,49	3,88
Fejér	3,50	3,25	2,54	2,66	3,31
Győr-Moson-Sopron	3,68	4,71	4,67	3,01	3,72
Hajdú-Bihar	5,38	3,23	4,63	5,36	5,18
Heves	3,10	3,16	2,43	2,31	2,95
Jász-Nagykun-Szolnok	3,68	3,14	2,38	3,83	3,58
Komárom-Esztergom	3,14	3,70	2,06	3,16	3,12
Nógrád	2,04	3,03	1,46	1,86	2,05
Pest	9,24	5,83	8,60	7,83	8,76
Somogy	3,28	3,80	4,14	4,09	3,48
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5,24	4,99	3,73	5,26	5,13
Tolna	2,50	5,99	1,52	1,90	2,61
Vas	2,16	2,82	2,02	1,89	2,16
Veszprém	3,30	2,94	3,16	4,24	3,39

Zala	2,71	4,29	3,20	3,27	2,93
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

9. számú melléklet

2003. év végén folyamatban maradt ügyek száma összesen

Terület	Helyi bíróság a./	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság			Összesen a./ b./
			elsőfokú b./	elsőfokú csőd- felszámolás és érdemi cég nélkül	fellebbezett	
Főváros	52 438	4 500	15 044	8 175	6 703	78 685
Baranya	4 674	1 106	1 091	407	325	7 196
Bács-Kiskun	8 241	581	1 545	459	402	10 769
Békés	3 150	312	648	232	323	4 433
Borsod-Abaúj-Zemplén	9 088	736	1 554	526	655	12 033
Csongrád	5 185	320	1 085	330	335	6 925
Fejér	5 187	590	1 259	613	224	7 260
Győr-Moson-Sopron	6 523	1 093	1 058	536	354	9 028
Hajdú-Bihar	8 786	798	1 888	461	522	11 994
Heves	4 728	283	707	228	231	5 949
Jász-Nagykun-Szolnok	5 249	303	776	292	251	6 579
Komárom-Esztergom	6 100	454	703	270	308	7 565
Nógrád	2 266	408	438	185	175	3 287
Pest	20 099	1 539	4 612	1 776	1 300	27 550
Somogy	3 861	555	941	451	355	5 712
Szabolcs-Szatmár-Bereg	6 216	588	1 396	413	545	8 745
Tolna	2 553	457	418	196	116	3 544
Vas	2 128	389	617	169	186	3 320
Veszprém	4 539	274	796	379	497	6 106
Zala	3 895	564	775	293	360	5 594
Összesen	164 906	15 850	37 351	16 391	14 167	232 274
2002. év végi %-ában						
Főváros	92,5	111,2	113,9	121,3	102,9	97,8
Baranya	95,6	181,9	113,1	135,7	100,0	106,0
Bács-Kiskun	103,5	112,6	115,0	160,5	63,8	103,0
Békés	86,0	152,2	112,1	141,5	85,4	91,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	91,7	132,1	116,7	129,2	94,9	96,3
Csongrád	100,6	133,3	144,5	178,4	98,5	106,8
Fejér	94,7	144,6	137,6	179,2	101,8	103,4
Győr-Moson-Sopron	87,8	146,5	112,6	109,4	78,7	94,4
Hajdú-Bihar	95,3	189,1	119,4	115,5	86,7	101,5
Heves	96,5	117,4	100,4	142,5	97,9	97,8

Jász-Nagykun-Szolnok	81,0	94,1	135,7	163,1	75,1	85,3
Komárom-Esztergom	99,7	109,1	112,5	121,6	81,7	100,4
Nógrád	85,7	116,9	137,3	163,7	94,6	94,0
Pest	96,0	124,4	139,0	139,2	118,4	103,6
Somogy	111,0	132,8	108,3	129,2	115,3	112,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	84,9	133,0	113,0	134,5	68,4	89,3
Tolna	108,1	107,0	118,8	163,3	82,9	108,0
Vas	83,5	140,4	118,0	134,1	104,5	94,2
Veszprém	87,6	89,0	97,5	114,8	76,1	87,7
Zala	98,2	137,6	124,6	119,6	87,0	103,3
Összesen	93,5	125,8	118,3	128,7	95,3	98,7

a./ Bírósági letét és egyéb ügyekre statisztikai adatgyűjtés nincs.

b./ Érdemi cégügyek nélkül.

10. számú melléklet

2003. év végén folyamatban maradt összes ügy megoszlása, %-ban

Terület	Helyi bíróság a./	Munkaügyi bíróság	Megyei bíróság			Összesen a./ b./
			elsőfokú b./	elsőfokú csőd- felszámolás és érdemi cég nélkül	fellebbezett	
Főváros	31,80	28,39	40,28	49,87	47,31	33,88
Baranya	2,83	6,98	2,92	2,48	2,29	3,10
Bács-Kiskun	5,00	3,67	4,14	2,80	2,84	4,64
Békés	1,91	1,97	1,73	1,42	2,28	1,91
Borsod-Abaúj-Zemplén	5,51	4,64	4,16	3,21	4,62	5,18
Csongrád	3,14	2,02	2,90	2,01	2,36	2,98
Fejér	3,15	3,72	3,37	3,74	1,58	3,13
Győr-Moson-Sopron	3,96	6,90	2,83	3,27	2,50	3,89
Hajdú-Bihar	5,33	5,03	5,05	2,81	3,68	5,16
Heves	2,87	1,79	1,89	1,39	1,63	2,56
Jász-Nagykun-Szolnok	3,18	1,91	2,08	1,78	1,77	2,83
Komárom-Esztergom	3,70	2,86	1,88	1,65	2,17	3,26
Nógrád	1,37	2,57	1,17	1,13	1,24	1,42
Pest	12,19	9,71	12,35	10,84	9,18	11,86
Somogy	2,34	3,50	2,52	2,75	2,51	2,46
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3,77	3,71	3,74	2,52	3,85	3,76
Tolna	1,55	2,88	1,12	1,20	0,82	1,53

Vas	1,29	2,45	1,65	1,03	1,31	1,43
Veszprém	2,75	1,73	2,13	2,31	3,51	2,63
Zala	2,36	3,56	2,07	1,79	2,54	2,41
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

- a./ Bírósági letét és egyéb ügyekre statisztikai adatgyűjtés nincs.
b./ Érdemi cégügyek nélkül.

11. számú melléklet

2003. év végén folyamatban maradt peres ügyek száma

Terület	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Helyi bíróságok együtt	Megyei bíróság		Összesen
				elsőfokú	fellebbezett	
Főváros	42 178	4 443	46 621	6 617	6 327	59 565
Baranya	3 938	1 102	5 040	326	296	5 662
Bács-Kiskun	6 254	551	6 805	399	375	7 579
Békés	2 421	304	2 725	186	280	3 191
Borsod-Abaúj-Zemplén	6 544	732	7 276	386	621	8 283
Csongrád	4 191	314	4 505	276	326	5 107
Fejér	3 677	553	4 230	515	209	4 954
Győr-Moson-Sopron	4 726	1 017	5 743	484	331	6 558
Hajdú-Bihar	6 402	781	7 183	424	484	8 091
Heves	3 499	280	3 779	199	224	4 202
Jász-Nagykun-Szolnok	3 604	292	3 896	239	225	4 360
Komárom-Esztergom	5 047	443	5 490	217	285	5 992
Nógrád	1 668	406	2 074	153	159	2 386
Pest	15 237	1 504	16 741	1 573	1 146	19 460
Somogy	3 020	545	3 565	395	334	4 294
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5 054	577	5 631	325	514	6 470
Tolna	1 927	453	2 380	164	99	2 643
Vas	1 811	389	2 200	145	169	2 514
Veszprém	3 617	248	3 865	310	484	4 659
Zala	2 962	551	3 513	255	322	4 090
Összesen	127 777	15 485	143 262	13 588	13 210	170 060
2002. év végi %-ában						
Főváros	99,5	111,0	100,5	117,4	99,9	102,1
Baranya	98,1	186,1	109,4	130,9	94,3	109,5
Bács-Kiskun	97,9	107,2	98,6	152,3	64,4	97,8
Békés	98,6	148,3	102,4	136,8	83,8	101,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	91,3	132,4	94,2	110,0	95,7	95,0
Csongrád	99,2	132,5	101,0	174,7	97,9	103,2

Fejér	93,9	141,1	98,2	177,0	107,2	103,3
Győr-Moson-Sopron	94,5	143,2	100,5	112,3	81,1	100,1
Hajdú-Bihar	90,4	185,5	95,7	116,5	84,0	95,8
Heves	88,9	118,6	90,5	140,1	96,1	92,4
Jász-Nagykun-Szolnok	94,7	93,6	94,7	147,5	75,0	95,2
Komárom-Esztergom	104,9	109,1	105,2	119,9	78,3	104,0
Nógrád	89,5	116,7	93,8	159,4	94,1	96,4
Pest	101,8	122,4	103,3	135,1	115,1	106,0
Somogy	110,1	130,7	112,9	128,2	112,1	114,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	97,6	135,1	100,5	148,4	65,2	97,9
Tolna	101,5	108,4	102,7	159,2	77,3	103,7
Vas	87,6	140,4	93,9	135,5	99,4	95,9
Veszprém	87,6	82,4	87,2	109,2	77,2	87,2
Zala	104,0	138,4	108,2	126,9	82,6	106,6
Összesen	97,6	124,9	100,0	125,3	93,1	101,0

12. számú melléklet

2003. év végén folyamatban maradt peres ügyek megoszlása, %-ban

Terület	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Helyi bíróságok együtt	Megyei bíróság		Összesen
				elsőfokú	fellebbezett	
Főváros	33,01	28,69	32,54	48,70	47,90	35,03
Baranya	3,08	7,12	3,52	2,40	2,24	3,33
Bács-Kiskun	4,89	3,56	4,75	2,94	2,84	4,46
Békés	1,89	1,96	1,90	1,37	2,12	1,88
Borsod-Abaúj-Zemplén	5,12	4,73	5,08	2,84	4,70	4,87
Csongrád	3,28	2,03	3,14	2,03	2,47	3,00
Fejér	2,88	3,57	2,95	3,79	1,58	2,91
Győr-Moson-Sopron	3,70	6,57	4,01	3,56	2,51	3,86
Hajdú-Bihar	5,01	5,04	5,01	3,12	3,66	4,76
Heves	2,74	1,81	2,64	1,46	1,70	2,47
Jász-Nagykun-Szolnok	2,82	1,89	2,72	1,76	1,70	2,56
Komárom-Esztergom	3,95	2,86	3,83	1,60	2,16	3,52
Nógrád	1,31	2,62	1,45	1,13	1,20	1,40
Pest	11,92	9,71	11,69	11,58	8,68	11,44
Somogy	2,36	3,52	2,49	2,91	2,53	2,52

Szabolcs-Szatmár-Bereg	3,96	3,73	3,93	2,39	3,89	3,80
Tolna	1,51	2,93	1,66	1,21	0,75	1,55
Vas	1,42	2,51	1,54	1,07	1,28	1,48
Veszprém	2,83	1,60	2,70	2,28	3,66	2,74
Zala	2,32	3,56	2,45	1,88	2,44	2,41
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

13. számú melléklet

A helyi bíróságok ügyforgalma, 2003. évben érkezett ügyek száma

Terület		Ebből							
		polgári per	gazdasági per	polgári és gazdasági nemperes	büntető összesen	ebből: közvádas	szabálysértés	munkaügyi per	munkaügyi nemperes
Főváros	202 622	36 176	5 969	107 060	25 867	18 927	20 444	6 713	393
Baranya	27 596	5 978	368	9 756	4 851	3 770	4 315	2 278	50
Bács-Kiskun	38 967	8 079	721	14 182	6 371	4 747	8 352	1 171	91
Békés	25 904	5 272	169	10 152	4 224	3 394	5 168	696	223
Borsod-Abaúj-Zemplén	60 193	10 246	453	25 247	9 162	7 242	13 163	1 740	182
Csongrád	26 710	5 817	578	9 703	4 732	3 661	4 894	796	190
Fejér	26 352	5 654	405	11 322	3 803	2 802	3 864	1 029	275
Győr-Moson-Sopron	29 362	4 931	527	13 378	5 078	3 856	3 633	1 566	249
Hajdú-Bihar	36 142	7 870	425	13 857	6 093	5 091	6 570	1 223	104
Heves	23 077	4 385	284	8 964	3 678	3 007	4 813	889	64
Jász-Nagykun-Szolnok	24 404	5 304	186	8 238	4 736	3 830	4 984	818	138
Komárom-Esztergom	24 331	4 914	246	9 667	4 169	3 306	4 192	1 024	119
Nógrád	14 435	3 104	118	4 966	3 167	1 714	2 190	868	22
Pest	77 913	14 946	915	38 124	10 510	8 134	11 354	1 833	231
Somogy	25 097	5 435	338	9 846	3 898	2 970	4 340	1 143	97
Szabolcs-Szatmár-Bereg	36 579	7 500	247	11 611	7 193	5 683	8 367	1 484	177
Tolna	15 701	4 122	262	5 101	2 621	2 195	1 867	1 636	92
Vas	15 041	2 937	260	5 640	3 056	2 143	2 154	865	129
Veszprém	21 985	4 440	367	8 428	4 136	3 354	3 724	731	159
Zala	20 044	4 094	491	6 359	3 617	2 443	4 061	1 298	124
Összesen	772 455	151 204	13 329	331 601	120 962	92 269	122 449	29 801	3 109
2002. évi %-ában									

Főváros	108,8	98,4	101,3	110,4	112,9	107,0	108,9	143,7	122,4
Baranya	94,9	97,0	71,2	79,1	98,0	93,6	126,7	141,9	43,5
Bács-Kiskun	96,8	94,4	96,0	88,9	100,8	94,4	107,5	137,1	178,4
Békés	99,8	97,3	84,9	98,0	93,8	94,1	108,5	111,2	229,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	93,5	90,9	81,6	88,9	98,3	96,2	101,8	106,9	75,8
Csongrád	90,2	93,3	84,5	74,3	101,0	97,3	118,0	118,3	145,0
Fejér	93,3	94,4	97,8	81,3	108,4	100,1	110,5	145,5	141,8
Győr-Moson-Sopron	93,2	99,5	95,8	89,1	99,2	94,2	81,0	133,8	118,0
Hajdú-Bihar	93,9	91,1	119,7	89,1	93,7	91,6	101,4	136,5	128,4
Heves	103,5	94,9	91,6	103,5	92,9	92,2	124,2	114,1	68,1
Jász-Nagykun-Szolnok	94,2	101,4	79,8	81,4	101,8	99,1	104,5	105,3	108,7
Komárom-Esztergom	97,1	97,5	96,1	99,9	95,8	89,5	90,4	102,7	124,0
Nógrád	94,4	94,4	104,4	84,3	99,5	78,5	106,4	118,1	129,4
Pest	105,7	94,2	90,9	107,4	108,9	105,3	111,9	134,7	117,9
Somogy	97,7	99,7	81,4	87,1	98,3	96,3	126,8	109,3	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	91,7	95,6	84,0	75,1	98,5	95,9	111,9	107,2	130,1
Tolna	89,2	93,5	85,3	75,3	94,6	93,7	104,7	110,7	116,5
Vas	89,2	98,9	83,1	80,3	86,5	102,5	100,4	111,3	121,7
Veszprém	92,0	90,9	105,8	88,6	97,7	96,6	88,8	111,9	233,8
Zala	96,2	92,5	118,0	86,6	102,2	92,9	101,5	132,2	101,6
Összesen	98,9	95,7	95,7	95,1	101,7	97,8	106,7	125,2	120,6

14. számú melléklet

A helyi bíróságok ügyforgalma, 2003. évben befejezett ügyek száma

Terület	Összesen	Ebből							
		polgári per	gazdasági per	polgári és gazdasági nemperes a./	büntető összesen	ebből: közvédelem	szabálysértés	munkaügyi per	munkaügyi nemperes
Főváros	202 828	36 947	6 361	107 128	24 852	17 958	20 888	6 272	380
Baranya	26 907	6 188	448	9 639	4 650	3 573	4 152	1 768	62
Bács-Kiskun	36 258	8 062	727	11 918	6 519	4 871	7 835	1 134	63
Békés	25 711	5 190	198	10 191	4 310	3 466	5 010	597	215
Borsod-Abaúj-Zemplén	60 010	10 463	459	24 603	9 564	7 612	13 178	1 561	182
Csongrád	26 057	5 882	598	9 309	4 636	3 635	4 726	719	187
Fejér	25 935	5 959	427	10 860	3 710	2 714	3 857	868	254
Győr-Moson-Sopron	29 389	4 889	515	13 273	5 411	4 197	3 833	1 259	209
Hajdú-Bihar	35 726	8 259	383	13 206	6 448	5 444	6 479	863	88
Heves	22 953	4 630	319	8 570	3 830	3 148	4 693	845	66
Jász-Nagykun-Szolnok	25 357	5 399	188	9 217	4 833	3 943	4 745	838	137
Komárom-Esztergom	23 807	4 986	221	9 384	3 867	3 042	4 244	987	118
Nógrád	14 394	3 315	132	4 816	3 118	1 717	2 182	810	21
Pest	76 936	15 379	933	38 015	9 775	7 493	11 072	1 558	204
Somogy	23 561	5 207	344	8 941	3 843	2 924	4 123	1 015	88
Szabolcs-Szatmár-Bereg	37 311	7 620	250	12 315	7 192	5 669	8 419	1 334	181
Tolna	14 845	4 179	263	4 413	2 531	2 129	1 761	1 601	97
Vas	15 018	3 114	308	5 403	3 102	2 141	2 209	753	129
Veszprém	22 296	4 647	367	8 226	4 437	3 651	3 695	784	140

Zala	19 464	4 067	477	5 920	3 529	2 420	4 203	1 145	123
Összesen	764 763	154 382	13 918	325 347	120 157	91 747	121 304	26 711	2 944
2002. évi %-ában									
Főváros	108,1	97,1	88,5	114,9	101,8	94,2	111,4	108,8	128,4
Baranya	92,5	97,2	84,4	79,7	96,3	91,1	126,4	93,6	62,6
Bács-Kiskun	93,2	88,4	91,2	87,0	100,4	93,8	101,8	109,8	116,7
Békés	103,1	97,1	102,6	109,2	97,7	98,3	102,1	93,1	215,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	92,9	92,6	74,0	87,8	99,1	96,6	100,3	97,0	73,4
Csongrád	89,8	96,0	95,2	74,8	97,7	96,3	112,7	95,7	140,6
Fejér	93,9	101,5	100,0	81,5	102,8	93,3	110,4	122,6	136,6
Győr-Moson-Sopron	94,0	101,7	97,4	91,3	100,6	96,5	84,9	96,0	108,9
Hajdú-Bihar	90,8	89,0	100,3	87,3	90,5	88,7	101,5	87,3	104,8
Heves	103,0	94,3	103,2	100,1	100,7	102,1	124,8	101,0	72,5
Jász-Nagykun-Szolnok	100,4	101,4	79,7	104,1	97,2	94,4	98,0	104,5	58,8
Komárom-Esztergom	93,6	98,4	77,8	88,6	96,4	88,7	96,9	100,6	107,3
Nógrád	96,5	104,7	121,1	86,1	94,6	75,6	108,2	112,3	105,0
Pest	109,0	100,1	90,2	113,8	100,6	96,1	115,3	124,8	88,7
Somogy	96,7	97,1	83,5	89,1	94,8	92,2	118,8	109,6	88,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	94,7	100,9	85,9	78,1	101,7	100,1	116,6	98,7	147,2
Tolna	88,3	96,9	96,0	72,9	92,7	92,0	104,0	95,8	131,1
Vas	91,5	100,6	89,0	82,1	91,1	107,1	105,5	97,3	112,2
Veszprém	94,4	94,0	104,3	90,1	101,0	100,9	92,2	110,3	189,2
Zala	94,7	90,1	111,7	83,0	92,5	84,3	117,5	120,0	86,6
Összesen	99,1	96,6	90,6	97,6	98,6	94,4	107,3	104,0	108,9

a./ Bírósági letét és egyéb ügyekre statisztikai adatgyűjtés nincs.

15. számú melléklet

A helyi bíróságokon folyamatban maradt ügyek megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2003. december 31.

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
időtartamúak aránya, %						
<i>Polgári per</i>						
Főváros	23 201	28,1	18,4	23,6	17,9	12,0
Baranya	2 182	44,2	22,2	22,0	8,4	3,2
Bács-Kiskun	3 546	40,9	21,1	19,7	14,1	4,3
Békés	1 573	67,5	19,9	9,3	3,1	0,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	3 681	47,8	22,6	16,9	9,3	3,4
Csongrád	2 337	45,1	24,7	19,3	9,2	1,6
Fejér	2 321	43,3	21,6	19,1	11,7	4,3
Győr-Moson-Sopron	2 452	39,2	23,2	20,6	12,1	5,0
Hajdú-Bihar	2 897	45,1	23,9	18,9	9,5	2,6
Heves	1 594	43,4	21,0	18,6	12,7	4,2
Jász-Nagykun-Szolnok	1 822	48,1	26,2	16,1	7,4	2,1
Komárom-Esztergom	2 078	42,8	22,9	19,4	9,5	5,3
Nógrád	1 027	50,6	20,4	15,5	10,3	3,2
Pest	8 139	32,5	20,4	20,9	15,7	10,4
Somogy	2 163	45,3	24,1	19,4	8,8	2,4

Szabolcs-Szatmár-Bereg	2 682	48,8	22,6	18,5	8,5	1,6
Tolna	1 191	53,7	18,3	17,9	8,5	1,7
Vas	905	50,7	21,3	16,9	7,5	3,5
Veszprém	1 766	44,8	20,3	19,3	10,4	5,3
Zala	1 882	37,0	22,3	21,9	13,1	5,7
Összesen	69 439	38,3	20,8	20,5	13,3	7,1
<i>Gazdasági per</i>						
Főváros	4 044	23,4	16,8	29,4	19,1	11,3
Baranya	121	40,5	3,3	30,6	19,8	5,8
Bács-Kiskun	272	45,2	20,2	18,4	10,3	5,9
Békés	48	37,5	8,3	39,6	8,3	6,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	229	37,1	23,6	20,5	11,8	7,0
Csongrád	269	33,1	17,8	32,3	14,5	2,2
Fejér	199	40,2	20,1	19,6	13,1	7,0
Győr-Moson-Sopron	304	27,6	24,0	30,9	12,5	4,9
Hajdú-Bihar	180	52,8	21,7	16,1	7,2	2,2
Heves	127	33,1	13,4	26,8	22,0	4,7
Jász-Nagykun-Szolnok	100	38,0	19,0	22,0	14,0	7,0
Komárom-Esztergom	140	31,4	16,4	30,7	7,1	14,3
Nógrád	51	35,3	15,7	25,5	15,7	7,8
Pest	575	26,6	14,3	26,3	21,7	11,1
Somogy	154	39,6	9,7	31,2	16,2	3,2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	101	40,6	29,7	19,8	8,9	1,0
Tolna	120	48,3	13,3	23,3	10,8	4,2
Vas	94	34,0	21,3	27,7	7,4	9,6
Veszprém	170	44,1	15,3	16,5	17,1	7,1
Zala	205	29,8	19,0	26,8	17,1	7,3
Összesen	7 503	29,2	17,2	27,5	17,0	9,1

16. számú melléklet

**A helyi bíróságokon folyamatban maradt ügyek megoszlása
az eljárás időtartama szerint, 2003. december 31.**

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
időtartamúak aránya, %						
<i>Közvédelmi büntető per</i>						
Főváros	13 774	20,5	12,9	26,6	21,9	18,1
Baranya	1 494	33,2	22,1	24,8	16,3	3,6
Bács-Kiskun	2 235	26,1	11,7	27,7	25,7	8,7
Békés	743	47,9	18,3	23,6	7,7	2,6
Borsod-Abaúj-Zemplén	2 329	41,2	17,5	20,1	14,0	7,3
Csongrád	1 461	32,4	14,0	28,8	17,4	7,4
Fejér	1 075	45,7	15,6	26,2	10,7	1,8
Győr-Moson-Sopron	1 783	29,9	13,1	24,3	27,1	5,6
Hajdú-Bihar	3 019	26,9	12,8	25,6	26,9	7,8
Heves	1 666	29,0	18,2	28,7	20,4	3,7
Jász-Nagykun-Szolnok	1 528	44,5	13,2	28,9	10,7	2,7

Komárom-Esztergom	2 598	21,0	12,8	18,4	29,1	18,7
Nógrád	496	37,3	23,6	29,0	9,1	1,0
Pest	5 872	20,3	12,7	25,4	25,4	16,2
Somogy	604	59,3	15,1	19,2	4,6	1,8
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2 106	42,6	19,0	22,4	13,0	3,0
Tolna	542	50,6	22,1	21,0	5,9	0,4
Vas	752	51,9	16,5	20,1	8,4	3,2
Veszprém	1 576	28,2	13,1	21,4	20,7	16,6
Zala	732	50,7	20,2	22,7	4,9	1,5
Összesen	46 385	28,8	14,4	25,0	20,4	11,4
Munkaügyi per						
Főváros	4 443	34,0	20,0	21,6	15,3	9,2
Baranya	1 102	66,8	23,4	8,4	1,4	-
Bács-Kiskun	551	44,3	26,0	19,8	7,6	2,4
Békés	304	58,2	24,3	15,1	2,3	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	732	49,0	31,4	15,2	3,3	1,1
Csongrád	314	41,7	26,8	20,7	8,0	2,9
Fejér	553	38,2	31,1	17,4	10,3	3,1
Győr-Moson-Sopron	1 017	53,3	28,8	14,4	2,9	0,7
Hajdú-Bihar	781	38,2	48,0	9,3	4,0	0,5
Heves	280	56,8	32,9	6,8	3,6	-
Jász-Nagykun-Szolnok	292	42,1	27,4	20,2	9,2	1,0
Komárom-Esztergom	443	47,4	23,7	19,0	9,0	0,9
Nógrád	406	51,7	30,3	10,8	6,4	0,7
Pest	1 504	30,9	18,4	24,6	18,6	7,6
Somogy	545	41,5	26,6	23,9	6,4	1,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	577	58,1	22,2	13,0	6,4	0,3
Tolna	453	76,2	17,0	6,2	0,7	-
Vas	389	57,3	29,8	12,9	-	-
Veszprém	248	51,2	33,5	11,7	3,2	0,4
Zala	551	48,3	32,7	16,0	2,7	0,4
Összesen	15 485	44,5	25,3	17,3	9,0	3,9

17. számú melléklet

**A megyei bíróságok ügyforgalma (elsőfokú ügyek),
2003. évben érkezett ügyek száma**

Terület	Összesen	Ebből											
		polgári		gazdasági		közigazgatási		büntető		katonai		csőd és felszámolási eljárások	érdemi cégügyek
		peres	nem-peres	peres	nem-peres	peres	nem-peres	összesen	ebből: peres	összesen	ebből: peres		
Főváros	113 510	3 257	3 346	1 552	822	3 651	443	1 829	345	663	545	4 790	93 157
Baranya	9 884	220	340	78	44	475	8	169	57	-	-	610	7 940
Bács-Kiskun	11 458	225	251	171	271	525	21	140	61	-	-	846	9 008
Békés	7 196	138	389	74	39	275	-	200	55	-	-	331	5 750
Borsod-Abaúj-Zemplén	11 182	230	456	110	73	468	-	225	78	-	-	805	8 815
Csongrád	10 458	162	379	114	68	421	16	160	44	282	254	679	8 177
Fejér	9 612	206	407	94	89	455	20	121	47	-	-	546	7 674
Győr-Moson-Sopron	10 268	219	414	115	84	462	19	141	97	249	224	565	8 000
Hajdú-Bihar	14 079	328	529	139	95	415	22	141	81	184	151	1 010	11 216
Heves	6 380	133	231	95	42	333	-	97	49	-	-	301	5 148

Jász-Nagykun-Szolnok	7 447	216	1 074	26	14	286	-	304	92	-	-	423	5 104
Komárom-Esztergom	6 845	140	198	75	47	239	1	127	51	-	-	417	5 601
Nógrád	3 410	158	248	12	5	192	-	105	28	-	-	253	2 437
Pest	34 231	617	1 208	241	169	1 349	327	307	162	-	-	2 684	27 329
Somogy	6 802	266	327	95	252	476	6	148	85	148	109	417	4 667
Szabolcs-Szatmár-Bereg	14 206	296	433	136	68	441	21	137	83	-	-	786	11 888
Tolna	4 032	92	215	58	69	231	-	42	26	-	-	232	3 093
Vas	4 971	114	121	74	249	250	11	190	61	-	-	188	3 774
Veszprém	7 197	214	494	65	63	415	13	96	52	-	-	400	5 437
Zala	6 380	254	124	124	36	374	74	154	31	-	-	473	4 767
Összesen	299 548	7 485	11 184	3 448	2 599	11 733	1 002	4 833	1 585	1 526	1 283	16 756	238 982
2002. évi %-ában													
Főváros	92,2	160,9	178,8	99,9	156,6	94,7	80,1	80,6	176,0	82,5	84,5	92,4	89,2
Baranya	90,0	109,5	115,6	127,9	104,8	117,3	-	69,0	132,6	-	-	92,7	87,4
Bács-Kiskun	94,9	132,4	105,5	144,9	531,4	106,9	233,3	47,0	64,9	-	-	108,0	90,8
Békés	98,3	179,2	195,5	108,8	156,0	100,4	-	102,6	137,5	-	-	89,0	94,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	88,2	99,1	131,0	126,4	158,7	100,4	-	89,6	83,0	-	-	93,6	84,8
Csongrád	92,8	165,3	132,1	89,8	154,5	117,6	1 600,0	85,6	220,0	81,5	81,9	152,2	87,2
Fejér	93,6	156,1	192,9	138,2	174,5	192,8	2 000,0	86,4	142,4	-	-	93,2	86,8
Győr-Moson-Sopron	90,7	105,8	158,0	126,4	142,4	135,9	172,7	97,9	147,0	79,0	78,3	111,4	85,2
Hajdú-Bihar	98,2	168,2	212,4	140,4	141,8	101,7	733,3	84,9	95,3	78,6	72,9	111,2	93,4
Heves	89,5	123,1	154,0	128,4	140,0	111,0	-	100,0	204,2	-	-	89,9	85,3
Jász-Nagykun-Szolnok	102,8	322,4	438,4	74,3	107,7	97,3	-	68,0	141,5	-	-	111,6	88,5
Komárom-Esztergom	91,2	153,8	86,5	88,2	120,5	127,8	-	87,0	102,0	-	-	99,3	88,8
Nógrád	92,8	168,1	166,4	70,6	35,7	84,6	-	77,8	127,3	-	-	107,2	86,9
Pest	99,1	183,6	167,8	111,6	111,2	117,2	536,1	77,3	145,9	-	-	146,9	92,1
Somogy	93,2	158,3	118,1	125,0	869,0	101,5	75,0	81,8	160,4	74,4	60,9	82,7	86,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	98,0	253,0	166,5	178,9	133,3	97,8	-	83,5	89,2	-	-	109,8	93,9
Tolna	81,1	93,9	147,3	161,1	276,0	127,6	-	60,0	118,2	-	-	79,5	75,0
Vas	90,5	148,1	96,0	172,1	469,8	117,9	275,0	123,4	305,0	-	-	114,6	81,0
Veszprém	91,0	145,6	243,3	154,8	203,2	97,2	130,0	53,6	140,5	-	-	79,1	85,5
Zala	90,2	251,5	79,5	234,0	200,0	57,1	1 850,0	65,3	163,2	-	-	153,1	86,0
Összesen	93,4	157,9	168,9	114,0	190,4	103,0	150,7	79,2	133,5	80,4	78,9	104,8	88,9

18. számú melléklet

**A megyei bíróságok ügyforgalma (elsőfokú ügyek),
2003. évben befejezett ügyek száma**

Terület	Összesen	Ebből										csőd és felszámolási eljárások	érdemi cégügyek
		polgári		gazdasági		közigazgatási		büntető		katonai			
		peres	nem-peres	peres	nem-peres	peres	nem-peres	összesen	ebből: peres	összesen	ebből: peres		
Főváros	110 374	2 430	3 057	1 485	763	3 638	419	1 644	240	692	574	4 386	91 860
Baranya	9 410	176	312	67	45	463	8	156	47	-	-	591	7 592
Bács-Kiskun	10 740	152	225	151	268	470	19	146	72	-	-	817	8 492
Békés	6 910	109	375	63	37	265	-	198	55	-	-	329	5 534
Borsod-Abaúj-Zemplén	10 704	186	394	103	61	472	-	227	90	-	-	702	8 559
Csongrád	9 793	123	364	96	59	389	16	140	27	270	242	490	7 846
Fejér	9 048	145	355	78	94	317	19	113	38	-	-	473	7 454
Győr-Moson-Sopron	9 815	191	421	93	83	431	22	116	72	300	277	493	7 665
Hajdú-Bihar	13 863	282	533	109	92	419	22	131	73	203	171	765	11 307
Heves	6 241	110	225	84	38	311	-	95	48	-	-	366	5 012

Jász-Nagykun-Szolnok	7 069	145	1 040	22	12	294	-	294	82	-	-	332	4 930
Komárom-Esztergom	6 122	118	198	71	36	233	1	122	47	-	-	387	4 956
Nógrád	4 325	107	235	15	3	189	-	99	22	-	-	206	3 471
Pest	33 103	421	1 231	214	166	1 179	215	292	146	-	-	1 891	27 494
Somogy	6 882	214	313	90	252	435	2	150	83	160	122	447	4 819
Szabolcs-Szatmár-Bereg	14 257	203	443	109	58	454	20	139	84	-	-	731	12 100
Tolna	3 913	86	202	51	67	180	-	45	29	-	-	242	3 040
Vas	4 708	102	119	65	245	245	13	177	49	-	-	137	3 605
Veszprém	7 011	174	475	52	59	459	13	79	35	-	-	469	5 231
Zala	5 811	183	161	93	34	424	45	152	29	-	-	368	4 351
Összesen	290 099	5 657	10 678	3 111	2 472	11 267	834	4 515	1 368	1 625	1 386	14 622	235 318
2002. évi %-ában													
Főváros	88,1	150,3	149,7	105,5	114,9	92,8	64,1	71,3	110,1	86,3	89,5	99,3	85,5
Baranya	85,8	85,0	112,6	109,8	107,1	106,4	-	65,5	134,3	-	-	99,5	83,3
Bács-Kiskun	87,6	91,6	87,5	152,5	525,5	82,9	190,0	52,1	94,7	-	-	104,6	84,5
Békés	94,1	123,9	175,2	96,9	148,0	89,2	-	97,1	107,8	-	-	97,9	90,5
Borsod-Abaúj-Zemplén	84,6	76,9	122,4	96,3	156,4	101,3	-	83,5	76,9	-	-	98,3	81,6
Csongrád	86,8	126,8	123,0	88,1	137,2	107,8	1 600,0	70,0	93,1	79,4	79,3	111,6	83,5
Fejér	89,2	131,8	144,9	125,8	208,9	143,4	1 900,0	81,3	115,2	-	-	101,7	84,1
Győr-Moson-Sopron	88,7	107,3	161,3	84,5	143,1	118,1	244,4	80,6	110,8	89,6	90,5	93,9	84,5
Hajdú-Bihar	96,5	154,1	209,8	110,1	137,3	102,4	550,0	79,9	86,9	96,2	92,9	97,2	92,8
Heves	87,9	113,4	133,1	115,1	126,7	111,5	-	100,0	218,2	-	-	102,2	83,6
Jász-Nagykun-Szolnok	101,4	254,4	364,9	51,2	70,6	96,4	-	67,0	143,9	-	-	91,7	90,2
Komárom-Esztergom	86,9	135,6	82,5	89,9	102,9	112,6	-	87,1	102,2	-	-	83,9	85,5
Nógrád	97,1	123,0	132,8	78,9	18,8	77,5	-	73,9	115,8	-	-	93,6	97,6
Pest	91,9	138,0	171,9	99,5	104,4	102,0	390,9	78,5	167,8	-	-	117,9	87,4
Somogy	92,6	149,7	118,6	126,8	869,0	95,8	25,0	81,5	150,9	80,4	68,2	124,2	84,3
Szabolcs-Szatmár-Bereg	97,9	220,7	132,6	149,3	123,4	101,1	-	82,7	85,7	-	-	100,3	95,5
Tolna	80,1	94,5	145,3	182,1	268,0	86,5	-	66,2	145,0	-	-	88,0	75,0
Vas	86,4	139,7	74,8	151,2	462,3	111,9	650,0	114,9	245,0	-	-	88,4	78,6
Veszprém	87,0	112,3	242,3	102,0	190,3	96,6	130,0	43,6	89,7	-	-	93,4	81,0
Zala	83,2	220,5	124,8	197,9	200,0	66,0	1 125,0	64,4	152,6	-	-	125,2	78,7
IV. Összesen	89,5	136,1	153,1	108,7	165,6	96,5	110,0	73,8	115,0	86,1	85,8	101,7	85,9

19. számú melléklet

**A megyei bíróságokon folyamatban maradt elsőfokú ügyek
megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2003. december 31.**

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
időtartamúak aránya, %						
Polgári per						
Főváros	2 558	30,1	18,6	19,8	17,4	14,2
Baranya	112	46,4	18,8	13,4	11,6	9,8
Bács-Kiskun	125	60,0	16,0	8,8	9,6	5,6
Békés	56	78,6	5,4	8,9	7,1	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	125	48,0	24,8	8,8	8,8	9,6
Csongrád	62	58,1	19,4	17,7	3,2	1,6
Fejér	137	46,7	26,3	5,8	5,1	16,1

Győr-Moson-Sopron	106	48,1	18,9	14,2	17,0	1,9
Hajdú-Bihar	123	48,0	17,9	18,7	12,2	3,3
Heves	53	62,3	28,3	1,9	5,7	1,9
Jász-Nagykun-Szolnok	105	52,4	18,1	18,1	8,6	2,9
Komárom-Esztergom	51	58,8	21,6	5,9	5,9	7,8
Nógrád	78	70,5	12,8	5,1	6,4	5,1
Pest	422	38,4	22,0	17,3	14,2	8,1
Somogy	130	58,5	17,7	9,2	6,2	8,5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	153	66,7	17,6	11,8	3,9	-
Tolna	37	56,8	5,4	27,0	10,8	-
Vas	46	26,1	32,6	21,7	10,9	8,7
Veszprém	113	45,1	17,7	15,0	12,4	9,7
Zala	115	45,2	34,8	9,6	7,8	2,6
Összesen	4 707	39,5	19,4	16,7	13,9	10,5
<i>Gazdasági per</i>						
Főváros	1 603	18,0	12,0	20,6	24,8	24,6
Baranya	42	47,6	14,3	14,3	21,4	2,4
Bács-Kiskun	80	48,8	10,0	13,8	25,0	2,5
Békés	30	53,3	26,7	13,3	6,7	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	72	25,0	19,4	18,1	15,3	22,2
Csongrád	55	34,5	14,5	23,6	20,0	7,3
Fejér	54	53,7	16,7	7,4	11,1	11,1
Győr-Moson-Sopron	74	47,3	17,6	14,9	6,8	13,5
Hajdú-Bihar	97	55,7	16,5	13,4	10,3	4,1
Heves	50	42,0	18,0	28,0	8,0	4,0
Jász-Nagykun-Szolnok	20	55,0	20,0	10,0	15,0	-
Komárom-Esztergom	41	39,0	17,1	9,8	22,0	12,2
Nógrád	8	12,5	-	-	50,0	37,5
Pest	208	30,8	19,2	15,4	18,8	15,9
Somogy	47	51,1	4,3	14,9	19,1	10,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	64	40,6	10,9	26,6	17,2	4,7
Tolna	25	60,0	12,0	16,0	12,0	-
Vas	30	46,7	30,0	6,7	13,3	3,3
Veszprém	32	53,1	9,4	21,9	3,1	12,5
Zala	55	83,6	5,5	1,8	5,5	3,6
Összesen	2 687	28,8	13,4	18,4	20,9	18,4

20. számú melléklet

A megyei bíróságokon folyamatban maradt elsőfokú ügyek megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2003. december 31.

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
időtartamúak aránya, %						
Közigazgatási per						
Főváros	2 133	35,3	23,8	25,3	12,3	3,3
Baranya	138	55,1	29,7	12,3	2,2	0,7
Bács-Kiskun	167	59,3	29,3	5,4	4,8	1,2
Békés	87	57,5	19,5	20,7	2,3	-

Borsod-Abaúj-Zemplén	160	57,5	26,3	13,1	3,1	-
Csongrád	101	70,3	25,7	3,0	1,0	-
Fejér	299	37,1	20,1	35,1	6,4	1,3
Győr-Moson-Sopron	202	39,1	33,7	24,3	3,0	-
Hajdú-Bihar	95	77,9	17,9	3,2	1,1	-
Heves	85	63,5	27,1	9,4	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	56	60,7	21,4	16,1	1,8	-
Komárom-Esztergom	68	45,6	27,9	22,1	2,9	1,5
Nógrád	53	47,2	20,8	17,0	7,5	7,5
Pest	832	32,9	28,0	24,5	10,3	4,2
Somogy	191	37,2	46,1	10,5	5,2	1,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	78	74,4	21,8	3,8	-	-
Tolna	92	54,3	35,9	7,6	1,1	1,1
Vas	45	71,1	17,8	11,1	-	-
Veszprém	140	51,4	25,7	11,4	9,3	2,1
Zala	77	63,6	10,4	10,4	10,4	5,2
Összesen	5 099	42,2	25,8	21,0	8,5	2,5
Büntető per (katonai nélkül)						
Főváros	258	39,1	20,9	21,3	12,0	6,6
Baranya	34	50,0	29,4	8,8	8,8	2,9
Bács-Kiskun	27	48,1	22,2	11,1	18,5	-
Békés	13	69,2	23,1	7,7	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	29	69,0	10,3	13,8	3,4	3,4
Csongrád	28	46,4	28,6	21,4	3,6	-
Fejér	25	68,0	12,0	12,0	8,0	-
Győr-Moson-Sopron	62	40,3	16,1	24,2	19,4	-
Hajdú-Bihar	58	44,8	13,8	25,9	15,5	-
Heves	11	90,9	9,1	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	58	50,0	5,2	19,0	20,7	5,2
Komárom-Esztergom	57	22,8	14,0	22,8	22,8	17,5
Nógrád	14	50,0	14,3	35,7	-	-
Pest	111	29,7	19,8	27,9	16,2	6,3
Somogy	20	60,0	15,0	10,0	10,0	5,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	30	63,3	26,7	6,7	-	3,3
Tolna	10	40,0	40,0	20,0	-	-
Vas	24	79,2	16,7	4,2	-	-
Veszprém	25	64,0	20,0	8,0	4,0	4,0
Zala	8	75,0	-	25,0	-	-
Összesen	902	45,3	18,3	19,5	12,2	4,7

21. számú melléklet

**A megyei bíróságokon folyamatban maradt elsőfokú ügyek
megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2003. december 31.**

Terület	Ügyek száma összesen	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
		időtartamúak aránya, %				
Katonai tanácsok ügyei						

Főváros	65	70,8	18,5	6,2	4,6	-
Baranya	-	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun	-	-	-	-	-	-
Békés	-	-	-	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	-	-	-	-	-	-
Csongrád	30	93,3	-	3,3	3,3	-
Fejér						
Győr-Moson-Sopron	40	45,0	20,0	30,0	5,0	-
Hajdú-Bihar	51	54,9	23,5	7,8	9,8	3,9
Heves	-	-	-	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	-	-	-	-	-	-
Komárom-Esztergom	-	-	-	-	-	-
Nógrád	-	-	-	-	-	-
Pest	-	-	-	-	-	-
Somogy	7	85,7	-	-	14,3	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	-	-	-	-	-	-
Tolna	-	-	-	-	-	-
Vas	-	-	-	-	-	-
Veszprém	-	-	-	-	-	-
Zala	-	-	-	-	-	-
Összesen	193	65,3	16,6	10,9	6,2	1,0

22. számú melléklet

**A megyei bíróságok ügyforgalma (fellebbezett ügyek),
2003. évben érkezett ügyek száma**

Terület	Összesen	Ebből						
		polgári per	gazdasági per	polgári és gazdasági nemperes	büntető összesen	ebből: közzvadas	szabálysértés	munkajogi peres
Főváros	18 787	6 295	1 317	1 868	8 257	5 047	96	954
Baranya	2 453	791	72	219	1 221	744	1	149

Főváros	18 595	5 987	1 341	1 674	8 637	5 410	96	860
Baranya	2 453	776	82	206	1 257	784	-	132
Bács-Kiskun	3 257	1 113	180	311	1 452	897	22	179
Békés	2 139	668	52	229	1 038	707	19	133
Borsod-Abaúj-Zemplén	4 466	1 109	162	306	2 643	1 803	36	210
Csongrád	3 025	847	185	248	1 618	1 118	21	106
Fejér	2 016	601	88	315	917	561	13	82
Győr-Moson-Sopron	1 970	654	13	168	1 000	726	18	117
Hajdú-Bihar	3 599	1 153	219	321	1 766	1 256	38	102
Heves	1 763	610	57	140	834	404	22	100
Jász-Nagykun-Szolnok	2 425	681	25	181	1 427	1 137	13	98
Komárom-Esztergom	2 293	636	56	141	1 335	805	23	102
Nógrád	1 408	471	15	229	627	393	13	53
Pest	5 327	2 353	196	538	2 019	1 260	51	170
Somogy	2 733	840	76	239	1 432	1 020	28	118
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3 598	1 080	86	255	1 968	1 296	32	177
Tolna	1 234	508	47	115	475	336	18	71
Vas	1 689	503	58	383	670	336	35	40
Veszprém	2 771	650	106	235	1 607	1 253	46	127
Zala	2 085	897	66	183	822	593	40	77
Összesen	68 846	22 137	3 110	6 417	33 544	22 095	584	3 054
2002. évi %-ában								
Főváros	106,6	95,4	114,0	113,3	112,6	112,6	133,3	112,0
Baranya	97,5	107,8	66,1	81,1	97,1	102,1	-	110,9
Bács-Kiskun	101,5	105,2	130,4	99,7	95,0	87,3	169,2	112,6
Békés	84,1	86,5	68,4	74,6	85,6	84,7	95,0	84,7
Borsod-Abaúj-Zemplén	96,5	100,2	101,9	83,2	97,9	92,2	63,2	88,6
Csongrád	97,7	89,3	112,1	96,5	99,8	107,4	140,0	120,5
Fejér	95,0	84,9	90,7	128,0	95,5	88,6	185,7	78,8
Győr-Moson-Sopron	90,6	94,4	16,9	114,3	87,4	84,2	38,3	177,3
Hajdú-Bihar	89,4	98,7	102,3	87,5	81,5	73,1	122,6	130,8
Heves	101,1	102,2	70,4	133,3	100,4	88,8	53,7	113,6
Jász-Nagykun-Szolnok	106,9	105,9	71,4	106,5	108,8	103,0	43,3	122,5
Komárom-Esztergom	91,9	91,8	87,5	78,8	95,3	80,9	59,0	85,7
Nógrád	99,3	95,2	30,6	160,1	94,4	89,1	118,2	94,6
Pest	95,0	92,5	69,8	93,4	99,5	99,7	130,8	122,3
Somogy	88,7	92,7	74,5	119,5	82,0	79,3	75,7	132,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	104,9	102,9	71,7	82,0	113,4	99,8	139,1	93,2
Tolna	95,7	89,8	77,0	88,5	110,5	122,6	180,0	76,3
Vas	93,4	102,7	51,3	80,5	101,8	110,2	112,9	97,6
Veszprém	101,7	92,2	93,8	116,3	107,6	116,9	73,0	85,2
Zala	103,4	95,8	64,7	92,0	122,9	115,4	153,8	90,6
Összesen	98,9	95,9	92,9	99,9	100,8	97,5	95,0	105,1

24. számú melléklet

**A megyei bíróságokon folyamatban maradt fellebbezett ügyek
megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2003. december 31.**

Terület	Ügyek száma	Ebből: az érkezés napjától eltelt				
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett

	összesen	időtartamúak aránya, %				
Polgári per						
Főváros	2 654	32,4	38,7	25,4	3,3	0,2
Baranya	161	74,5	20,5	4,3	0,6	-
Bács-Kiskun	106	92,5	6,6	0,9	-	-
Békés	134	87,3	10,4	2,2	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	143	84,6	14,0	1,4	-	-
Csongrád	123	91,9	3,3	4,9	-	-
Fejér	135	68,1	24,4	5,9	1,5	-
Győr-Moson-Sopron	215	64,7	27,9	6,5	0,9	-
Hajdú-Bihar	178	80,3	14,0	4,5	1,1	-
Heves	86	91,9	1,2	7,0	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	94	79,8	18,1	2,1	-	-
Komárom-Esztergom	61	88,5	3,3	4,9	3,3	-
Nógrád	64	79,7	10,9	7,8	-	1,6
Pest	558	63,6	23,1	9,9	3,2	0,2
Somogy	88	90,9	9,1	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	230	67,0	23,9	8,3	0,9	-
Tolna	56	96,4	1,8	-	-	1,8
Vas	86	75,6	14,0	8,1	2,3	-
Veszprém	84	79,8	11,9	8,3	-	-
Zala	167	73,7	18,6	6,6	1,2	-
Összesen	5 423	54,6	27,6	15,4	2,2	0,1
Gazdasági per						
Főváros	676	44,8	25,6	28,3	1,3	-
Baranya	14	100,0	-	-	-	-
Bács-Kiskun	15	93,3	-	6,7	-	-
Békés	11	100,0	-	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	22	100,0	-	-	-	-
Csongrád	26	100,0	-	-	-	-
Fejér	13	76,9	15,4	7,7	-	-
Győr-Moson-Sopron	-	-	-	-	-	-
Hajdú-Bihar	82	50,0	40,2	9,8	-	-
Heves	6	100,0	-	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	4	50,0	25,0	25,0	-	-
Komárom-Esztergom	5	100,0	-	-	-	-
Nógrád	3	100,0	-	-	-	-
Pest	49	57,1	24,5	18,4	-	-
Somogy	7	100,0	-	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	20	85,0	5,0	-	10,0	-
Tolna	7	100,0	-	-	-	-
Vas	6	100,0	-	-	-	-
Veszprém	12	83,3	16,7	-	-	-
Zala	7	100,0	-	-	-	-
Összesen	985	54,7	22,7	21,4	1,1	-

25. számú melléklet

**A megyei bíróságokon folyamatban maradt fellebbezett ügyek
megoszlása az eljárás időtartama szerint, 2003. december 31.**

Terület	Ügyek	Ebből: az érkezés napjától eltelt
---------	-------	-----------------------------------

	száma összesen	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2 év felett
		időtartamúak aránya, %				
Köztársasági büntető per						
Főváros	2 582	24,7	18,1	43,2	13,9	-
Baranya	77	96,1	2,6	1,3	-	-
Bács-Kiskun	237	35,4	28,7	35,0	0,8	-
Békés	110	80,0	13,6	6,4	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	403	71,7	21,1	6,2	1,0	-
Csongrád	160	66,3	20,6	12,5	0,6	-
Fejér	43	86,0	4,7	9,3	-	-
Győr-Moson-Sopron	78	98,7	1,3	-	-	-
Hajdú-Bihar	188	67,6	18,6	13,3	0,5	-
Heves	114	48,2	10,5	40,4	0,9	-
Jász-Nagykun-Szolnok	99	90,9	7,1	2,0	-	-
Komárom-Esztergom	203	45,8	23,2	27,1	3,4	0,5
Nógrád	85	52,9	14,1	25,9	7,1	-
Pest	464	33,6	22,6	42,2	1,5	-
Somogy	97	96,9	2,1	1,0	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	244	56,1	29,5	13,1	1,2	-
Tolna	30	86,7	6,7	6,7	-	-
Vas	68	80,9	10,3	4,4	4,4	-
Veszprém	342	41,8	30,7	26,0	1,5	-
Zala	124	62,9	31,5	5,6	-	-
Összesen	5 748	43,4	19,5	30,2	6,9	0,0
Munkajogi per						
Főváros	365	45,5	43,0	11,5	-	-
Baranya	41	78,0	22,0	-	-	-
Bács-Kiskun	7	100,0	-	-	-	-
Békés	17	88,2	-	11,8	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	29	79,3	20,7	-	-	-
Csongrád	12	100,0	-	-	-	-
Fejér	16	56,3	37,5	6,3	-	-
Győr-Moson-Sopron	31	77,4	19,4	3,2	-	-
Hajdú-Bihar	33	87,9	12,1	-	-	-
Heves	14	92,9	7,1	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	10	90,0	10,0	-	-	-
Komárom-Esztergom	10	90,0	10,0	-	-	-
Nógrád	5	100,0	-	-	-	-
Pest	53	67,9	24,5	7,5	-	-
Somogy	140	100,0	-	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	9	77,8	11,1	11,1	-	-
Tolna	5	100,0	-	-	-	-
Vas	3	100,0	-	-	-	-
Veszprém	32	65,6	34,4	-	-	-
Zala	21	76,2	4,8	19,0	-	-
Összesen	853	68,1	25,4	6,4	-	-

2. Személyzeti helyzet

2.1. A bírák és igazságügyi alkalmazottak (bírószámi titkárok, fogalmazók, tisztviselők és írnokok) engedélyezett és tényleges létszámának változása a 2003. január 1. és 2003. december 31. napja közötti időszakban

Míg 2002-ben az engedélyezett bírói létszám a 2001. évi állapothoz képest változatlan maradt, addig 2003-ban – a megyei bíróságokon összesen – 71-gyel emelkedett (*1. számú melléklet*). A Magyar Köztársaság 2003. évi elemi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvény a Bíróságok fejezet költségvetési támogatását – egyébeken mellett – új álláshelyek rendszeresítéséhez szükséges személyi juttatással növelte. A többlettámogatást – az OIT költségvetési javaslatának megfelelően – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényt módosító 2002. évi I. és 2002. évi XXII. törvény bírói hatáskört bővítő rendelkezésére figyelemmel, továbbá a szabálysértési ügyek időszerű intézése érdekében bírói, bírószámi titkári és tisztviselői álláshelyek kialakítására biztosította. Az OIT – ennek megfelelően – 2003. július 1-jei hatállyal 70 helyi bírósági bírói álláshelyet létesített. Az álláshelyekhez tartozó illetményt, annak járulékait, valamint a dologi kiadások és az első felszerelés költségét az álláshelyek betöltésének időpontjától biztosította és felkért arra, hogy az álláshelyek tényleges betöltésének időpontjától rendelkezzen az összeg felhasználásáról. Az OIT a 2003. szeptember 9-ei ülésén tárgyalta meg a Fővárosi Bíróság ítélkezési helyzetének javítása és eredményesebb működésének biztosítása érdekében előírt koncepció kialakítása tárgyában készült előterjesztést.

Ennek eredményeként a Tanács a Fővárosi Bíróságon 2003. november 1-jei hatállyal további egy elnökhelyettesi állást létesített. Az álláshelyhez tartozó illetményt, járulékait, valamint dologi kiadásokat az álláshelyek betöltésének időpontjától, a zárt személyi juttatás terhére biztosította. A Tanács felkért arra, hogy az álláshely tényleges betöltésének időpontjától rendelkezzen az összeg felhasználásáról.

Az OIT a Baranya Megyei Bíróságon az engedélyezett bírói létszámon belül 2003. július 1. napjától engedélyezte, hogy a megyei bíróság elnöke két helyi bírósági bírói álláshelyet két megyei bírósági bírói álláshellyé, továbbá a Pécsi Városi Bíróságon egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy helyi bírósági csoportvezető bírói álláshellyé alakítson át. Az állások átalakításának illetménykihatása a megyei bíróság elnökének hatáskörében felhasználható rendszeres személyi juttatás tartós megtakarítását terheli.

A bírósági titkárok és fogalmazók engedélyezett létszámán belül a megyei bíróságokon a titkári létszám az elmúlt évhez képest 80-nal emelkedett (*2. és 3. számú melléklet*). Az OIT – a már fentiekben jelzett költségvetési támogatásnak megfelelően – a megyei bíróságokon 2003. március 1-jei hatállyal 80 bírósági titkári álláshelyet létesített. Az álláshelyekhez tartozó illetményt, annak járulékait, valamint a dologi kiadások és az első felszerelés költségét az álláshelyek betöltésének idő-

pontjától biztosította és felkért arra, hogy az álláshelyek tényleges betöltésének időpontjától rendelkezzen az összeg felhasználásáról.

A tisztviselők és az írnokok engedélyezett száma a megyei bíróságokon 2003-ban 4874-ről 5079-re, 205-tel emelkedett. Ezen belül a tisztviselők engedélyezett létszáma 414-el emelkedett, míg az írnokoké 209-el csökkent *(4. számú melléklet)*. Az OIT – a már fentiekben kifejtett költségvetési támogatásnak megfelelően – a megyei bíróságokon 2003. március 1-jei hatállyal 80 tisztviselői álláshelyet, 2003. július 1-jei hatállyal 141 tisztviselői álláshelyet létesített. Az álláshelyekhez tartozó illetményt, annak járulékait, valamint a dologi kiadások és az első felszerelés költségét az álláshelyek betöltésének időpontjától biztosította és felkért arra, hogy az álláshelyek tényleges betöltésének időpontjától rendelkezzen az összeg felhasználásáról.

Az OIT a kibővült informatikai feladatokra, továbbá a gazdasági hivatalok megnövekedett munkaterhére figyelemmel a Legfelsőbb Bíróságon, a megyei (fővárosi) bíróságokon és az OIT Hivatalában 2003. július 1-jei hatállyal összesen 61 felsőfokú (37 informatikus, 24 gazdasági hivatali), III. fizetési osztály 1. fizetési fokozatú tisztviselői álláshelyet létesített. A Tanács az álláshelyek betöltésének napjától esedékes személyi juttatást, járulékokat, dologi kiadásokat és az első felszerelés költségét a zárolt előirányzatból való felszabadításával biztosította. Az OIT felkért arra, hogy az álláshelyek tényleges betöltésének időpontjától rendelkezzen az összeg felhasználásáról.

A pártfogókra vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2003. évi XIV. törvény egyebek mellett módosította az Iasz. 8. §-a (1) bekezdésének d./ pontját. Ennek alapján a munkáltatói jogkört a pártfogó felügyelők tekintetében július 1. napjától a Pártfogó Felügyelői Szolgálat Hivatalának főigazgatója gyakorolja. Ennek értelmében 75 pártfogó került ki a bírósági szervezetből.

Az OIT – az előző évekhez hasonlóan – továbbra is egyik alapvető célkitűzésének tartja a bíróságokon olyan létszámarány kialakítását, amely mentesíti a bírákat az adminisztratív feladatok ellátása alól és biztosítja számukra, hogy kizárólag az érdemi, ítélezési tevékenységet lássák el. A fentiekben részletesen ismertetett létszám-bővülés ellenére az egy bíróra jutó tisztviselői, írnoki arány csak minimálisan javult. Míg 2002-ben ez a mutató 1,93 volt, addig 2003-ban mindössze 1,95-ra nőtt *(4. számú melléklet)*.

2.2. A bírói kar összetétele

2003. évben a bírói kar ítélezési gyakorlat szerinti összetétele a következők szerint változott: az előző évhez képest tovább csökkent az első kinevezésre tekintettel határozott időre kinevezett bírák száma (a 2002. évi 348-ról 313-ra). A

betöltött bírói létszámon belüli arányuk 12,6%. A helyi bíróságokon tovább

csökkent a tíz év alatti gyakorlattal rendelkező bírák aránya, a 2002. évi 61,6%-hoz képest 57,8%-ra. A hosszabb bírói gyakorlattal rendelkező helyi és megyei bírósági bírák körében ismét emelkedett a 11-20 évi gyakorlattal rendelkező bírák aránya, a 2002. évi 33,4%-ról 37,8%-ra. Ugyanakkor a 30 év feletti gyakorlattal rendelkező helyi és megyei bírósági bírák aránya tovább csökkent, a 2002. évi 7%-hoz képest 6,7%-ra (5. és 6. számú melléklet).

A bírói kar nemek szerinti összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a helyi bíróságokra beosztott bírák közül 73,8%, a megyei bíróságokon működők körében 66% a női bírák aránya (7-12. számú melléletek). A 2002. évhez viszonyítva tehát 2003-ban a helyi bíróságokon 0,6%-kal csökkent, a megyei bíróságokon 0,4%-kal nőtt a női bírák aránya.

2.3. A bírák kinevezése

Az OIT a tájékoztató időszakában 183 bírói állásra kiírt pályázatot bíralt el. Valamennyi előterjesztést elfogadva, a Magyar Köztársaság elnöke 2003. január 1. és 2003. december 31. között 150 pályázót nevezett ki bírónak, ebből az első kinevezésre tekintettel határozott időre kinevezett bírák száma 144 volt. A főváros bíróságain 37 új bíró kezdte meg működését (16. számú melléklet). A megyei bíróságokon a bírói tisztségre pályázók száma egy és tíz között változott.

A Bjt. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében – főszabályként – a bírói kinevezés első alkalommal három évre szól. A határozott időtartamra kinevezett bírák 1998 márciusától kezdték meg működésüket. A megyei bíróság elnökének a bírói tevékenységéről készített értékelése alapján, az OIT előterjesztésére, a köztársasági elnök 2003-ban 155 bírót nevezett ki határozatlan időre. A törvényben meghatározott, legalább 18 hónap tényleges bírói működés hiánya miatt 4 bíróból határozott idejű kinevezést kapott.

2.4. A bírák szolgálati viszonyának megszűnése

A Magyar Köztársaság elnöke az OIT előterjesztésére 22 megyei bírósági bírót és 19 helyi bírósági bírót mentett fel tisztségéből. Közülük 11-et a felső korhatár, 14-et pedig az öregségi nyugdíjkorhatár elérése miatt. 15-en lemondtak a tisztségükről, 1 bíró jogellenesen szüntette meg a szolgálati jogviszonyát (14. számú melléklet).

Az elmúlt évek adatait vizsgálva megállapítható, hogy a bírói hivatás helyett más pályát választó bírák száma csökken (2001-ben 28-an, 2002-ben 21-en, 2003-ban 15-en mondtak le a bírói tisztségről). Kitűnik az is, hogy elsősorban a fiatal helyi bírósági bírák választanak más hivatást. Közöttük – mint ahogy a bírák körében is – általában magasabb a nők aránya, mint a férfiaké (15. számú melléklet).

2.5. A bírák elleni fegyelmi eljárások és fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül alkalmazott írásbeli figyelmeztetések

2003-ban a megyei bíróságok elnökei fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül 11 bíróval és 6 bírósági vezetővel szemben alkalmaztak írásbeli figyelmeztetést. Az intézkedés indokai között a késedelmes írásbafoglalás és ügyintézés mellett eseti jelleggel ugyan, de szerepelt tárgyaláson tanúsított kifogásolható magatartás, tájékoztatási kötelezettség elmulasztása és a döntés meghozatalához szükséges megfelelő iratismeret hiánya is.

Az OIT egy megyei bírósági elnök, egy megyei bírósági elnökhelyettes és egy megyei bírósági kollégiumvezető ellen kezdeményezett fegyelmi eljárást, mindhárom esetben a hivatali kötelezettség vétkes megszegése miatt. A tájékoztató által felölelt időszakban két megyei bírósági bíró és nyolc helyi bírósági bíró (két bíró ellen két-két eljárás indult) ellen indult fegyelmi eljárás a megyei bíróságok elnökeinek kezdeményezése folytán. Egy esetben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás, míg 11-ben a hivatali kötelezettség vétkes megszegése adott okot az eljárás megindítására.

A hivatali kötelezettség-szegés miatt indult fegyelmi eljárások közül – a korábbi évekhez hasonlóan – a legtöbb esetben a késedelmes ügyintézés szolgált az eljárás megindításának alapjául. Az érintett bírák elmulasztották a határozatok írásba foglalásának törvényben előírt határidejét, illetve a fellebbezett határozatok felterjesztésével késlekedtek. Közülük négyen korábban már részesültek fegyelmi büntetésben.

A tárgyidőszakban indult 15 fegyelmi eljárás közül a fegyelmi bíróságok négy ügyet fejeztek be jogerősen. Három bíró megrovás fegyelmi büntetésben, egy bíró pedig (kettő éves időtartamra) egy fizetési fokozattal való visszavetés fegyelmi büntetésben részesült.

2.6. A bírák ellen indult büntető- és szabálysértési eljárások

A köztársasági elnök egy legfelsőbb bírósági bíró elleni és egy helyi bírósági bíró elleni – közlekedési – szabálysértés, valamint egy helyi bírósági bíró elleni közokirat hamisítás büntette elkövetésének alapos gyanúja miatt járult hozzá a szabálysértési eljárás, illetve a büntetőeljárás megindításához.

A helyi bírósági bíró ellen a közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése miatt indult szabálysértési eljárást a szabálysértési hatóság megszüntette, mivel a bíró által elkövetett cselekmény nem szabálysértés. A másik két eljárás jelenleg folyamatban van.

Egy helyi bírósági bíró ellen közlekedési szabálysértés miatt két szabálysértési

eljárás is indult. A szabálysértési hatóság a bíróval – aki mentelmi jogáról lemondott az eljárásban – szemben sebességkorlátozás jelentős túllépése miatt pénzbírságot és közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki. Egy helyi bírósági elnök ellen – aki a mentelmi jogáról az eljárásban ugyancsak lemondott – közúti közlekedés rendjének megzavarása miatt indult szabálysértési eljárás, melyben a bírót a szabálysértési hatóság pénzbírsággal sújtotta.

2.7. A bírák és igazságügyi alkalmazottak javadalmazása és elismerése

A Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvény 48. §-a alapján emelkedett a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (továbbiakban: Bjt.) 103. §-ának (2) bekezdése szerinti legalacsonyabb bírói alapilletmény. Az OIT javaslatától eltérően azonban ez nem egy ütemben, hanem két szakaszban valósult meg. A bírákat az 1. fizetési fokozatban megillető alapilletmény összege 202.950 Ft-ról, 2003. július 1-jétől 253.700 Ft-ra, november 1-jétől 304.400 Ft-ra nőtt.

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2001. évi XXXVI. törvény – egyebek mellett – a 94. §-ának (5) bekezdésével módosította az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (továbbiakban: Iasz.) illetményszámításra vonatkozó szabályait. E törvényhely értelmében az igazságügyi alkalmazott beosztási pótlékkal növelt alapilletménye nem lehet kevesebb az azonos szolgálati idővel rendelkező köztisztviselő Ktv. szerinti illetménykiegészítéssel növelt alapilletményénél. A költségvetésről szóló, már hivatkozott törvény szerint a köztisztviselők illetményalapja 2003. évben nem változott (33.000 Ft). A köztisztviselők illetménye azonban 2003. július 1-jétől növekedett. A köztisztviselők ugyanis 2002. január 1-jétől csak a törvényben rögzített magasabb illetmény növekményének 70%-ára váltak jogosulttá. A további 30%-nyi illetménynövekmény rész bevezetésére 2003. július 1-jei hatállyal került sor. A fentiekből következően az igazságügyi alkalmazottak illetménye 2003. július 1-jétől és 2003. november 1-jétől változott, részben a bírói alapilletmény emelkedésére tekintettel, részben amiatt, hogy a köztisztviselői illetmény is nőtt.

Az OIT a 125/2002. (VI. 5.) határozatával elfogadta a bírák javadalmazásáról szóló koncepciót és rögzítette, hogy kezdeményezni kívánja a Bjt. módosítását. Az OIT Hivatala – a határozatban foglalt felkérésnek megfelelően – egyeztető tárgyalásokat folytatott a Magyar Köztársaság Legfőbb Ügyészsége és az Igazságügyi Minisztérium képviselőivel a törvénymódosítást igénylő javaslatok tartalmáról, továbbá véleményt kért a bíróságoktól, a bírói egyesületektől és a Bírósági Dolgozók

Szakszervezetétől. Ennek eredményeként elkészültek a Bjt. és az Iasz. tervezett módosításának megfelelő szövegjavaslatok. Az OIT a 2003. június 18-ai ülésén úgy döntött, hogy – a szövegjavaslatoknak megfelelő tartalommal – kezdeményezi a Bjt. és az Iasz. módosítását. Felkérte az igazságügy-minisztert arra, hogy a törvények módosítására vonatkozó törvényjavaslatok tárgyában – az elfogadott tartalommal – nyújtson be előterjesztést a kormányhoz. Az Igazságügyi Minisztérium az igazságszolgáltatásban dolgozók életpálya-modelljéről szóló szabályozás vonatkozásában – a Kormány felkérésének megfelelően – koncepciót dolgozott ki. A koncepció alternatív megoldásokat mutatott be az Igazságügyi Minisztérium, az OIT, illetve a Pénzügyminisztérium álláspontja alapján. Az OIT a 2003. szeptemberi ülésén megtárgyalta a koncepciót és a testület által már korábban elfogadott változattal értett egyet.

A bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak átlagon felüli munkavégzésének elismerésére szolgáló soron kívüli illetmény-növelésben – az előző két évhez hasonlóan – 2003-ban sem részesültek. A bíróságokon a bírák és az igazságügyi alkalmazottak részére kifizetett jutalom átlagos mértéke a 2003. november 1-jei alapilletményhez viszonyítva 2003-ban 1,85-1,85 havi illetménynek megfelelő összeg volt.

A Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvénnyel alapított kitüntetésben 16 bíró és 13 igazságügyi alkalmazott részesült.

Az OIT a Bjt. és az Iasz., valamint a bírák és igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló 1999. évi 3. számú OIT szabályzat rendelkezései értelmében kiváló munkavégzésért a bíró tényleges beosztásánál magasabb bírói, az igazságügyi alkalmazottak esetében pedig főtanácsos és tanácsos címet adományozhat. Az OIT döntése alapján 2003-ban 6 megyei bírósági bíró címzetes táblabíró, 19 helyi bírósági bíró címzetes megyei bírósági bíró, 25 tisztviselő tanácsos címet kapott.

A 2000. évi 3. számú OIT szabályzattal alapított Juhász Andor díjat az OIT 2001-ben adományozta első alkalommal. 2003-ban a díj arany fokozatát 3, ezüst fokozatát 10 bíró, bronz fokozatát 20 tisztviselő vehette át. Az OIT egy bírónak a Juhász Andor díj arany fokozata posztumusz kitüntetést adományozta. A címek és díjak átadására ünnepélyes keretek között, már hagyományosan, 2003. július 15. napján, a Bíróságok Napján került sor.

2.8. Az OIT személyügyi igazgatási tevékenysége

A 2.1. és a 2.7. pontnál már említett, az álláshelyekkel, illetve az illetményemeléssel kapcsolatos döntéseken kívül a beszámolási időszakban az OIT egyik legjelentősebb személyzeti feladata volt a Fővárosi, a Pécsi és a Szegedi Ítéltábla elnöki, elnökhelyettesi és kollégiumvezetői állásaira kiírt

pályázatok elbírálásával, a vezetők kinevezésével, a bírák áthelyezésével kapcsolatos személyügyi igazgatási tevékenység ellátása.

Különösen fontos és kiemelkedő jelentőségű a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény és az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény módosításáról szóló szövegjavaslat elkészítése.

A Tanács – a tartósan távollévő bírák álláshelyeinek részbeni betöltése érdekében – kezdeményezte az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosítását.

**Bírák engedélyezett létszáma és
a betöltött álláshelyek száma**

Bíróság	2002. december 31.		2003. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Fővárosi Bíróság	680	676	697	664	102,50	98,22
Baranya	93	92	95	95	102,15	103,26
Bács-Kiskun	120	117	123	117	102,50	100,00
Békés	83	82	85	81	102,41	98,78
Borsod-Abaúj-Zemplén	176	170	179	170	101,70	100,00
Csongrád	103	103	106	102	102,91	99,03
Fejér	80	79	82	81	102,50	102,53
Győr-Moson-Sopron	78	76	85	78	108,97	100,00
Hajdú-Bihar	128	127	131	131	102,34	103,15
Heves	70	70	72	72	102,86	102,86
Jász-Nagykun-Szolnok	86	85	88	88	102,33	103,53
Komárom-Esztergom	75	70	80	73	106,67	104,29
Nógrád	51	51	52	51	101,96	100,00
Pest	209	206	218	208	104,31	100,97
Somogy	88	85	90	86	102,27	101,18
Szabolcs-Szatmár-Bereg	118	117	120	120	101,69	102,56
Tolna	60	60	61	61	101,67	101,67
Vas	46	44	47	45	102,17	102,27
Veszprém	78	77	81	81	103,85	105,19
Zala	69	67	70	69	101,45	102,99
Megyei bíróságok összesen	2491	2454	2562	2473	102,85	100,77

**Bírósági titkárok engedélyezett létszáma és
a betöltött álláshelyek száma**

Bíróság	2002. december 31.		2003. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Fővárosi Bíróság	86	74	100	89	116,28	120,27
Baranya	12	14	13	12	108,33	85,71
Bács-Kiskun	19	20	22	18	115,79	90,00
Békés	9	5	11	9	122,22	180,00
Borsod-Abaúj-Zemplén	29	17	41	11	141,38	64,70
Csongrád	27	26	29	27	107,40	103,85
Fejér	9	7	14	9	155,55	128,57
Győr-Moson-Sopron	7	8	16	15	228,57	187,50
Hajdú-Bihar	22	13	24	10	109,09	76,92
Heves	8	2	9	5	112,50	250,00
Jász-Nagykun-Szolnok	12	7	14	7	116,67	100,00
Komárom-Esztergom	12	5	14	6	116,67	120,00
Nógrád	10	8	11	5	110,00	62,50
Pest	31	30	47	45	151,61	150,00
Somogy	15	14	16	15	106,67	107,14
Szabolcs-Szatmár-Bereg	12	12	18	18	150,00	150,00
Tolna	8	7	9	4	112,50	57,14
Vas	4	3	9	4	225,00	133,33
Veszprém	5	6	6	6	120,00	100,00
Zala	6	4	7	6	116,67	150,00
Megyei bíróságok összesen	343	282	430	321	125,36	113,83

**Bírósági fogalmazók engedélyezett létszáma és
a betöltött álláshelyek száma**

Bíróság	2002. december 31.		2003. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Fővárosi Bíróság	123	145	116	128	94,30	88,28
Baranya	16	14	16	18	100,00	128,57
Bács-Kiskun	30	33	30	36	100,00	109,09
Békés	19	19	19	19	100,00	100,00
Borsod-Abaúj-Zemplén	30	37	30	45	100,00	121,62
Csongrád	7	8	7	7	100,00	87,50
Fejér	17	16	17	20	100,00	125,00
Győr-Moson-Sopron	19	16	19	19	100,00	118,75
Hajdú-Bihar	18	27	18	32	100,00	118,52
Heves	14	20	14	18	100,00	90,00
Jász-Nagykun-Szolnok	14	20	14	21	100,00	105,00
Komárom-Esztergom	13	19	13	21	100,00	110,53
Nógrád	10	12	10	14	100,00	116,67
Pest	35	35	35	35	100,00	100,00
Somogy	14	12	14	12	100,00	100,00
Szabolcs-Szatmár-Bereg	25	26	25	25	100,00	96,15
Tolna	10	9	10	9	100,00	100,00
Vas	10	13	10	16	100,00	123,08
Veszprém	19	22	19	20	100,00	90,90
Zala	15	20	15	19	100,00	95,00
Megyei bíróságok összesen	458	523	451	534	98,47	102,10

**Bírák, tisztviselők és írnokok engedélyezett létszáma
2003. december 31-én**

Bíróság	Bírák engedélyezett száma	Tisztviselők engedélyezett száma	Írnokok engedélyezett száma	Tisztviselők írnokok eng. száma	Egy bíróra jutó tisztviselők, írnokok száma
Fővárosi Bíróság	697	887	447	1334	1,91
Baranya	95	125	67	192	2,02
Bács-Kiskun	123	173	89	262	2,13
Békés	85	136	29	165	1,94
Borsod-Abaúj-Zemplén	179	250	107	357	1,99
Csongrád	106	181	54	235	2,22
Fejér	82	124	40	164	2,00
Győr-Moson-Sopron	85	134	34	168	1,98
Hajdú-Bihar	131	184	69	253	1,93
Heves	72	117	28	145	2,01
Jász-Nagykun-Szolnok	88	153	16	169	1,92
Komárom-Esztergom	80	112	39	151	1,89
Nógrád	52	92	17	109	2,10
Pest	218	328	120	448	2,05
Somogy	90	115	61	176	1,96
Szabolcs-Szatmár-Bereg	120	191	45	236	1,97
Tolna	61	107	13	120	1,97
Vas	47	81	22	103	2,19
Veszprém	81	91	66	157	1,94
Zala	70	90	45	135	1,93
Összesen	2562	3671	1408	5079	1,98

**A megyei bírósági bírák
bírói gyakorlat szerinti megosztása
2003. december 31-én**

Bíróság	Bírói gyakorlat					Összesen
	0-3 év	4-10 év	11-20 év	21-30 év	31 év felett	
Fővárosi Bíróság	7	31	127	41	27	233
Baranya	1	9	10	8	7	35
Bács-Kiskun	0	5	17	7	10	39
Békés	0	4	13	7	5	29
Borsod-Abaúj-Zemplén	0	4	16	15	8	43
Csongrád	0	7	16	9	5	37
Fejér	0	2	9	11	6	28
Győr-Moson-Sopron	1	2	14	7	5	29
Hajdú-Bihar	0	0	23	17	4	44
Heves	1	1	11	7	4	24
Jász-Nagykun-Szolnok	0	0	12	12	5	29
Komárom-Esztergom	0	9	8	5	4	26
Nógrád	0	3	12	3	1	19
Pest	4	10	31	20	7	72
Somogy	2	1	14	11	3	31
Szabolcs-Szatmár-Bereg	0	1	25	10	5	41
Tolna	0	3	10	4	5	22
Vas	0	0	9	3	4	16
Veszprém	0	1	10	9	10	30
Zala	0	0	13	7	4	24
Megyei bíróságok összesen	16	93	400	213	129	851

**Helyi bírósági bírák bírói gyakorlat szerinti megosztása
2003. december 31-én**

Bíróság	Bírói gyakorlat					Összesen
	0-3 év	4-10 év	11-20 év	21-30 év	31 év felett	
Fővárosi Bíróság	86	169	136	29	11	431
Baranya	18	23	18	0	1	60
Bács-Kiskun	15	33	18	8	4	78
Békés	10	18	17	4	3	52
Borsod-Abaúj-Zemplén	18	49	54	5	1	127
Csongrád	16	22	23	3	1	65
Fejér	3	30	15	5	0	53
Győr-Moson-Sopron	7	25	15	1	1	49
Hajdú-Bihar	12	29	40	4	2	87
Heves	6	19	10	10	3	48
Jász-Nagykun-Szolnok	7	22	27	2	1	59
Komárom-Esztergom	13	23	9	2	0	47
Nógrád	6	15	9	1	1	32
Pest	37	48	43	7	1	136
Somogy	8	25	17	5	0	55
Szabolcs-Szatmár-Bereg	6	33	34	6	0	79
Tolna	6	14	9	6	4	39
Vas	4	10	11	2	2	29
Veszprém	7	21	17	5	1	51
Zala	9	16	13	6	1	45
Összesen	294	644	535	111	38	1622

**A megyei bírósági bírák
2003. december 31-én (összesen)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Cég	Közigazgatási	Katonai	Összesen
Fővárosi Bíróság	43	74	40	49	23	4	233
Baranya	12	12	5	5	1	0	35
Bács-Kiskun	16	12	5	4	2	0	39
Békés	11	10	4	3	1	0	29
Borsod-Abaúj-Zemplén	16	12	4	4	7	0	43
Csongrád	11	17	0	4	3	2	37
Fejér	9	11	2	4	2	0	28
Győr-Moson-Sopron	8	11	3	4	1	2	29
Hajdú-Bihar	15	11	6	6	4	2	44
Heves	7	10	4	3	0	0	24
Jász-Nagykun-Szolnok	11	11	2	3	2	0	29
Komárom-Esztergom	10	10	2	2	2	0	26
Nógrád	6	7	3	2	1	0	19
Pest	20	26	8	12	6	0	72
Somogy	9	10	3	3	4	2	31
Szabolcs-Szatmár-Bereg	16	11	3	5	6	0	41
Tolna	6	5	4	3	4	0	22
Vas	5	6	0	2	3	0	16
Veszprém	10	9	3	4	4	0	30
Zala	7	9	3	2	3	0	24
Megyei bíróságok összesen	248	284	104	124	79	12	851

**A megyei bírósági bírák
2003. december 31-én (férfiak)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Cég	Közigaz- gatási	Katonai	Összesen
Fővárosi Bíróság	14	13	11	7	4	4	53
Baranya	9	3	1	1	0	0	14
Bács-Kiskun	8	4	1	2	0	0	15
Békés	4	2	1	1	0	0	8
Borsod-Abaúj-Zemplén	7	5	1	3	4	0	20
Csongrád	5	8	0	2	0	2	17
Fejér	4	4	1	1	1	0	11
Győr-Moson-Sopron	5	2	2	0	0	2	11
Hajdú-Bihar	5	4	2	3	2	2	18
Heves	3	2	3	1	0	0	9
Jász-Nagykun-Szolnok	4	1	1	1	2	0	9
Komárom-Esztergom	4	3	2	1	0	0	10
Nógrád	4	1	2	0	1	0	8
Pest	3	8	1	1	1	0	14
Somogy	5	3	1	2	2	2	15
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5	5	1	0	3	0	14
Tolna	4	3	3	1	1	0	12
Vas	4	4	0	2	3	0	13
Veszprém	5	3	1	0	1	0	10
Zala	3	2	1	0	2	0	8
Megyei bíróságok összesen	105	80	36	29	27	12	289

**A megyei bírósági bírák
2003. december 31-én (nők)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Cég	Közigaz- gatási	Összesen
Fővárosi Bíróság	29	61	29	42	19	180
Baranya	3	9	4	4	1	21
Bács-Kiskun	8	8	4	2	2	24
Békés	7	8	3	2	1	21
Borsod-Abaúj-Zemplén	9	7	3	1	3	23
Csongrád	6	9	0	2	3	20
Fejér	5	7	1	3	1	17
Győr-Moson-Sopron	3	9	1	4	1	18
Hajdú-Bihar	10	7	4	3	2	26
Heves	4	8	1	2	0	15
Jász-Nagykun-Szolnok	7	10	1	2	0	20
Komárom-Esztergom	6	7	0	1	2	16
Nógrád	2	6	1	2	0	11
Pest	17	18	7	11	5	58
Somogy	4	7	2	1	2	16
Szabolcs-Szatmár-Bereg	11	6	2	5	3	27
Tolna	2	2	1	2	3	10
Vas	1	2	0	0	0	3
Veszprém	5	6	2	4	3	20
Zala	4	7	2	2	1	16
Megyei bíróságok összesen	143	204	68	95	52	562

**Helyi bírósági bírák
2003. december 31-én (összesen)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Közigaz- gatási	Munka- ügyi	Összesen
Fővárosi Bíróság	143	216	43	0	29	431
Baranya	23	31	0	0	6	60
Bács-Kiskun	32	43	0	0	3	78
Békés	21	29	0	0	2	52
Borsod-Abaúj-Zemplén	56	64	0	0	7	127
Csongrád	25	36	0	0	4	65
Fejér	21	31	0	0	1	53
Győr-Moson-Sopron	19	27	0	0	3	49
Hajdú-Bihar	41	42	0	0	4	87
Heves	18	27	0	0	3	48
Jász-Nagykun-Szolnok	28	28	0	0	3	59
Komárom-Esztergom	20	24	0	0	3	47
Nógrád	13	16	0	0	3	32
Pest	52	77	0	0	7	136
Somogy	20	32	0	0	3	55
Szabolcs-Szatmár-Bereg	34	41	0	0	4	79
Tolna	15	22	0	0	2	39
Vas	13	14	0	0	2	29
Veszprém	22	27	0	0	2	51
Zala	19	24	0	0	2	45
Összesen	635	851	43	0	93	1622

**Helyi bírósági bírák
2003. december 31-én (férfiak)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Közigazgatási	Munkaügyi	Összesen
Fővárosi Bíróság	30	32	8	0	0	70
Baranya	10	9	0	0	2	21
Bács-Kiskun	13	10	0	0	0	23
Békés	7	7	0	0	1	15
Borsod-Abaúj-Zemplén	24	14	0	0	0	38
Csongrád	10	9	0	0	1	20
Fejér	7	11	0	0	1	19
Győr-Moson-Sopron	6	7	0	0	0	13
Hajdú-Bihar	17	8	0	0	0	25
Heves	9	6	0	0	0	15
Jász-Nagykun-Szolnok	6	4	0	0	0	10
Komárom-Esztergom	11	6	0	0	1	18
Nógrád	8	4	0	0	0	12
Pest	14	9	0	0	1	24
Somogy	9	10	0	0	1	20
Szabolcs-Szatmár-Bereg	12	11	0	0	2	25
Tolna	8	7	0	0	1	16
Vas	7	7	0	0	1	15
Veszprém	8	6	0	0	0	14
Zala	3	9	0	0	0	12
Összesen	219	186	8	0	12	425

**Helyi bírósági bírák
2003. december 31-én (nők)**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazda- sági	Közigaz- gatási	Munka- ügyi	Összesen
Fővárosi Bíróság	113	184	35	0	29	361
Baranya	13	22	0	0	4	39
Bács-Kiskun	19	33	0	0	3	55
Békés	14	22	0	0	1	37
Borsod-Abaúj-Zemplén	32	50	0	0	7	89
Csongrád	15	27	0	0	3	45
Fejér	14	20	0	0	0	34
Győr-Moson-Sopron	13	20	0	0	3	36
Hajdú-Bihar	24	34	0	0	4	62
Heves	9	21	0	0	3	33
Jász-Nagykun-Szolnok	22	24	0	0	3	49
Komárom-Esztergom	9	18	0	0	2	29
Nógrád	5	12	0	0	3	20
Pest	38	68	0	0	6	112
Somogy	11	22	0	0	2	35
Szabolcs-Szatmár-Bereg	22	30	0	0	2	54
Tolna	7	15	0	0	1	23
Vas	6	7	0	0	1	14
Veszprém	14	21	0	0	2	37
Zala	16	15	0	0	2	33
Összesen	416	665	35	0	81	1197

**Bírósági vezetők nemek szerinti bontásban
2003. december 31-én**

Bíróság	Megyei bíróság			Helyi bíróság			Össz.
	Nő	Férfi	Össz.	Nő	Férfi	Össz.	
Fővárosi Bíróság	9	9	18	29	13	42	60
Baranya	3	3	6	7	1	8	14
Bács-Kiskun	1	4	5	6	6	12	17
Békés	3	2	5	6	3	9	14
Borsod-Abaúj-Zemplén	4	2	6	8	7	15	21
Csongrád	3	3	6	2	6	8	14
Fejér	5	2	7	6	2	8	15
Győr-Moson-Sopron	4	2	6	5	2	7	13
Hajdú-Bihar	5	1	6	8	3	11	17
Heves	4	2	6	3	5	8	14
Jász-Nagykun-Szolnok	3	2	5	4	4	8	13
Komárom-Esztergom	5	1	6	5	1	6	12
Nógrád	2	3	5	4	2	6	11
Pest	6	3	9	15	6	21	30
Somogy	2	4	6	6	4	10	16
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1	4	5	6	3	9	14
Tolna	1	5	6	3	4	7	13
Vas	0	4	4	3	4	7	11
Veszprém	3	3	6	5	3	8	14
Zala	2	3	5	8	2	10	15
Megyei bíróságok összesen	66	62	128	139	81	220	353

Kimutatás
a megyei (fővárosi) bíróságokon a bírói szolgálati viszony
megszüntetéséről,
2003. év

Bíróság	A bírói pályát elhagyók száma		
	megyei bíró	helyi bíró	Összesen
Fővárosi Bíróság	8	4	12
Baranya	1	1	2
Bács-Kiskun	0	5	5
Békés	0	1	1
Borsod-Abaúj-Zemplén	0	2	2
Csongrád	2	0	2
Fejér	0	0	0
Győr-Moson-Sopron	0	1	1
Hajdú-Bihar	0	0	0
Heves	0	0	0
Jász-Nagykun-Szolnok	0	0	0
Komárom-Esztergom	3	1	4
Nógrád	0	1	1
Pest	4	2	6
Somogy	0	0	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	0	0	0
Tolna	2	1	3
Vas	1	0	1
Veszprém	1	0	1
Zala	0	0	0
Összesen	22	19	41

Kimutatás
a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről
a bírói gyakorlat megoszlása alapján,
2003.

Év	Bírói pályát elhagyók
0-3	4
4 és 7	7
8 és 11	5
12 és 17	3
18 és 23	3
24 és 29	2
30-tól	17
Összesen	41

Kimutatás
a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről,
a bírák kora alapján
2003.

Év	Bírói pályát elhagyók
26 és 35	9
36 és 45	3
46 és 55	2
56 és 60	6
60-tól	21
Összesen	41

Kimutatás
a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről
a bírák neme alapján,
2003.

Neme	Bírói pályát elhagyók
Férfi	18
Nő	23
Összesen	41

**A bírói állásokra kiírt pályázatok és kinevezések
2003. évben**

Bíróság	kiírt pályázatok szám	kinevezések száma
Fővárosi Bíróság	47	37 (1)
Baranya	17	13 (4)
Bács-Kiskun	8	7
Békés	2	2
Borsod-Abaúj-Zemplén	8	8
Csongrád	22	14 (3)
Fejér	5	5
Győr-Moson-Sopron	4	4
Hajdú-Bihar	6	6
Heves	3	3
Jász-Nagykun-Szolnok	4	4
Komárom-Esztergom	11	6
Nógrád	2	2
Pest	19	17 (2)
Somogy	9	6 (3)
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3	3
Tolna	3	3
Vas	2	2
Veszprém	5	5
Zala	3	3
Összesen	183	150 (13)

A zárójelben feltüntetett adatok az áthelyezéseket jelzik.

3. Oktatás

A bírák és igazságügyi alkalmazottak hazai jogi központi képzése

A központi oktatási tervet az OIT Hivatala a megyei bíróságok javaslatainak, az oktatásfelelősök és az Oktatási Tanács tagjai indítványainak figyelembevételével állította össze.

Az OIT Hivatala a központi oktatási tervnek megfelelően 2003-ban 6 egyhetes tanfolyamot, 7 szemináriumot, valamint 68 egynapos konferenciát szervezett. A határozott időre kinevezett bírák, illetve titkárok képzése kiemelt jelentőségű feladat. A kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák minden oktatási évben kétszer 5 napos tanfolyam keretében tanulmányozzák az anyagi és eljárásjogi kérdéseket, foglalkoznak a tárgyalás előkészítésével, a hatékony pervezetéssel, valamint a határozatszerkesztéssel. A tanfolyamok tematikáinak fontos eleme volt továbbá a bírói etika, valamint a különböző társadalmi jelenségek és a kisebbségek helyzetét elemző szociológiai körkép is.

A bírósági titkárok központi képzése egyrészt a bírói munkára való felkészítésre, másrészt az önálló titkári hatáskör betöltéséhez szükséges ismeretek elsajátítására irányult. Választott szakterületüket érintő témákon túl, a bírósági titkárok foglalkoztak a bírák jogállását, a bírói függetlenséget, a bíró fegyelmi felelősségét, valamint a bírói szerepet, kommunikációt, viselkedéskultúrát, etikát érintő kérdésekkel is.

A határozott időre kinevezett bírák képzéséhez hasonlóan az oktatás részét képezte az emberi jogok érvényesülése és érvényesítése, valamint az ehhez kapcsolódó szociológiai kérdések témaköre is.

A büntetőeljárásról szóló törvény hatályba lépésére figyelemmel, a Legfelsőbb Bíróság szakmai irányításával egy egyhetes és két egynapos tanácskozássra került sor, melyeken az ítéletábrák és a megyei bíróságok büntető kollégiumvezetőin túl részt vettek a Legfőbb Ügyészség és az Igazságügyi Minisztérium képviselői is.

A megyei bíróságok elnökei és elnökhelyettesei egynapos tanácskozás keretében foglalkoztak a bírósági vezetőkre háruló gazdasági és pénzügyi feladatokkal.

A bírósági vezetőknek az igazságszolgáltatásban elfoglalt meghatározó szerepére tekintettel az OIT Hivatala 2003-ban háromnapos konzultatív tanácskozást rendezett a nagyobb és kisebb helyi bíróságok elnökei részére.

A bíróságok és a sajtó közötti kapcsolattartás továbbfejlesztése érdekében immár rendszeressé vált a bírósági sajtószóvivők és sajtó titkárok képzése és tapasztalatcseréje.

Az OIT Hivatala a 2001-ben megkezdett folyamat részeként, 2003-ban 51 alkalommal rendezett budapesti és regionális helyszíneken egynapos informatikai képzést és konzultációt, melynek célja a bírák ECDL oktatócsomag segítségével folytatott számítástechnikai önképzésének támogatása volt.

Szintén rendszeressé vált már a bírák körében sikeres intenzív nyári nyelvtanfolyam megrendezése is. 2003. július 21. - augusztus 15. között 28 bíró szabadsága terhére, térítésmentesen vehetett részt angol nyelvű bentlakásos képzésen.

Örvendetes tény, hogy a magyar bírói kar egyre több nemzetközi tanácskozáson, képzési programon képviselteti magát. A 2003. év során számos esetben vettek részt többek között az Európa Tanács, az Európai Bizottság Taiex Irodája, a Trieri Európai Jogakadémia, a Bajor Igazságügyi Minisztérium és egyéb nemzetközi szervezetek rendezvényein, illetve magyarországi tanácskozásokon.

A központi oktatási rendezvények között természetesen rendszeresen szerepelnek az igazságügyi alkalmazottak munkáját elősegítő szakmai programok is, mint például a belső ellenőrök és bírósági gazdasági vezetők szemináriumai.

A gyakorlatnak megfelelően a bírák és igazságügyi alkalmazottak képzését az OIT Hivatala különböző kiadványokkal is segítette (*1. számú melléklet*).

Oktatás az Európai Unió jogáról

A Magyar Köztársaság Kormánya a 2282/1996. (X. 25.) és a 2212/1998. (IX. 30.) Kormányhatározattal célul tűzte ki a bírák közösségi jogi felkészítését hazánknak az Európai Unióhoz való csatlakozását megelőzően. Az OIT, figyelemmel e kormányhatározatokra, valamint a csatlakozást követően a bírákra háruló jelentős új feladatokra, rendkívüli figyelmet szentelt és szentel a közösségi jogi képzésnek.

Az esetenként megrendezett szemináriumokat követően az egész bírói kart átfogó közösségi jogi felkészítő program 1999 szeptemberében indult, 2003-ban pedig utolsó fázisába lépett.

Az OIT Hivatala 2000. szeptember 1-jén a Legfőbb Ügyészséggel közös pályázatot nyújtott be a bírák és ügyészek közösségi jogi képzésének európai uniós támogatására. Az Európai Bizottság a pályázatot kedvezően bírálta el, és a HU/IB/2001/JH/02 twinning program keretében a képzés lebonyolításához 2 millió euro összegű hozzájárulást nyújtott, melyhez 0,99 millió euro magyar társfinanszírozás járult.

A Phare twinning program végrehajtása hivatalosan 2002. május 23-án kezdődött meg a Német Alapítvány, a Nemzetközi Jogi Együttműködésért és a Francia Nemzeti Bíró- és Ügyészképző Iskola közreműködésével.

E program eredményeképpen az ötnapos alapképzések 2003. január 31-ig befejeződtek. Ezt követően 24 háromnapos szeminárium keretében folytatódott a bírák továbbképzése, ügyszak szerinti megosztásban.

A bírósági titkárok és fogalmazók 2003-ban összesen 7 alkalommal kétnapos képzések formájában bővítették közösségi jogi ismereteiket.

A felkészítő program ezen szakaszában központi helyet foglalt el a kibővített létszámú (58 fő) nemzeti tréneri kar továbbképzése. 2003-ban összesen 12 alkalommal élhettek konzultációs lehetőséggel, az új nemzeti trénerek pedig 2003. október 19–24. között franciaországi tanulmányúton vehettek részt a Francia Nemzeti Bíró- és Ügyszakképző Iskola támogatásával.

A tréner bírák képzésének sikerét mi sem jelzi jobban, minthogy az elért eredmények megtartása és fejlesztése érdekében a trénerek egyesületet hoztak létre.

A nyelvismerettel rendelkező bírák, bírósági titkárok és fogalmazók 2002-ben pályázatot nyújthattak be egyhónapos külföldi tanulmányúton való részvételre. A tanulmányutak célja – mely szerint a kiutazók megismerhetik a tagállami bíróságok és az EU intézményeinek működését – hatalmas érdeklődést váltott ki, így összesen 142 pályázat érkezett az OIT Hivatalához.

A Phare Twinning Konzorcium 2002 novemberében, a személyes meghallgatásokat követően döntött a 49 kiutazó személyéről. Ennek eredményeképpen a 2003. évben Ausztriában 5 fő, Németországban 16 fő, Franciaországban 5 fő, Írországon 2 fő, Luxemburgban pedig 1 fő tanulmányozhatta 4 héten keresztül az említett országokban az igazságszolgáltatás, illetve a közösségi jog rendszerét.

A képzésben közreműködő intézmények és szakértők, valamint az Európai Bizottság országjelentése több ízben elismerte az OIT – a közösségi jog oktatása érdekében tett – erőfeszítéseit. E tényre, valamint arra a körülményre figyelemmel, hogy a rendelkezésre álló Phare támogatás anyagi szempontból is lehetővé tette a program esetleges meghosszabbítását, az OIT Hivatala 2003-ban megkezdte az ehhez szükséges előkészítő munkát és tárgyalásokat.

A központilag szervezett oktatáson túl az OIT természetesen a közösségi jog területén is támogatja az önképzést. Ezt hivatottak elősegíteni a bírák részére biztosított különböző kiadványok, valamint a Justicianet hálózaton keresztül elérhető Eurolaw adatbázis használata is (2. számú melléklet).

KIADVÁNYOK

Dr. Pestovics Ilona: A végrehajtás folytán indult bírósági peres és nemperes eljárások gyakorlatáról – módszertani útmutató

Pintérmé Kozák Zsuzsanna: A bírósági igazgatás elmélete és gyakorlata – módszertani útmutató

Dr. Erményi Lajos: A Ptk. bevezető rendelkezéseinek, valamint a személyekre, tulajdonjogra, az öröklési jogra és az ingatlan-nyilvántartásra vonatkozó szabályok – fogalmazói vázlat

Dr. Vaskuti András: A Btk. Általános Rész – fogalmazói vázlat

2. számú melléklet

ÍRÁSOS OKTATÁSI ANYAGOK
A KÖZÖSSÉGI JOGI KÉPZÉSHEZ

Rüdiger Stotz: *Jogvédelem és az Európai Bíróság*

Kiadó: OITH

Manfred A. Dausen: *Az előzetes döntéshozatali eljárás*

Kiadó: OITH

Lomnici-Kecskés-Maczonkai: *Az Európai Közösségek Bírósága*

Kiadó: HVG-ORAC

Az európai integráció alapító szerződése

Kiadó: IM-fordítás

Segédanyag (Társulási megállapodás stb.)

Kiadó: OITH

Baka-Lamm-Kecskés-Lomnici: Intézmények Európában
(szerk: dr. Lomnici Zoltán)
Kiadó: HVG-ORAC

Európai Unió Fogalomtár

Kiadó: Szaktudás Kiadó Ház

Gazdag Ferenc: Az EU közös kül- és biztonságpolitikája

Kiadó: Osiris Kiadó

Horváth Zoltán: Kézikönyv az EU-ról

Kiadó: Magyar Országgyűlés

Farkas Ákos: Büntetőjogi együttműködés az EU-ban

Kiadó: Osiris Kiadó

Jogszabályok polgári ügyszakos bírák számára IM – fordítás
Jogszabályok gazdasági és cégbírák számára IM – fordítás
Jogszabályok büntető ügyszakos bírák számára IM – fordítás
Jogszabályok közigazgatási ügyszakos bírák számára IM – fordítás
Nizzai Szerződés IM – fordítás

***Prugberger Tamás: Európai és magyar
összehasonlító munka- és közszolgálati jog***

Kiadó: KJK-KERSZÖV

Miskolczi Bodnár Péter: Európai társasági jog

KJK-KERSZÖV

Vékás Lajos: Európai közösségi elemek a magyar magán- és kereskedelmi jogban
Kiadó: KJK-KERSZÖV

M. Nyitrai Péter: Nemzetközi bűnügyi jogsegély Európában

Kiadó: KJK-KERSZÖV

Király Miklós: *Az Európai Közösség kereskedelmi joga*

Kiadó: KJK-KERSZÖV

Várnay Ernő-Papp Mónika: *Az Európai Unió joga*

Kiadó: KJK-KERSZÖV

Válogatott ítéletek az Európai Bíróság esetjogából I-II

Kiadó: KJK-KERSZÖV

Európai Jog (folyóirat)

Kiadó: HVG-ORAC

4. A bírósági épületek

2003. január 1-jei állapot szerint a magyarországi bíróságok 148 épületben működnek. A megyei (fővárosi) bíróságok, valamint a megyeszékhelyi városi bíróságok - tehát a nagy alapterületű bíróságok - zömmel a századforduló környéke és az I. világháború közötti időszakban épültek, míg a helyi bíróságok többsége a két világháború közötti időszakban. A bírósági épületek „új generációját” elsősorban a más funkcióra épült, a rendszerváltozás során átvett, volt párt- és munkásőr épületek jelentik.

Az épületállomány korszerűsítésére az elmúlt évtizedekben csak szerény pénzügyi lehetőségek álltak rendelkezésre. Nem csak a nagyjából 60-110 éve épült épületek rekonstrukciója maradt el, hanem a több mint tíz éve átvett, volt párt- és munkásőr épületek állaga is romlott, mert nem volt pénzügyi lehetőségünk átvételükkor a teljes felújításra.

A bíróságok épület-karbantartásra fordítható pénzügyi lehetőségei nominálértéken másfél évtizede nagyrészt változatlanok, de 2002-2003-ra vonatkozóan csökkentek, mert a költségvetés többletforrásokat nem biztosított.

A felsorolt tényezők hatására az épületek fizikai romlása meghaladja a felújítások során elért eredményeket.

A bírósági épületállomány fő jellemzői

A bírósági épületek műszaki állapotában, felszereltségében az előző beszámoló óta, a szűkös pénzügyi lehetőségek miatt, a szükségesnél lényegesen kisebb mértékű változás történt.

2003-ban több, mint 14.875 m² bírósági alapterületet újítottunk fel teljes mértékben. 2.639 m² nagyságú területen folyt részleges felújítás, több, mint 5.100 m²-es területet érintettek a kisebb volumenű rekonstrukciós munkák és az előre nem tervezett feladatok. Ez összességében 22.614 m²-t jelent, amely a teljes bírósági alapterület 6%-át teszi ki.

Az építési beruházások előkészítési munkáit 24.062 m² területű bírósági épületnél végeztük el.

Mivel 2003-ban több, nagy alapterületű, nagy létszámú bíróságot érintett a beruházási, felújítási program, a bírósági dolgozók kb. 1/5-ének komfortérzetét sikerült kisebb-nagyobb mértékben javítani. A bírósági dolgozók biztonságérzetét javították az eszközbeszerzések keretén belül rendelkezésre bocsátott biztonságtechnikai berendezések.

A *mellékletben* valamennyi bírósági épület építészetileg hasznos alapterületének (nettó m²) és műszaki állapota szerinti besorolásának (minősítésének) bemutatásával kívánom az általános megállapításokat alátámasztani:

- az 1. o. minősítésű épületek műszaki állapota jó;
- a 2. o. minősítésű épületek jó műszaki állapot mellett kisebb, akut műszaki kérdések megoldását igénylik;
- a 3. o. minősítésű épületek összességében még – átmenetileg – elfogadható műszaki állapot mellett egy vagy több műszaki kérdésben azonnali beavatkozást igényelnek;
- a 4. o. minősítésű épületek azonnal teljes rekonstrukciót igényelnek;
- az 5. o. minősítésű épületek bírósági célra alkalmatlanok.

Az épületállomány adatait a közelmúltban korszerűsített nyilvántartó rendszerünk tartalmazza. Az OIT és a megyei bíróságok rendelkezésére is álló adatállomány a döntéshozás eszközévé vált, segítségével az épületeket érintő legfontosabb műszaki adatokról azonnali információk állnak rendelkezésünkre.

Az épületállomány rossz műszaki állapota mellett továbbra is gondot jelent az elhelyezési lehetőségek szűkössége. Az elmúlt évtizedben száznál több jogszabály bővítette a bíróságok feladatkörét, néhány jogszabály létszámbővítéssel is járt, melyet azonban finanszírozási okok miatt nem követhetett az elhelyezési lehetőségek bővítése.

Az elmúlt évben a bíróságok beruházási lehetőségeinek felhasználásával, a bírák elhelyezési és munkafeltételeinek javítására az alábbi intézkedések történtek:

- Elkészült és átadásra került a Békés Megyei Cégbíróság és Munkaügyi Bíróság önálló, új épülete, valamint a Fővárosi Bíróság kazánház rekonstrukciója, és a Pécsi Ítéltábla felújított helyiségeinek berendezése.

- Befejeződött a Békéscsabai Városi Bíróság épületének teljes körű átalakítása és bővítése, valamint a Vas Megyei Bíróság épület-felújításának III. üteme.
- Elkezdődtek a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság épületének rekonstrukciós kivitelezési munkái.
- Folyamatban van a Tolna Megyei Bíróság és a Pesti Központi Kerületi Bíróság épületében az I. ütem kivitelezése, valamint a Szentendrei Városi Bíróság újonnan megvásárolt épületének részleges felújítása.
- Elkészültek a Bírósági Továbbképzési Központ budapesti épületének tervei.

A beszámolási időszakban kisebb volumenű épület-rekonstrukciós, illetve előre nem látható feladatok végrehajtására is sor került, összességében 143,0 millió forint értékben:

- Elkészült a Békés Megyei Cégbíróság ügyészség részére átadásra került régi épületének tisztasági festése.
- Befejeződött a Bajai Városi Bíróság épületében a balesetveszélyessé vált előlépcső helyreállítása és a vendégszoba kialakítása, valamint a Szentesi Városi Bíróság épületének alapsüllyedés megszüntetése.
- Mintegy 82,35 millió forintot fordítottunk az országos informatikai hálózat beindításával kapcsolatban a bírósági szerverszobák tűz- és füstjelző berendezéseinek, klímaberendezéseinek és elektromos hálózata bővítésének kialakítására.

A bíróságok által épület-rekonstrukciókra és beruházásokra fordítható összeg 2003. évben (3.346,5 ezer Ft) kis mértékben növekedett a 2002. évi pénzügyi lehetőséghez képest (2.345,3 ezer Ft). Ez a tendencia 2004-ben nem folytatódik, mivel a rendelkezésre álló forrás azonos az előző évvel, de a Debreceni és a Győri Ítéltábla új épületének beruházására ezen felül külön keret áll rendelkezésre.

**Bírósági épületek hasznos nettó területe és minősítése
2003.**

<i>Bíróság(ok) neve</i>	<i>Haszn.n.ter</i>	<i>Épület minősítése</i>
-------------------------	--------------------	--------------------------

Baranya megye

Baranya Megyei Bíróság és Pécsi Ítéltábla	7867	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Komlói Városi Bíróság	1283	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Mohácsi Városi Bíróság	978	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Pécsi Városi Bíróság	3102	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Siklói Városi Bíróság	1049	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szigetvári Városi Bíróság	957	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló

Megyei összesítés (6 db)

Össz.: 15236

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

B.A.Z. Megyei Bíróság	2277	1.o. Jó, felújított állapotú
B.A.Z. Megyei és Miskolci Városi Bíróság	8338	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Encsi Városi Bíróság	768	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kazincbarcikai Városi Bíróság	505	5.o. Alkalmatlan az épület bírósági célra
Mezőkövesdi Városi Bíróság	1050	1.o. Jó, felújított állapotú
Ózdi Városi Bíróság	1171	1.o. Jó, felújított állapotú
Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság	2700	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szerencsi Városi Bíróság	1113	1.o. Jó, felújított állapotú
Sziksói Városi Bíróság	946	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Tiszaújvárosi Városi Bíróság	1494	1.o. Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (10 db)

Össz.: 20362

Bács-Kiskun megye

Bács-Kiskun Megyei Bíróság	5615	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Bajai Városi Bíróság	2906	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kalocsai Városi Bíróság régi épület	1791	5.o. Alkalmatlan az épület bírósági célra
Kalocsai Városi Bíróság új épület	1867	2.o. Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kecskeméti Városi Bíróság	6320	1.o. Jó, felújított állapotú
Kiskőrösi Városi Bíróság	880	1.o. Jó, felújított állapotú
Kiskunfélegyházi Városi Bíróság	1628	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Kiskunhalasi Városi Bíróság	1922	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Kunszentmiklósi Városi Bíróság	261	3.o. Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (9 db)

Össz.: 23190

Békés megye

Battonyai Városi Bíróság	1181	4.o. Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Békés Megyei Cég- és Munkaügyi Bíróság	1445	1.o. Jó, felújított állapotú

Békés Megyei és Gyulai Városi Bíróság	11178	1.o.	Jó, felújított állapotú
Békéscsabai Városi Bíróság	1987	1.o.	Jó, felújított állapotú
Békési Városi Bíróság	844	1.o.	Jó, felújított állapotú
Orosházi Városi Bíróság	1009	1.o.	Jó, felújított állapotú

<i>Bíróság(ok) neve</i>	<i>Haszn.n.ter</i>		<i>Épület minősítése</i>
Szarvasi Városi Bíróság	932	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Szeghalmi Városi Bíróság	826	1.o.	Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (8 db)

Össz.: 19402

Csongrád megye

Csongrád Megyei Bíróság	1216	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Csongrád Megyei Bíróság,	788	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Csongrád Megyei és Szegedi Városi Bíróság	9159	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Csongrádi Városi Bíróság	738	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Hódmezővásárhelyi Városi Bíróság	1156	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Makói Városi Bíróság	1509	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Szegedi Ítéltábla	1063	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Szentesi Várois Bíróság	1368	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (8 db)

Össz.: 16997

Fejér megye

Bicskei Városi Bíróság	760	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Dunaújvárois Városi Bíróság	1749	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Fejér Megyei Bíróság	1667	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Fejér Megyei és Székesfehérvári Városi Bíróság	5155	1.o.	Jó, felújított állapotú
Sárbogárdi Városi Bíróság	1578	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (5 db)

Össz.: 10909

Győr-Moson-Sopron megye

Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság	5242	1.o.	Jó, felújított állapotú
Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság Kat.	403	1.o.	Jó, felújított állapotú
Győri Városi Bíróság	4209	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Mosonmagyaróvári Városi Bíróság	1560	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Soproni Városi Bíróság	1631	1.o.	Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (6 db)

Össz.: 13045

Hajdú-Bihar megye

Berettyóújfalui Városi Bíróság	1502	1.o.	Jó, felújított állapotú
Debreceni Városi Bíróság	3776	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Hajdú-Bihar Megyei Bíróság	5687	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Hajdú-Bihar Megyei Bíróság	2207	1.o.	Jó, felújított állapotú
Hajdúböszörményi Városi Bíróság	775	1.o.	Jó, felújított állapotú
Hajdúszoboszlói Városi Bíróság	700	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló

Püspökladányi Városi Bíróság	670	1.o.	Jó, felújított állapotú
------------------------------	-----	------	-------------------------

Megyei összesítés (8 db)

Össz.: 15317

Heves megye

Egri Városi Bíróság	1380	1.o.	Jó, felújított állapotú
Füzesabonyi Városi Bíróság	280	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Gyöngyösi Városi Bíróság	1592	1.o.	Jó, felújított állapotú
<i>Bíróság(ok) neve</i>	<i>Haszn.n.ter</i>		<i>Épület minősítése</i>
Hatvani Városi Bíróság	936	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Hatvani Városi Bíróság	238	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Heves Megyei Bíróság	5198	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Heves Megyei Bíróság	453	1.o.	Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (7 db)

Össz.: 10077

Jász-Nagykun-Szolnok megye

J.N.Sz. Megyei és Szolnoki Városi Bíróság	1062	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
J.N.Sz. Megyei és Szolnoki Városi Bíróság	5937	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Jászberényi Városi Bíróság	1671	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Karcagi Városi Bíróság	1294	1.o.	Jó, felújított állapotú
Kunszentmártoni Városi Bíróság	979	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Mezőtúri Városi Bíróság	598	1.o.	Jó, felújított állapotú
Tiszafüredi Városi Bíróság	961	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (7 db)

Össz.: 12502

Komárom-Esztergom megye

Komárom-Esztergom Megyei Bíróság	3160	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Esztergomi Városi Bíróság	1278	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Komáromi Városi Bíróság	1411	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Tatabányai Városi Bíróság	2118	1.o.	Jó, felújított állapotú
Tatai Városi Bíróság	517	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló

Megyei összesítés (5 db)

Össz.: 8484

Nógrád megye

Nógrád Megyei Bíróság „B” ép.	1128	1.o.	Jó, felújított állapotú
Nógrád Megyei és Bgyarmati Városi Bíróság	4508	1.o.	Jó, felújított állapotú
Pásztói Városi Bíróság	508	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság	203	1.o.	Jó, felújított állapotú
Salgótarjáni Városi Bíróság	1485	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (5 db)

Össz.: 7832

Pest megye

Pest Megyei Bíróság, Budakörnyéki Bíróság	5897	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
---	------	------	--

Ráckevei Városi Bíróság	925	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Budaörsi Városi Bíróság	2854	1.o.	Jó, felújított állapotú
Ceglédi Városi Bíróság	1150	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Dabasi Városi Bíróság	1209	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Dunakeszi Városi Bíróság	897	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Gödöllői Városi Bíróság	1326	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Monori Városi Bíróság	1662	1.o.	Jó, felújított állapotú
Nagykátai Városi Bíróság	844	1.o.	Jó, felújított állapotú
Nagykőrösi Városi Bíróság	411	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Pest Megyei Munkaügyi Bíróság	734	1.o.	Jó, felújított állapotú
Pest Megyei Bíróság	1890	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
<i>Bíróság(ok) neve</i>	<i>Haszn.n.ter</i>		<i>Épület minősítése</i>
Pest Megyei Bíróság	262	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szentendrei Városi Bíróság	667	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Szentendrei Városi Bíróság új épület			
Váci Városi Bíróság	1675	1.o.	Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (16 db)

Össz.: 22403

Somogy megye

Barcsi Városi Bíróság	1014	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Fonyódi Városi Bíróság	515	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Marcali Városi Bíróság	765	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Nagyatádi Városi Bíróság	1034	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Siófoki Városi Bíróság	2903	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Somogy Megyei Bíróság	478	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Somogy Megyei és Kaposvári Városi Bíróság	6143	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Somogy Megyei és Kaposvári Városi Bíróság	2449	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló

Megyei összesítés (8 db)

Össz.: 15301

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Fehérgyarmati Városi Bíróság	394	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kisvárdai Városi Bíróság	1612	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Mátészalkai Városi Bíróság	1052	1.o.	Jó, felújított állapotú
Nyírbátori Városi Bíróság	423	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Sz.Sz.B. Megyei és Nyíregyházi Városi Bíróság	5709	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Sz.Sz.B. Megyei Bíróság	3637	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Vásárosnaményi Városi Bíróság	435	1.o.	Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (7 db)

Össz.: 13262

Tolna megye

Bonyhádi Városi Bíróság	876	1.o.	Jó, felújított állapotú
Dombóvári Városi Bíróság	1287	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Paksi Városi Bíróság	1160	1.o.	Jó, felújított állapotú
Szekszárdi Városi Bíróság	1779	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Tamási Városi Bíróság	841	1.o.	Jó, felújított állapotú
Tolna Megyei Bíróság	3820	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló

Megyei összesítés (6 db)

Össz.: 9763

Vas megye

Körmendi Városi Bíróság	1338	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Kőszegi Városi Bíróság	671	1.o.	Jó, felújított állapotú
Sárvári Városi Bíróság	675	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Vas Megyei és Szombathelyi Városi Bíróság	1373	1.o.	Jó, felújított állapotú
Vas Megyei és Szombathelyi Városi Bíróság	4658	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló

Megyei összesítés (5 db)

Össz.: 8715

Veszprém megye

Ajkai Városi Bíróság	887	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Pápai Városi Bíróság	1555	1.o.	Jó, felújított állapotú
<i>Bíróság(ok) neve</i>	<i>Haszn.n.ter</i>		<i>Épület minősítése</i>
Tapolcai Városi Bíróság	767	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Veszprém Megyei Bíróság	2980	1.o.	Jó, felújított állapotú
Veszprém Megyei Bíróság	2760	1.o.	Jó, felújított állapotú
Zirci Városi Bíróság	321	1.o.	Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (6 db)

Össz.: 9270

Zala megye

Keszthelyi Városi Bíróság	1492	1.o.	Jó, felújított állapotú
Lenti Városi Bíróság	406	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Nagykanizsai Városi Bíróság	1025	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Zala Megyei Bíróság „A” épület	2018	1.o.	Jó, felújított állapotú
Zala Megyei Bíróság „B” épület	1021	1.o.	Jó, felújított állapotú
Zala Megyei Bíróság „C” épület	1943	1.o.	Jó, felújított állapotú

Megyei összesítés (6 db)

Össz.: 7905

Budapest (Legfelsőbb Bíróság)

Fővárosi Ítéltábla	4023	1.o.	Jó, felújított állapotú
Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága	22969	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló

Megyei összesítés (2 db)

Össz.: 26992

Budapest (Fővárosi Bíróság)

Bírósági Képzési Központ	1230	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Budai Központi Kerületi Bíróság	5808	1.o.	Jó, felújított állapotú
Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság	1878	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre szoruló
Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság	2660	2.o.	Megfelelő, kisebb javításokra szoruló
Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság	1940	1.o.	Jó, felújított állapotú
Budapesti XX-XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság	2898	1.o.	Jó, felújított állapotú
Fővárosi Bíróság	23452	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Fővárosi Bíróság (Cégbíróság)	5037	1.o.	Jó, felújított állapotú
Fővárosi Bíróság (Gazdasági Kollégium)	7606	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges
Fővárosi Bíróság (Katonai Tanács)	1784	1.o.	Jó, felújított állapotú
Pesti Központi Kerületi Bíróság	27874	4.o.	Rossz, mielőbb teljes felújításra, korszerűsítésre

			szoruló
Pesti Központi Kerületi Bíróság (peren kívüli)	4757	3.o.	Nagyobb, részleges beavatkozás szükséges

Megyei összesítés (12 db)

Össz.: 86924

Összesítés (152 db)

Össz.: 373888

5. A bírósági informatika

A 2003. év főbb feladatai a következők voltak:

- a bíróságok munkájának informatikai támogatása, a bíróságok országos informatikai hálózatán elérhető adatbázisok, szolgáltatások bővítése,
- a PHARE program menedzselése,
- a megalakuló ítélőtáblák informatikai támogatása (hardver, szoftver),
- a bírósági dolgozók informatikai képzése, továbbképzése,
- az informatikai infrastruktúra zavartalan működtetése (intézményi, országos, hivatali),
- az informatikai szervezet fejlesztése (intézményi, hivatali),
- az informatikai kultúra egyre szélesebb körben való terjesztése (ECDL, belső honlap szolgáltatásainak fejlesztése),
- informatikai külső kapcsolatok minél szélesebb körű bővítése (hazai és nemzetközi).

5.1. A bíróságok országos informatikai hálózatán elérhető adatbázisok, szolgáltatások folyamatos üzemeltetése és bővítése

Korunk jellemzője az információhoz való hozzáférés lehetőségének ugrásszerű növekedése. Az informatikai erőforrások hálózatba szervezése megsokszorozza azt az ismeretet, ami a munkavégzést jelentősen egyszerűsítheti, a hatékonyságát növelheti. Ez a lehetőség már a bíróságokon is alapszolgáltatásként áll rendelkezésre. Az informatikai erőforrások hálózatba kapcsolásának meghatározó lehetősége az Internet, az elektronikus kommunikáció és a strukturált adatbázisok, mint informatikai szolgáltatások elérése.

A bíróságok jogszabályok által biztosított lehetősége, hogy más szervezetek által kialakított és működtetett adatbázisokat, adatokat érjenek el.

5.1.1. Általános szolgáltatások

Complex CD Jogtár

A Complex CD Jogtár tartalmazza a teljes hatályos joganyagot, az elmúlt fél évtizedben hatályon kívül helyezett jogszabályokkal egyetemben, lehetővé teszi egy, a bírói munkához feltétlenül szükséges joganyag hozzáférhetővé tételét, egy-egy hivatalos közlőny joganyagának (tartalmának) megtekintését, tárgyszavak szerinti lekérdezést, joganyagok kapcsolatai alapján történő keresést. Mód van a címmutató szűkítésére, mentésére, beolvasására, exportálására.

CD-Complex on-line eléréssel

A CD jogtár havonta kerül frissítésre. A hónap közötti változások megtekintésére az on-line elérés ad lehetőséget. A telefonos hálózati azonosító és a jelszó megadását követően megtekinthetők a módosított, a hatályon kívül helyezett, az új és a helyesbített jogszabályok, valamint egy tájékoztató válogatás a tárcalapokból.

CD Közlönytár

A Közlönytár a Complex jogszabály nyilvántartás kiegészítő része. Tartalmazza a teljes közlöny anyagot a tárgyévre vonatkozóan. Külön kiemelhetők az előző hónapban megjelent jogszabályok és az újabb közlemények, tájékoztatók.

Többsz nyelvű jogtár (német, angol, magyar)

Az érdeklődők számára elérhető a többsz nyelvű jogtár, mely a legfontosabb nagy kódexeket, kiemelt magyar gazdasági jogszabályokat tartalmazza német, angol és magyar nyelven. A CD jelenleg mintegy 1000 jogszabályt tartalmaz.

ECDL informatikai ismereteket tartalmazó tananyag

Az informatikai írástudás ismerete ma már egyre inkább elengedhetetlen része az általános munkavégzési ismereteknek. Az ECDL (European Computer Driving Licence) az Európai Unió által támogatott, egységes európai számítógép-használói bizonyítvány, mely elsősorban a felhasználói – készségszintű – ismeretek elsajátítását hivatott igazolni. Az ECDL a nemzetközileg egységes normák szerint, szigorú minőségi szabályoknak megfelelően működtetett rendszer. Magyarországon az ECDL minősített köztisztviselői képzés, és része a kormány továbbképzési programjának. A Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Kormánybiztossága 2002-ben kiírt pályázata keretén belül mintegy 1350 igazságügyi dolgozónak (bírók, fogalmazók, igazságügyi alkalmazottak) biztosított számítógépet. A pályázat egyik feltétele az ECDL vizsgák letétele. A vizsgázás megkönnyítése érdekében megvásárlásra került az ECDL oktatócsomag, mely minden érdeklődő számára rendelkezésre áll.

Angol nyelvlecke

A 2003 decembere óta rendelkezésre álló angol nyelvlecke segítségével a tanuló a megadott szavakkal és nyelvtani szabályokból kiindulva az első leckétől kezdve szóban saját mondatrészeket, mondatokat alkot, vagyis igen hamar megszólal az adott idegen nyelven. A tananyag 80%-os elsajátítása esetén középfokú nyelvvizsga ajánlott. A nyelvlecke CD-t a bírósági dolgozók otthoni nyelvtanuláshoz kedvezményes áron megvásárolhatják.

Intranet (Justicia-net szerver szolgáltatása)

Az OIT Hivatala egyik központi számítógépén található, az úgynevezett belső honlap. Elősegíti az információáramlást a bírósági szervezeteken belül. A honlapon fellelhető információhoz az OITH és a bírósági szervezetek dolgozói korlátlan hozzáférési joggal rendelkeznek. A belső honlapon megtalálható információk:

- bírói munkát támogató adatbázisok, (bírósági kötelező és ajánlott nyomtatványok programja, a bíróságok által kialakított és működtetett rendszerek),
- általános információk (lapszemle, aktuális események, célfeladatok, Inoculate vírusminták, letölthető állományok),
- GH vezetők fóruma, informatikusok fóruma – 2003 óta üzemel.

Internet

A világháló lehetővé teszi, hogy egyre több információhoz lehessen hozzájutni.

Több tízezer azon szolgáltatók száma, akiknek számítógépe egy rendszerbe összekapcsoltan működik, amelyeken szinte minden információ megtalálható. Egyre több program segít tájékozódni ebben a hatalmas információ tömegben.

A bíróságok számítógépein is telepítésre kerültek ezek a "böngésző" programok. A bíróságok számára az Interneten lehetőség nyílt az igazságügyi szakértők nyilvántartásának elérésére. Az Internetes hálózaton elérhetők külön program segítségével az EU-s joganyagok, a Cégnylvántartás, és még több más országos és külföldi adatbázis.

Az OIT 2001/113. (XII. 5.) számú belső határozatában véglegesítette a bíróságok honlapján megjeleníthető adatokat. 2003. évben a szerkesztő bizottság irányításával a bíróságok honlapja üzemszerűen működik. Az „üvegseb törvény” előírja, hogy a – bizonyos értékhatár feletti – szerződéseket a honlapon nyilvánosságra kell hozni. Ennek érdekében több bíróságon tervezik a bírósági saját honlap létrehozását.

Elektronikus levelező rendszerek (Lotus Notes, Oracle Interoffice)

A PHARE program I. ütemében a bíróságokon korlátozott számban rendelkezésre állt az Oracle Interoffice levelező rendszer. A PHARE infrastruktúra fejlesztés eredményeként a bírósági szervezetek munkatársai 2004. január 1-jétől vehetik teljes körűen igénybe a bíróságok országosan egységes – Lotus Notes alapú – levelező rendszerét. Az országos adatátviteli hálózat kiépítésével a levelezés lehetősége helyi bírósági szinten is adott. Kiváltható a papír alapú ügyiratkezelés egy része. Felgyorsul az információ-áramlás a bíróságok között és bíróságokkal kommunikációs kapcsolatban lévő szervezetekkel.

MS Office irodai programcsomag (szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentáció, stb.)

A bíróságokon legelterjedtebb az MS Office irodai programcsomag használata. A Word szövegszerkesztő program tetszőleges adatok, kötetlen

szövegek gépelésére, nagyobb szövegállományok kezelésére, szerkesztésére alkalmas, egyszerűbbé és gyorsabbá teszi az adminisztrációs munkát.

Az Excel program biztonságos és hatékony összesítéseket, különböző műveletek elvégzését teszi lehetővé különös számítástechnikai tudás nélkül is.

A PowerPoint prezentációs program az előadások közérthetőségét szolgálja. Segítségével egy diavetítéshez hasonlítható illusztráció készíthető digitális hang és képi technika támogatásával. 2003 decembere óta minden bíróság rendelkezik projektorral, melynek segítségével az elkészített prezentáció kivetítése is lehetséges.

Az Access adatbázis kezelő program alkalmazásával minden adat egy helyen tárolható, az adatok frissítése és visszakeresése egyszerű.

Az Outlook program segítségével a mindennapi munkavégzéshez szükséges információk közötti összefüggések ellenőrizhetők, az esetleges változások átvezetése automatikus.

5.1.2. Szakmai munkát támogató rendszerek autentikációs eléréssel

Jogkódex Plusz CD

A HVG-ORAC Kiadó kiadványa tartalmazza a joganyagokat, nemzetközi szerződéseket, alkotmánybírósági döntéseket, bírósági határozatokat és alapító okiratokat

A magyar joggyakorlat átfogóbb és mélyebb megismerésének céljából készült.

IUDEX CD

A IUDEX CD 2003. decembertől tekinthető meg. Tartalmazza a törvények magyarázatát, kommentárját és teljes körűen a társasági jog fogalomtárát, DEMO változatban a polgári jogi, ingatlanjogi és önkormányzati fogalmakat.

Bírósági Határozatok Plusz

A Bírósági Határozatok Plusz CD tartalmazza kiemelt jogesetek leírását, jogi iránymutatásokat, EU bírósági ítéleteket, emberi jogok EU bírósági döntéseit, valamint választott bírósági határozatokat a joggyakorlat támogatására.

EUROLAW (Eu-s joganyag)

Az EUROLAW Internetes EU jogi adatbázis a bíróságok által 2002. október 18-tól számított két éven keresztül térítésmentesen használható.

Az EUROLAW adatbázis tartalmazza a teljes *acquis communautaire*t, az előkészítés alatt álló joganyagokat, az Európa Parlament által megtárgyalt, megtárgyalni kívánt témaköröket, az EU politikának megfelelő témacsoportosítását, az Európai Közösségi Bírósága valamennyi döntését, az Európai Közösségek

Bíróságának főügyészei, az Elsőfokú Bíróság főügyészei végső előterjesztéseinek teljes szövegét, valamint az Európai Unió hivatalos lapjának valamennyi számát (Journal Official).

IM Cégnyilvántartás

A cégnyilvántartás alapvető jogi háttere a 18/1995 (IX. 15.) IM rendelet a Cégnyilvántartási és Céginformációs Szolgálat működéséről, valamint a cégekre vonatkozó egyes jogszabályok módosításáról szóló jogszabály.

A cégadatok nyilvánosak. Az adatokba bárki betekinhet, azokról feljegyzéseket készíthet.

Az adatbázisból a jogosultsággal rendelkezőnek lehetősége van lekérdezni a cégnevek, cégjegyzékszám, természetes személy neve, adószám, székhely adatok és mérlegadatok alapján. A cégadatokról cégmásolat, cégkivonat, cégbizonyítvány, a számviteli törvény szerinti beszámolóról másolat kérhető.

2003-ban a hozzáférési jogosultságot az OIT Hivatala közvetlenül rendezte az üzemeltetővel. Ennek eredményeképpen a jogosultságok megadásának átfutási ideje jelentősen felgyorsult.

BM és szervezetei által működtetett adatbázisok

Működik a belügyminisztériumi adatbázisok vezetékes és vezeték nélküli elérési rendszere, mely az ítélezések átfutási idejének csökkentéséhez vezet. 2003. II. félévétől korlátlan a BM adatbázisok elérési lehetősége. A BM és szervezetei által működtetett és a bíróságok autentikációval felhatalmazott munkatársai által elérhető adatbázisok a következők:

- néesség nyilvántartás,
- lakcím nyilvántartás,
- körözöttek nyilvántartása,
- büntettek nyilvántartása,
- idegenrendészeti nyilvántartások,
- útlevel nyilvántartás,
- okmányirodai nyilvántartások (fénykép, aláírás),
- gépjármű vezetői engedélyek és forgalmi engedélyek nyilvántartásai,
- elveszett okmányok nyilvántartása.

5.1.3. Bíróságok által kialakított és működtetett rendszerek – autentikációs eléréssel

5.1.3.1. Jogszabályok által előírt feladatok

Hirdetményi kézbesítések országos nyilvántartása

A közhiteles nyilvántartás országosan 2002. január 1-jén indult. A hirdetményi kézbesítések nyilvántartásának feladata a polgári peres eljárások keretében hirdetmény útján történt kézbesítések adatainak karbantartása, azokról a jogosult érdeklődők számára az országos nyilvántartásból történő adatszolgáltatáshoz szükséges kérelmek nyilvántartása, statisztikai kimutatások készítése.

Gondnokság alá helyezették országos nyilvántartása

A gondnokság alá helyezették országos nyilvántartása 2003. január 1-jén indult üzemszerűen, mintegy 50.000 gondnokolt került országos szinten a nyilvántartásba.

A gondnokság alá helyezették országos, közhiteles rendszerének feladata az eljáró bíróságok által hozott – jogerőre emelkedett – bejegyzések nyilvántartása.

Társadalmi szervezetek, alapítványok országos névjegyzéke

A társadalmi szervezetek és alapítványok országos névjegyzéke üzemszerűen 2003. január 1-jén indult, mintegy 76000 társadalmi szervezet, alapítvány került országos szinten a nyilvántartásba.

A társadalmi szervezetek országos rendszerének feladata az eljáró bíróságok által hozott bejegyzések – külön jogszabályban meghatározott elemeinek – nyilvántartása.

5.1.3.2. Legfelsőbb Bíróság és az ítéltáblák határozatainak elérése

A Legfelsőbb Bíróság határozatainak 1992-től gyűjtött adatbázisát a megyei bíróságok 2002 májusától elérik. Az ítéltáblák működésének megkezdésével a Legfelsőbb Bíróság által használt adatbázis 2003-ban kibővítésre került az ítéltáblák határozatainak adatbázisaival. Az így létrejött adatbázisban az ítéltáblák adatai elkülönülten tárolódnak, a Legfelsőbb Bíróság és az ítéltáblák joganyagai között a bíróságok külön-külön is kereshetnek információkat.

5.2. A PHARE program menedzselése és eredményei

A PHARE támogatásban meghatározott feladatok értelmében a program keretében két alprogram indult:

HU 0007-02-01 számon 3 részfeladat valósult meg:

- helyi hálózatok kiépítése (kivitelező Siemens Kft.),
- országos hálózat létrehozása (kivitelező Albacomp Rt.-MATÁV Rt.),
- munkaállomások (1217 db), szerverek (46 db), nyomtatók (100 db) beszerzése (megvalósító Albacomp Rt.),

HU 0007-02-02 számú altender 2 részfeladatot irányzott elő:

- rendszerintegráció (győztes KFKI Informatikai Rt.),
- alkalmazásfejlesztés és oktatások (győztes KFKI Informatikai Rt.).

A HU 0007-02-01 számú PHARE program, amely a beszerzéseket biztosította, 2002. november 27-én fejeződött be. A PHARE tender keretében beszerzésre került gépeken a legkorszerűbb operációs rendszerek, irodai programcsomagok, elektronikus levelező rendszer üzemel, valamennyi munkaállomás Internetes elérést is biztosít. Ezzel egy időben indult a szolgáltatásfejlesztéseket magába foglaló HU 0007-02-02 számú program, melynek munkálatai jelenleg is folynak.

A fejlesztés keretében 2003-ban már sor került a hálózat menedzselhetőségének kiépítésére, a bírák és informatikusok különböző szintű képzésére.

5.3. Informatika oktatása

5.3.1. Infrastruktúra oktatás

Az infrastruktúra oktatás célja az volt, hogy a PHARE II. projekt keretein belül 1800 bírósági munkatárs informatikai képzési feladatait a hagyományos és az elektronikus oktatási módszer optimalizálásával ellássa, a felhasználók munkáját segítő ismereteket biztosítson. Az elektronikus oktatást – e-learning – egy keretrendszeren belül átadott tananyag valósította meg. A tantermi képzés 4 órában, számítógépekkel felszerelt oktató termekben, szakképzett oktatókkal, 15 fős csoportokban a megyeszékhelyeken és Budapesten zajlott 2003. április 23. - május 13. között. A tantermi oktatás célja az e-learningbe való bekapcsolódás alapjainak biztosítása volt.

Az oktatási időszak alatt a felhasználók az elektronikus keretrendszeren keresztül tudták elsajátítani a tananyagokat. A tananyagok elsajátításának ütemét „tutorok” kísérték figyelemmel, akik telefonon, e-mailen, illetve a keretrendszeren keresztül nyújtottak támogatást a bírósági dolgozóknak. A tananyagban történő haladásról megynként táblázatok készültek. A tananyagok két csomagra oszlottak: az első tartalmazta a számítógépes alapismereteket, a Windows XP, az Internet Explorer és az Elektronikus levelezés tananyagát, a második a Word XP, Excel XP, CD Jogtár és LB adatbázis hozzáférés anyagát. A 2003. június 16-i eredmények szerint az összes résztvevő dolgozó 89%-a írt sikeres felmérést, a második fázisban 76%.

5.3.2. Informatikusok oktatása

A PHARE II. projekt keretein belül az országos bírósági hálózat rendszermenedzsmentjének kialakítása során több olyan, eddig nem alkalmazott informatikai rendszer került üzembe állításra, amely az informatikai infrastruktúra üzemeltetését támogatja. Ezek a következők: a TIVOLI (az országos hálózatban

történő hibaesemények automatikus összegyűjtésére, megyénkénti, országos megjelenítésére szolgáló rendszer), a NetView (a hálózat erőforrásait figyelő eszköz), a Remedy (Help Desk rendszer) és a NOVELL NetWare 5.1. (szerverek operációs rendszere), a Border Manager (hálózati forgalom mérésére, szabályozására, tűzfal funkció ellátására szolgáló rendszer), a ZenWorks (munkaállomások központi távoli menedzselésére szolgáló eszköz). Működtetésükhöz szükség volt az informatikai munkatársak kiképzésére. A képzésen szakterületüktől függően vettek részt a munkatársak.

Országos szinten 2003-ban a TIVOLI, NetView felhasználói oktatásban 55 fő vett részt, Remedy esetében 53 fő. A NOVELL oktatás felölelte a NetWare 5.1, a Border Manager és a ZenWorks anyagát. NetWare 5.1. és Border Manager oktatáson 79 fő, a ZenWorks oktatásán 71 fő vett részt.

Ezen túlmenően ebben az évben külön oktatásban részesültek az OIT Hivatalában működtetett hálózatmenedzsmet központi rendszeradminisztrációját végző informatikusok annak érdekében, hogy az országos rendszer központi üzemeltetését el tudják végezni.

5.4. Informatikai célfeladatok, érdekeltségi rendszer

A kiemelt informatikai feladatok eredményes végrehajtása érdekében félévenként a Bírósági Közlönyben meghirdetésre kerültek az informatikai célfeladatok. A célfeladatok elsősorban a PHARE program végrehajtásához, valamint egyéb, fontos témakörökhöz kapcsolódtak (pl.: távmunka a bíróságokon, informatikai eszközgazdálkodás, biztonsági szabályzat, stb.) A projektek munkájában 2003. I. félévben 61, 2003. II. félévben 64 informatikus vett részt.

A projektek eredményei az Intranet hálózaton kerültek közzétételre. A hasznosítás folyamatosan történik, mind a fejlesztések, mind az üzemeltetés területén.

5.5. Az informatikai infrastruktúra működtetése

2002. november 27-én átadásra került a bíróságok informatikai országos hálózata, amely a PHARE II. infrastruktúra fejlesztés keretében valósult meg. Ezzel az összes bírósági szervezet egy egységes országos informatikai hálózatba lett bekapcsolva, amely 2002-ben több mint 6500 munkaállomás, 80 lokális hálózat összehangolt üzemeltetését jelentette. 2003. év végére minden bíróságon kialakult a lokális hálózat és közel 7140 munkaállomás üzemelt az országos hálózatban. Ez összességében (munkaállomás+szerver+önálló gépek+nyomtatók) mintegy 11800 eszköz rendszerbe foglalását, menedzselését tette szükségessé.

Ez a minőségi változás indokolta 2003-ban a hálózati rendszermenedzsmet kialakítását az üzemeltetés biztonsága növelése érdekében.

Az üzemeltetés felügyelete két szinten valósult meg. A megyei bíróságok és a hozzájuk tartozó városi bíróságok informatikai rendszereit a megyei informatikusok üzemeltetik, az ítéltáblai rendszert az ítéltáblák informatikusai, az országos

hálózatot és a központi rendszereket a Hivatal Informatikai Főosztálya üzemelteti, felügyeli.

A hálózat egyenszilárdságának és minőségi javulásának érdekében 2003 szeptemberéig 1200 db számítógép és munkaállomás került lecserélésre, amely folyamatot a főosztály koordinálta. Ugyancsak a főosztály koordinálta a 2003. IV. negyedében történt 300 millió Ft értékű kiegészítő informatikai fejlesztések megvalósítását.

5.6. Az informatikai terület külső kapcsolatai

Az üzembe állított www.birosag.hu Internetes honlap folyamatos karbantartásával a külvilág tájékoztatása a bíróságok tevékenységéről megtörtént.

2003. októberben németországi tapasztalatszerző úton 8 bírósági informatikai vezető vett részt.

A PHARE program menedzselése keretében folyamatos a kapcsolattartás és a jelentéstétel az EU Delegációnak, az Államháztartási Hivatal Központi Pénzügyi és Szerződés-kötő Egységének, a MEH-nek és a PHARE programokat „Brüsszel” megbízásából felügyelő, független angol cégnek, az EMS-nek.

5.7. Az informatika szervezeti keretei, személyi feltételei

A bíróságok informatikai szervezetei a legtöbb bírósági szervezetben az OIT 2003/61. (VI. 18.) számú belső határozata szerint átalakultak. Az informatikai szervezet országosan engedélyezett létszáma 2003-ban 37 fővel bővült, a 4-nél több informatikust foglalkoztató szervezetek osztályszervezetté alakulhatnak át. Ezt a szervezeti átalakulást az informatika jelentőségének növekedése indokolta.

Az informatikusok aránya – az ítélőtáblák nélkül – az összlétszámhoz viszonyítva 0,3%-kal nőtt. Az informatikusok aránya a bírákhoz viszonyítva átlagosan 7,22% szemben a 2002. évi 5,95%-kal. Iskolai végzettséget tekintve a számok kedvező alakulást mutatnak. A felsőfokú végzettségűek aránya 78,13% szemben a 2002. évi 63,7%-kal. Az informatikusok létszámalakulását a 3. és 4. sz. *melléletek* tartalmazzák.

Az összehasonlító adatokat és rangsorokat a 5., 6., 7., 8. sz. *melléletek* mutatják be.

5.8. A bíróságok informatikai tevékenysége a számok tükrében

5.8.1. Alkalmazói számítógépes programok

A Phare program alkalmazásfejlesztési feladatainak határidő csúszása következtében 2003. évben az alkalmazói számítógépes programok területén az alkalmazott programok tekintetében jelentősebb változás nem következett be. Kiemelhető azonban, hogy a felhasználók száma a CD Jogtár esetében jelentősen megnőtt, jelenleg 5860 felhasználója van a Jogtár programnak. Jelentős számban

használják még a kötelező bírósági nyomtatványok számítógépes formáját (3497 felhasználó), az ajánlott nyomtatványok DOKUMENTÁTOR programját (2323 felhasználó), a Bírósági Határozatok programot (1451 felhasználó). Néhány bíróságon – mint például a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon néhány saját fejlesztésű szoftvert helyeztek üzembe („Mentés” alkalmazás, „Logelemző” alkalmazás, „Határidő figyelő” alkalmazás, „Könyvtár” alkalmazás). A Nógrád Megyei Bíróságon több GH programot (Anyagnyilvántartás, Bűnjelnyilvántartás, Iktatás, Létszám-álláshely nyilvántartás, Giro átutalás) vettek használatba. Komfortosabb lett a Lajstrom program és előkészületek történtek az egységes informatikai eszközgazdálkodás fogadására.

A leggyakrabban használt programok jegyzékét az *1. számú melléklet* tartalmazza.

5.8.2. Operációs rendszerek

Minden bíróságon a Phare program keretén belül telepített AIX UNIX hálózati operációs rendszert használják. A Novell 5. verzióról áttértek az 5.1 korszerűbb verzióra, országosan egységes hálózat üzemel (2003-ban 176 db Novell 5.1. üzemelt).

A számítógépes munkaállomásokon használt operációs rendszerek közül a DOS-os rendszerek száma jelentősen csökkent, jelentősen megnőtt a WIN 2000, WIN XP alkalmazások száma (WIN 2000 alkalmazása a 2002. évinek 4,5-szeresére, WIN XP 71,5%-kal nőtt).

A bíróságokon használt szoftverek jogtiszták.

5.8.3. Hardver ellátottság

A 2003. év a bíróságok országos hálózatának beüzemelési éve volt. Ki kellett alakítani a nagy hálózat rendszermenedzsmentjét, ehhez 2003. év folyamán még kiegészítő beruházásokat is lebonyolítottunk. Le kellett cserélni az elavult gépeket, egyenszilárddá kellett tenni az országos hálózatot. 2003. december 31-én összességében 7135 volt a hálózatba kapcsolt munkaállomások száma (*lásd 2/1. számú mellékletet*), ez mintegy 15%-kal több, mint 2002. azonos időszakában. Minden helyi bíróság az országos hálózat része, a változás helyi bíróságok esetében 12,37%. Az egyenszilárdság megteremtése érdekében 452 db gép selejtezésére sor került.

Az önálló gépek számának csökkenésétől függetlenül ma már több gépet helyeztek el tárgyalóteremben (50 db). Megjelentek a bíróságokon a notebookok is, összességében 74 db notebookot használnak (*lásd 2/2. sz. melléklet*).

Összességében a hálózatos, az önálló gépek és szerverek száma 7680 db.

Részleteiben megállapítható, hogy az egyes bírósági intézmények között a hálózatos munkaállomások számának változása eltérést mutat. A Zala Megyei

Bíróságon – az ország egyik legjobban ellátott bíróságán – a hálózati munkaállomások száma csökkent, mert 14 db-ot selejtezték, a Somogy Megyei Bíróságon (34,18%-kal) a Fejér Megyei Bíróságon (32,39%-kal), a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságon (27,36%-kal) a hálózati munkaállomások száma jelentősen emelkedett.

Az ítélőtáblák a legkorszerűbb ellátással álltak üzembe. A legkedvezőtlenebb helyzetben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság, a legkedvezőbb helyzetben a Baranya Megyei Bíróság van. Átlagosan országos szinten egy bíróra 2,51 db munkaállomás esik, vagyis ma már minden bíró hozzáfér a számítógéphez.

A szerverek száma nem változott jelentősen 2002-höz viszonyítva. Az egy szerverre jutó munkaállomások száma a 2002. évi 20 db-tól eltérően jelenleg 22,7 db.

A nyomtatók száma összességében 12,16%-kal emelkedett.

A nyomtatók számának alakulását a 2/3. számú melléklet mutatja be.

**A leggyakrabban használt programok az alkalmazó bíróságok száma szerint
az OITH nélkül
2003. évben**

Alkalmazás neve	Alkalmazó intézmények száma	Felhasználók száma
CD Jogtár:	24	5860
Megyei bíróság Lajstrom/dr. Péntek:	24	169
Megyei bíróság Főkönyv/SALDO:	24	28
Megyei bíróság GIRO/Giro Rt.:	24	24
Megyei bíróság BERENC Bér modul/Nexon Kft.:	23	37
Megyei bíróság PC pénztár/PC-Soft:	23	34
Megyei bíróság K11 beszámoló és kvtés/APEH SZTADI:	23	24
Megyei bíróság Kincstári vagyonty/KVI:	23	24
Bírósági nyomtatványok, 2003.:	22	3497
Megyei bíróság BERENC Humánpol./Nexon:	22	24
Megyei bíróság Bírói letét/Micro Comp:	21	21
Megyei bíróság Nyugdíj/NYENYI:	21	24
Helyi bíróság Lajstrom/dr. Péntek:	20	449
Bírósági Határozatok:	19	1451
Megyei bíróság Címtár/Justrosoft:	19	443
DOKUMENTÁTOR (ajánlott nyomtatványok):	18	2323
Megyei bíróság Bírósági bűnjelnyt/ SZÜV:	18	18
Megyei bíróság Társ. szerv. nyt./Szíjjártó:	18	25
Megyei bíróság Egyéb:	18	47
Megyei bíróság Biring ingatlannyilvántartó:	17	17
Megyei bíróság Gyermektartás/Microcomp	17	17
Megyei bíróság Szolgálati viszony pr/Kovács:	16	16
Helyi bíróság Címtár/Justrosoft:	16	835
Helyi bíróság PC pénztár/PC-Soft:	16	67
Megyei bíróság Létszám pr/Micro Comp:	15	15
Megyei bíróság Eszköz'92/H-V Bt.:	15	15
Megyei bíróság Anyag 92'/H-V Bt.:	13	13
Megyei bíróság Évközi adatsz/ APEH SZTADI:	13	13
Megyei bíróság Végrehajtói letét/MICRO Comp:	13	13
Megyei bíróság Tárgyi eszköz/SALDO:	13	13
Megyei bíróság Készletnyilvántartó/SALDO:	13	13
Helyi bíróság Fizetési meghagyás/Kovács:	12	18
Megyei bíróság Szakértői nyt./Páthy:	12	14
Megyei bíróság Bevételi pr/Kecskeméti:	12	21
Megyei bíróság Bevételi pr/Mikro Volán-Goto:	12	32
Megyei bíróság Felszámolói díj/Micro Comp:	11	11
Helyi bíróság Szakértői nyt./Páthy:	11	34

**Hálózatba kapcsolt munkaállomások száma (db),
2003. december 31-i állomány***

Sorsz.	Bíróságok	Ítéltábla/megyei bíróság				Helyi bíróság				Összesen			
		2002	selejt.	2003	%	2002	selejt.	2003	%	2002	selejt.	2003	%
1.	Legfelsőbb Bíróság	267	76	234	87,64%	0	0	0		267	76	234	87,64%
2.	Fővárosi Ítéltábla	97	0	225		0	0	0		97	0	225	
3.	Pécsi Ítéltábla	42	0	41		0	0	0		42	0	41	
4.	Szegedi Ítéltábla	30	0	43		0	0	0		30	0	43	
5.	Fővárosi Bíróság	455	0	555	121,98%	773	0	957	123,80%	1228	0	1 512	123,13%
6.	Baranya	108	11	114	105,56%	165	6	191	115,76%	273	17	305	111,72%
7.	Bács-Kiskun	84	0	109	129,76%	211	0	208	98,58%	295	0	317	107,46%
8.	Békés	61	0	75	122,95%	118	0	143	121,19%	179	0	218	121,79%
9.	Borsod-Abaúj-Zemplén	122	0	123	100,82%	314	0	317	100,96%	436	0	440	100,92%
10.	Csongrád	208	0	214	102,88%	69	0	75	108,70%	277	0	289	104,33%
11.	Fejér	67	8	87	129,85%	109	17	146	133,94%	176	25	233	132,39%
12.	Győr-Moson-Sopron	85	10	101	118,82%	135	75	144	106,67%	220	85	245	111,36%
13.	Hajdú-Bihar	126	10	134	106,35%	143	0	148	103,50%	269	10	282	104,83%
14.	Heves	87	18	93	106,90%	109	6	123	112,84%	196	24	216	110,20%
15.	Jász-Nagykun-Szolnok	110	0	150	136,36%	85	14	71	83,53%	195	14	221	113,33%
16.	Komárom-Esztergom	81	1	80	98,77%	127	0	133	104,72%	208	1	213	102,40%
17.	Nógrád	52	0	60	115,38%	87	0	94	108,05%	139	0	154	110,79%
18.	Pest	144	120	187	129,86%	340	0	383	112,65%	484	120	570	117,77%
19.	Somogy	113	0	143	126,55%	45	0	69	153,33%	158	0	212	134,18%
20.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	81	0	116	143,21%	131	0	154	117,56%	212	0	270	127,36%
21.	Tolna	66	0	74	112,12%	97	0	102	105,15%	163	0	176	107,98%
22.	Vas	45	0	50	111,11%	71	0	71	100,00%	116	0	121	104,31%
23.	Veszprém	75	0	85	113,33%	105	0	128	121,90%	180	0	213	118,33%
24.	Zala	77	1	76	98,70%	144	13	139	96,53%	221	14	215	97,29%
25.	OITH	157	66	170	108,28%	0	0	0		157	66	170	108,28%
Összesen:		2 840	321	3 339	117,57%	3 378	131	3 796	112,37%	6 218	452	7 135	114,75%

* 2002. év - selejtezés + beszerzés = 2003. évi adat. Megjegyzés: Az ítéltáblák 2002. évi beszerzése 2002. december 31-én folyamatban volt.

**Önálló gépek a tárgyalótermekben és a Notebookok száma (db),
2003. december 31-i állomány**

Sorsz.	Bíróságok	Ítéltábla/megyei bíróság			Helyi bíróság			Összesen		
		Önálló gépek	Tárgyaló-teremben	Notebook	Önálló gépek	Tárgyaló-teremben	Notebook	Önálló gépek	Tárgyaló-teremben	Notebook
1.	Legfelsőbb Bíróság	10	0	1	0	0	0	10	0	1
2.	Fővárosi Ítéltábla	10	0	10	0	0	0	10	0	10
3.	Pécsi Ítéltábla	1	0	1	0	0	0	1	0	1
4.	Szegedi Ítéltábla	6	2	4	0	0	0	6	2	4
5.	Fővárosi Bíróság	3	0	3	0	0	0	3	0	3
6.	Baranya	29	4	0	13	13	0	42	17	0
7.	Bács-Kiskun	0	0	3	0	0	0	0	0	3
8.	Békés	3	0	0	13	10	0	16	10	0
9.	Borsod-Abaúj-Zemplén	1	0	1	5	0	0	6	0	1
10.	Csongrád	4	0	3	1	0	0	5	0	3
11.	Fejér	5	0	2	2	0	1	7	0	3
12.	Győr-Moson-Sopron	1	0	1	0	0	0	1	0	1
13.	Hajdú-Bihar	1	0	1	5	2	3	6	2	4
14.	Heves	3	0	3	0	0	0	3	0	3
15.	Jász-Nagykun-Szolnok	1	2	1	0	0	0	1	2	1
16.	Komárom-Esztergom	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17.	Nógrád	3	0	1	2	0	0	5	0	1
18.	Pest	27	0	4	2	0	0	29	0	4
19.	Somogy	9	0	2	15	0	0	24	0	2
20.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	1	1	0	16	16	0	17	17	0
21.	Tolna	13	0	11	0	0	0	13	0	11
22.	Vas	2	0	0	0	0	0	2	0	0
23.	Veszprém	3	0	3	1	0	1	4	0	4
24.	Zala	6	0	2	2	0	0	8	0	2
25.	OITH	12	0	12	0	0	0	12	0	12
Összesen:		154	9	69	77	41	5	231	50	74

**Nyomtatók száma (db)*,
2003. december 31-i állomány**

Sorsz.	Bíróságok	Ítéltábla/megyei bíróság				Helyi bíróság				Összesen			
		2002	selejt.	2003	%	2002	selejt.	2003	%	2002	selejt.	2003	%
1.	Legfelsőbb Bíróság	301	40	281	93,36%	0	0	0		301	40	281	93,36%
2.	Fővárosi Ítéltábla	31	0	106	341,94%	0	0	0		31	0	106	341,94%
3.	Pécsi Ítéltábla	14	0	25	178,57%	0	0	0		14	0	25	178,57%
4.	Szegedi Ítéltábla	13	0	18	138,46%	0	0	0		13	0	18	138,46%
5.	Fővárosi Bíróság	301	0	280	93,02%	365	0	595	163,01%	666	0	875	131,38%
6.	Baranya	63	11	71	112,70%	59	21	80	135,59%	122	32	151	123,77%
7.	Bács-Kiskun	36	14	37	102,78%	70	0	71	101,43%	106	14	108	101,89%
8.	Békés	58	0	58	100,00%	62	0	65	104,84%	120	0	123	102,50%
9.	Borsod-Abaúj-Zemplén	93	0	108	116,13%	198	0	204	103,03%	291	0	312	107,22%
10.	Csongrád	104	29	108	103,85%	56	4	25	44,64%	160	33	133	83,13%
11.	Fejér	55	15	40	72,73%	54	18	36	66,67%	109	33	76	69,72%
12.	Győr-Moson-Sopron	56	0	60	107,14%	96	28	97	101,04%	152	28	157	103,29%
13.	Hajdú-Bihar	70	4	68	97,14%	64	0	78	121,88%	134	4	146	108,96%
14.	Heves	65	20	72	110,77%	80	4	99	123,75%	145	24	171	117,93%
15.	Jász-Nagykun-Szolnok	54	0	59	109,26%	23	4	19	82,61%	77	4	78	101,30%
16.	Komárom-Esztergom	42	7	44	104,76%	75	4	82	109,33%	117	11	126	107,69%
17.	Nógrád	33	0	33	100,00%	27	0	27	100,00%	60	0	60	100,00%
18.	Pest	107	0	139	129,91%	141	0	158	112,06%	248	0	297	119,76%
19.	Somogy	56	0	66	117,86%	63	0	73	115,87%	119	0	139	116,81%
20.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	70	0	82	117,14%	76	0	88	115,79%	146	0	170	116,44%
21.	Tolna	63	0	64	101,59%	56	0	60	107,14%	119	0	124	104,20%
22.	Vas	35	0	37	105,71%	30	0	33	110,00%	65	0	70	107,69%
23.	Veszprém	52	2	63	121,15%	40	1	47	117,50%	92	3	110	119,57%
24.	Zala	58	3	63	108,62%	67	6	63	94,03%	125	9	126	100,80%
25.	OITH	136	4	132	97,06%	0	0	0		136	4	132	97,06%
Összesen:		1 966	149	2 114	107,53%	1 702	90	2 000	117,51%	3 668	239	4 114	112,16%

*2002. év - selejtezés + beszerzés = 2003. évi adat

A bírósági létszám és az informatikusok arányának megoszlása*

Sorsz.	Bíróságok	Engedélyezett létszám (fő)													
		Összlétszám		Össz bírói létszám		Össz informatikusi létszám			Informatikusok aránya az összlétszámhoz viszonyítva		Informatikusok aránya a bírákhoz viszonyítva		Bírák aránya az összlétszámhoz viszonyítva / összes		
		2002	2003	2002	2003	2002	2003	%	2002	2003	2002	2003	2002	2003	
1.	Legfelsőbb Bíróság	366	334	111	84	5	6	120,00%	1,37%	1,80%	4,50%	7,14%	30,33%	25,15%	
2.	Fővárosi Bíróság	2448	2523	680	697	35	39	111,43%	1,43%	1,55%	5,15%	5,60%	27,78%	27,63%	
3.	Baranya	360	365	93	95	5	6	120,00%	1,39%	1,64%	5,38%	6,32%	25,83%	26,03%	
4.	Bács-Kiskun	488	511	120	120	7	9	128,57%	1,43%	1,76%	5,83%	7,50%	24,59%	23,48%	
5.	Békés	317	330	83	84	5	6	120,00%	1,58%	1,82%	6,02%	7,14%	26,18%	25,45%	
6.	Borsod-Abaúj-Zemplén	655	687	176	179	9	13	144,44%	1,37%	1,89%	5,11%	7,26%	26,87%	26,06%	
7.	Csongrád	414	424	103	106	6	7	116,67%	1,45%	1,65%	5,83%	6,60%	24,88%	25,00%	
8.	Fejér	286	323	80	82	4	5	125,00%	1,40%	1,55%	5,00%	6,10%	27,97%	25,39%	
9.	Győr-Moson-Sopron	293	322	80	100	4	6	150,00%	1,37%	1,86%	5,00%	6,00%	27,30%	31,06%	
10.	Hajdú-Bihar	461	492	128	131	7	7	100,00%	1,52%	1,42%	5,47%	5,34%	27,77%	26,63%	
11.	Heves	276	278	70	72	4	5	125,00%	1,45%	1,80%	5,71%	6,94%	25,36%	25,90%	
12.	Jász-Nagykun-Szolnok	304	327	86	88	5	6	120,00%	1,64%	1,83%	5,81%	6,82%	28,29%	26,91%	
13.	Komárom-Esztergom	270	286	75	80	4	5	125,00%	1,48%	1,75%	5,33%	6,25%	27,78%	27,97%	
14.	Nógrád	223	226	51	52	3	4	133,33%	1,35%	1,77%	5,88%	7,69%	22,87%	23,01%	
15.	Pest	792	841	209	218	12	15	125,00%	1,52%	1,78%	5,74%	6,88%	26,39%	25,92%	
16.	Somogy	359	365	88	90	5	6	120,00%	1,39%	1,64%	5,68%	6,67%	24,51%	24,66%	
17.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	433	445	118	121	6	9	150,00%	1,39%	2,02%	5,08%	7,44%	27,25%	27,19%	
18.	Tolna	224	228	60	61	3	4	133,33%	1,34%	1,75%	5,00%	6,56%	26,79%	26,75%	
19.	Vas	191	200	46	47	3	4	133,33%	1,57%	2,00%	6,52%	8,51%	24,08%	23,50%	
20.	Veszprém	299	305	78	81	5	6	120,00%	1,67%	1,97%	6,41%	7,41%	26,09%	26,56%	
21.	Zala	254	259	69	70	4	5	125,00%	1,57%	1,93%	5,80%	7,14%	27,17%	27,03%	
22.	OITH	141	147	0	0	14	19	135,71%	9,93%	12,93%					
Összesen:		9 854	10 218	2 604	2 658	155	192	123,87%	1,57%	1,88%	5,95%	7,22%	26,43%	26,01%	

*Itéltáblák nélkül

**Informatikusok létszámának alakulása iskolai végzettség szerint*
(betöltött létszám)**

Sorsz.	Bíróságok	Informatikusok iskolai végzettsége (fő)						Összesen	
		Felsőfok		Középfok		Felsőf.végz.ar.%		2002	2003
		2002	2003	2002	2003	2002	2003		
1.	Legfelsőbb Bíróság	3	5	2	1	60,00%	83,33%	5	6
2.	Fővárosi Ítéltábla		1		3		25,00%	0	4
3.	Pécsi Ítéltábla		2		0		100,00%	0	2
4.	Szegedi Ítéltábla		1		1		50,00%	0	2
5.	Fővárosi Bíróság	9	12	22	12	29,03%	50,00%	31	24
6.	Baranya	4	5	1	1	80,00%	83,33%	5	6
7.	Bács-Kiskun	6	9	1	0	85,71%	100,00%	7	9
8.	Békés	3	4	2	2	60,00%	66,67%	5	6
9.	Borsod-Abaúj-Zemplén	9	11	0	0	100,00%	100,00%	9	11
10.	Csongrád	1	2	5	5	16,67%	28,57%	6	7
11.	Fejér	3	5	1	0	75,00%	100,00%	4	5
12.	Győr-Moson-Sopron	4	6	0	0	100,00%	100,00%	4	6
13.	Hajdú-Bihar	7	7	0	0	100,00%	100,00%	7	7
14.	Heves	2	3	2	2	50,00%	60,00%	4	5
15.	Jász-Nagykun-Szolnok	3	5	2	0	60,00%	100,00%	5	5
16.	Komárom-Esztergom	3	5	1	1	75,00%	83,33%	4	6
17.	Nógrád	3	4	0	0	100,00%	100,00%	3	4
18.	Pest	9	12	3	0	75,00%	100,00%	12	12
19.	Somogy	3	4	2	2	60,00%	66,67%	5	6
20.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	5	8	1	1	83,33%	88,89%	6	9
21.	Tolna	1	3	1	1	50,00%	75,00%	2	4
22.	Vas	3	4	0	0	100,00%	100,00%	3	4
23.	Veszprém	4	5	0	0	100,00%	100,00%	4	5
24.	Zala	1	2	3	3	25,00%	40,00%	4	5
25.	OITH	11	12	3	3	78,57%	80,00%	14	15
Összesen:		86	125	49	35	63,70%	78,13%	135	160

Megyék sorrendje egy bíróra eső munkaállomások száma szerint*
2003. év

Sorsz.	Bíróságok	Létszám (engedélyezett)		
		Össz. bírói létszám	Munkaáll./db	Egy bíróra eső m.áll./db
1.	Szegedi Ítéltábla	21	43	2,05
2.	Hajdú-Bihar	131	282	2,15
3.	Fővárosi Bíróság	697	1 512	2,17
4.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	121	270	2,23
5.	Somogy	90	212	2,36
6.	Győr-Moson-Sopron	100	245	2,45
7.	Borsod-Abaúj-Zemplén	179	440	2,46
8.	Jász-Nagykun-Szolnok	88	221	2,51
9.	Vas	47	121	2,57
10.	Békés	84	218	2,60
11.	Pest	218	570	2,61
12.	Veszprém	81	213	2,63
13.	Bács-Kiskun	120	317	2,64
14.	Komárom-Esztergom	80	213	2,66
15.	Fővárosi Ítéltábla	84	225	2,68
16.	Csongrád	106	289	2,73
17.	Legfelsőbb Bíróság	84	234	2,79
18.	Fejér	82	233	2,84
19.	Tolna	61	176	2,89
20.	Pécsi Ítéltábla	14	41	2,93
21.	Nógrád	52	154	2,96
22.	Heves	72	216	3,00
23.	Zala	70	215	3,07
24.	Baranya	95	305	3,21
Összesen:		2 777	6 965	2,51

*OITH nélkül

**Megyék sorrendje egy főre eső munkaállomások száma szerint *,
2003.**

Sorsz.	Bíróságok	Létszám (engedélyezett)		
		Összlétszám	Munkaáll./ db	Egy főre eső m.áll./db
1.	Hajdú-Bihar	492	282	0,57
2.	Somogy	365	212	0,58
3.	Fővárosi Bíróság	2523	1 512	0,60
4.	Vas	200	121	0,61
5.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	445	270	0,61
7.	Bács-Kiskun	511	317	0,62
6.	Borsod-Abaúj-Zemplén	687	440	0,64
8.	Békés	330	218	0,66
9.	Jász-Nagykun-Szolnok	327	221	0,68
10.	Pest	841	570	0,68
11.	Nógrád	226	154	0,68
12.	Csongrád	424	289	0,68
13.	Szegedi Ítéltábla	62	43	0,69
14.	Veszprém	305	213	0,70
15.	Legfelsőbb Bíróság	334	234	0,70
16.	Fejér	323	233	0,72
17.	Komárom-Esztergom	286	213	0,74
18.	Győr-Moson-Sopron	322	245	0,76
19.	Tolna	228	176	0,77
20.	Heves	278	216	0,78
21.	Zala	259	215	0,83
22.	Baranya	365	305	0,84
23.	Pécsi Ítéltábla	47	41	0,87
24.	Fővárosi Ítéltábla	199	225	1,13
Összesen:		10 379	6 965	0,67

*OITH nélkül

7. számú melléklet

**A megyék sorrendje a bírók és az informatikusok arányának
megoszlása szerint*,
2003. év**

Sorsz.	Bíróságok	Engedélyezett létszám (fő)				
		Összlétszám	Össz. bírói létszám	Össz. informatikusi létszám	Informatikusok aránya a bírákhoz viszonyítva	Bírák aránya az összlétszámhoz viszonyítva/összes
1.	Hajdú-Bihar	492	131	7	5,34%	26,63%
2.	Fővárosi Bíróság	2523	697	39	5,60%	27,63%
3.	Győr-Moson-Sopron	322	100	6	6,00%	31,06%
4.	Fejér	323	82	5	6,10%	25,39%
5.	Komárom-Esztergom	286	80	5	6,25%	27,97%
6.	Baranya	365	95	6	6,32%	26,03%
7.	Tolna	228	61	4	6,56%	26,75%
8.	Csongrád	424	106	7	6,60%	25,00%
9.	Somogy	365	90	6	6,67%	24,66%
10.	Jász-Nagykun-Szolnok	327	88	6	6,82%	26,91%
11.	Pest	841	218	15	6,88%	25,92%
12.	Heves	278	72	5	6,94%	25,90%
13.	Legfelsőbb Bíróság	334	84	6	7,14%	25,15%
14.	Békés	330	84	6	7,14%	25,45%
15.	Zala	259	70	5	7,14%	27,03%
16.	Borsod-Abaúj-Zemplén	687	179	13	7,26%	26,06%
17.	Veszprém	305	81	6	7,41%	26,56%
18.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	445	121	9	7,44%	27,19%
19.	Bács-Kiskun	511	120	9	7,50%	23,48%
20.	Nógrád	226	52	4	7,69%	23,01%
21.	Vas	200	47	4	8,51%	23,50%
Összesen:		10 071	2 658	173	6,51%	26,39%

*OITH és az ítélőtáblák nélkül

**Megyék sorrendje a bírósági összlétszám és az informatikusok arányának megoszlása szerint *,
2003. év**

Sorsz.	Bíróságok	Engedélyezett létszám (fő)				
		Összlétszám	Össz. bírói létszám	Össz informatikus létszám	Inform. aránya az összlétszámhoz viszonyítva	Bírák aránya az összlétszámhoz viszonyítva / összes
1.	Hajdú-Bihar	492	131	7	1,42%	26,63%
2.	Fővárosi Bíróság	2 523	697	39	1,55%	27,63%
3.	Fejér	323	82	5	1,55%	25,39%
4.	Baranya	365	95	6	1,64%	26,03%
5.	Somogy	365	90	6	1,64%	24,66%
6.	Csongrád	424	106	7	1,65%	25,00%
7.	Komárom-Esztergom	286	80	5	1,75%	27,97%
8.	Tolna	228	61	4	1,75%	26,75%
9.	Bács-Kiskun	511	120	9	1,76%	23,48%
10.	Nógrád	226	52	4	1,77%	23,01%
11.	Pest	841	218	15	1,78%	25,92%
12.	Legfelsőbb Bíróság	334	84	6	1,80%	25,15%
13.	Heves	278	72	5	1,80%	25,90%
14.	Békés	330	84	6	1,82%	25,45%
15.	Jász-Nagykun-Szolnok	327	88	6	1,83%	26,91%
16.	Győr-Moson-Sopron	322	100	6	1,86%	31,06%
17.	Borsod-Abaúj-Zemplén	687	179	13	1,89%	26,06%
18.	Zala	259	70	5	1,93%	27,03%
19.	Veszprém	305	81	6	1,97%	26,56%
20.	Vas	200	47	4	2,00%	23,50%
21.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	445	121	9	2,02%	27,19%
Összesen:		10 071	2 658	173	1,72%	26,39%

*OITH és az ítélőtáblák nélkül

6. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai

A beszámolási időszakban a magyar igazságszolgáltatás nemzetközi tevékenységét meghatározó elvek és célok alapvetően nem változtak.

Stratégiai célként az uniós csatlakozásra való felkészülés fogalmazódott meg, amelynek eszköze a két, ill. többoldalú kapcsolatok mélyítése, alakítása, gazdagítása volt.

Alapvető fontossággal bírt, hogy a magyar igazságszolgáltatás meg tudjon felelni az uniós csatlakozási követelményeknek. Ennek érdekében folytatni kellett azt a gyakorlatot, hogy a magyar igazságszolgáltatás minél szélesebb körben alakítson ki, ill. fejlesszen olyan nemzetközi kapcsolatrendszert, amely – más országok jogalkalmazói gyakorlatának megismerése révén – segíti a jogállamiságon alapuló magyar demokrácia erősítését, a magyar bírói kar szakmai tapasztalatainak gazdagítását.

A nyelvtudás területén, ami a nemzetközi kommunikáció előfeltétele, nehezen ledolgozható hiányosságokkal küszködik a magyar bírói kar. E területen a jövőben csak lassú javulás várható, tekintettel arra, hogy a fiatalabb nemzedék számára – mely nyelvismeret szempontjából kedvezőbb helyzetben van – a szakmai ismeretek, tapasztalat, a jogalkalmazásban eltöltött gyakorlat megszerzése hosszabb időt igényel.

A magyar igazságszolgáltatás előtt álló stratégiai célkitűzés teljesítése érdekében a bírói hatalmi ág 3 szinten képviseltette magát a különböző nemzetközi szakmai együttműködési szervezetekben, fórumokon: nevezetesen a Legfelsőbb Bíróság és az OIT elnökének személyében általános képviseleti szinten, illetve a megyei bíróságok önálló nemzetközi kapcsolatrendszer szintjén.

6.1. Az uniós tagságra való felkészülés, illetőleg a magyar igazságszolgáltatás nemzetközi képviseletének szempontjából alapvető fontosságú a Legfelsőbb Bíróság és az OIT elnökének nemzetközi fórumokon történő megjelenése.

Gyakorlattá kívánjuk tenni, hogy az elnök, lehetőség szerint tegyen látogatást az Európai Unió soros elnöki feladatát ellátó országban partnerénél az elnökség ideje alatt.

A III. fejezetben említetteken kívül a beszámolási időszakban látogatást tettem Svédországban, Szászországban és ugyancsak 2003 folyamán került sor a Német Szövetségi Legfelsőbb Bíróság, a cseh és az osztrák Legfelsőbb Bíróság elnökeinek magyarországi látogatására.

A kialakuló személyes kapcsolatok erősítésén túl elsősorban az uniós felkészülésből adódó hasonló jellegű problémák megbeszélése, a megszerzett tapasztalatok cseréje, a csatlakozási felkészülés összehangolása volt a célja e látogatásoknak.

6.2. Rendszeresen, több irányból és szinten megjelenő tájékoztatási/részvételi igényeknek kellett eleget tennünk a beszámolási időszakban. Ennek fontos elemei a kétoldalú kapcsolatok folyamatos építése a tagországokkal és az Európai Unióval, részvétel az éves országjelentés előkészítésében, közreműködés a bel- és igazságügyi együttműködés előkészítésében, részvétel az Európa Tanács korrupcióval, pénzmosással foglalkozó bizottságának munkájában (oktató CD rom).

Kiemelkedő jelentőséggel bír a közösségi jog alkalmazása terén központi szerepet betöltő Európai Bírósággal való kapcsolatrendszer alakítása (folyamatban van a Bíróság elnöke magyarországi látogatásának szervezése).

A magyar igazságszolgáltatás minden olyan uniós, integrációs rendezvényen képviseltette magát, ahol lehetősége nyílt az uniós jogalkalmazás gyakorlatának megismerésére, a magyar bírák iránt megnyilvánuló érdeklődés, bizalom növelésére, a magyar igazságszolgáltatási rendszer működésének, reformjának ismertetésére. (Példaként említhetjük az OIT tagjainak franciaországi tanulmányútját, amelynek során a résztvevők megismerkedhettek a francia igazságszolgáltatás felépítésével, a francia bíróképzés gyakorlatával).

Említést érdemel a tradicionálisan erős francia, osztrák, holland reláció, a látványosan fejlődő spanyol, finn, svéd kapcsolatrendszer.

A közösségi és emberi jogi kérdésekben a brit-magyar igazságszolgáltatási együttműködés példamutató. Több százra tehető azon bírák, bírósági titkárok, fogalmazók száma, akik aktívan részt vettek a témával foglalkozó rendezvénysorozaton.

6.3. A magyar igazságszolgáltatás általános céljainak megvalósítását szolgálják a megyei bíróságok önálló nemzetközi együttműködési kapcsolatai is. Az együttműködés jellemző formája a közvetlen kapcsolattartás, információ-csere, bírósági együttműködés (pl. a titkárképzés területén), közös konferenciák, konzultációk szervezése egy-egy kiemelten fontos témáról, a jogalkalmazás gyakorlatának megismerése, személyes kapcsolatok kialakítása s nem utolsósorban az idegen nyelv gyakorlása.

Ma már – két-három bíróság kivételével – valamennyi megyei bíróság rendelkezik legalább egy partnerkapcsolattal, s folyamatos a további kapcsolatok építése is.

A működésüket 2003 júliusától megkezdő ítélőtáblák nemzetközi kapcsolatrendszerének kialakítása folyamatban van (francia, szlovák relációban), e területen további kontaktusok alakítása lehetséges és szükséges.

7. Közreműködés a jogalkotásban

A bíróságok jogalkotásban való közreműködését részben a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (Jtv.), részint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) szabályozza.

A Jtv. általános, így a bírósági szervezetre is kiható rendelkezéseket fogalmaz meg a jogszabályok megalkotása, a jogalkotási program megállapítása, a jogszabály-előkészítéséért való felelősség, illetve a tervezetek véleményezése vonatkozásában. A bíróságok tekintetében sajátos szabály, hogy a törvény és a kormányrendelet tervezetét véleményezésre meg kell küldeni a Legfelsőbb Bíróság elnökének, ha az a bíróságok hatáskörét is érinti.

A bírósági reform keretében létrehozott új igazgatási modell a Bsz.-ben öltött testet. E törvény 39. §-ának e) pontja szerint az OIT kezdeményezi a bíróságokat érintő jogszabály megalkotását, véleményezi a bíróságokat érintő tervezeteket.

A két törvény közötti összhang megteremtése, az OIT-nak a jogalkotás folyamatába való beillesztése érdekében folyamatosan javasoltuk a Jtv. módosítását, amelyre máig nem került sor. Ennek hiányában azt a gyakorlatot követjük, hogy a Legfelsőbb Bíróság általában a szakmai jellegű észrevételeit, javaslatait fogalmazza meg, míg az OIT – vagy rendelkezésem alapján az OIT Hivatala – inkább a bíróságok igazgatási jellegű feladataival, a tervezetek költségvetési kihatásaival foglalkozik.

A statisztikai adatok kivételével az e tárgykörben jelzett problémák lényegében ismétlődően ugyanazok, legfeljebb hangsúlyeltolódások tapasztalhatók.

Az OIT megalakulása óta az utolsó három évben nagyságrendileg nincs jelentős változás; 2001. évben 103, 2002. évben 118, míg a jelenlegi tájékoztató alapját képező 2003. évben 119 megkeresést regisztráltunk. Tendenciáját tekintve megállapítható, hogy az első három év utáni számottevő növekedéshez képest már lassúbb az emelkedés üteme. Átlagosan számítva minden munkanapra jut egy tervezet. A gyakorlatban azonban az adatok jelentős szóródást mutatnak, az év végén, illetve a következő év elején, továbbá július-augusztus hónapokban kiemelkedő az érkező tervezetek száma (havonta mintegy 30). Mindez nyilvánvalóan a jogalkotási program végrehajtásával függ össze, részünkre viszont nagy munkaterhet jelent, mivel részben egybeesik az ún. tárgyalásmentes időszakokkal.

Az éves tájékoztatókban jelzett számok kezdettől fogva csak az adott ügyben először érkezett tervezeteket tartalmazzák. A tényleges munkateher szempontjából fontos körülmény, hogy számottevően növekedett azon tervezetek száma, amelyeket jelentősen átdolgozva másodszor, vagy ezt meghaladó alkalommal juttattak el hozzánk. Mindezek jó része az egyeztetési folyamatot követően olyan lényeges átalakuláson ment át, hogy gyakorlatilag már új tervezetet jelent. Például szolgál erre a Be. végrehajtására irányuló rendeletek többsége, vagy néhány nagy terjedelmű szabályozási koncepció.

A bíróságok és az OIT feladataiból következően a megkeresések közel 90%-a az Igazságügyi Minisztériumtól érkezett, továbbiakban leginkább a Belügyminisztérium, a Pénzügyminisztérium, illetve a Foglalkozáspolitikai és

Munkaügyi Minisztérium volt az előterjesztő. Néhány tervezetet más tárcáktól kaptuk.

A jogforrások szintjét tekintve a törvényjavaslatok tették ki a tervezetek több mint egyharmadát, túlnyomó részt képviselnek a miniszteri – ezen belül is az IM rendeletek –, a többit a kormányrendeletek és határozatok, valamint a szabályozási koncepciók adják. Örvendetesnek tartom, hogy az utóbbiként említett koncepciók (szabályozási tézisek) száma emelkedett, így lehetőség van arra, hogy a normaszöveg kidolgozásánál már a problémákat feltáró, összegző és értékelő anyag álljon rendelkezésre. E körben megemlítem a közbeszerzési eljárásokra, a közigazgatási hatósági eljárásra, az ingatlan-nyilvántartás új rendszerére, a jogi segítségnyújtásra, a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló joganyag felülvizsgálatára, a „közpénzek” felhasználására, az új büntetés-végrehajtási törvény megalkotására irányuló koncepciókat. Az OIT – amint erről már a 2.7. pontban is szó volt – kezdeményezte az ún. bírói életpálya modell kidolgozását, kifejtette általános jellegű elképzeléseit, egyben a vonatkozó törvények módosítására irányuló szövegszerű javaslatait is továbbította az Igazságügyi Minisztérium részére.

Komoly előrelépésnek és követendőnek tartom azt a gyakorlatot, hogy az igazságügy-miniszter – mint az OIT tagja – egyre több alkalommal terjeszti a testület elé a bíróságokat érintő fontosabb tervezeteket.

A bíróságoknak a jogalkotás folyamatában való részvételével továbbra is az okozza a legfőbb problémát, hogy az észrevételezési határidők sokszor irreálisan rövidek, ma már a 15 napos határidő is szinte kivételnek számít, azt általában 8 napon belül határozzák meg. Az egyeztetés kapcsán átdolgozott újabb változatoknál az 1-3 napos határidő lett jellemző annak ellenére, hogy az új változat sokszor igen jelentős tartalmi módosításokat tartalmaz, és több esetben az időközbeni módosítások indokait sem ismertetik.

Mindez azért is jelent problémát, mert ilyen határidők megtartása mellett nyilvánvalóan nincs mindig lehetőség a bíróságok javaslatainak beszerzésére és azok integrált bemutatására, márpedig ez feltétlenül indokolt, miután a vonatkozó tervezetek a bíróságok feladatait, szakmai munkáját, ezzel összefüggésben pedig működési feltételeiket (létszám, bér, elhelyezés), a „Bíróságok fejezet” költségvetését érintették.

Fentiekre figyelemmel – a bíróságok egyidejű tájékoztatása és véleményének megkérése után – többször kértük a határidők módosítását. Sajnálatos, hogy az OIT is több esetben kényszerült a rövid határidők miatt az előterjesztések érdemi tárgyalását elhalasztani.

A bíróságok költségvetését érintő tervezeteknél visszatérő komoly probléma, hogy az előterjesztők a jogszabály hatálybalépésének meghatározásánál néha nincsenek tekintettel a költségvetés tervezésének folyamatára, a részletes igények kellő időben történő kidolgozására. E gyakorlaton a jövőben feltétlenül változtatni kellene, különösen akkor, amikor valamely törvény felhatalmazása alapján kiadandó

miniszteri rendelet tartalmaz költségvetési kihatásokkal járó rendelkezéseket (pl. az új Be. végrehajtására irányuló tervezetek közül a tárgyalás zártcélú távközlő hálózat útján történő megtartásáról, valamint az eljárási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítéséről szóló rendeletek).

Az új jogalkotási törvény megalkotásának szükségességét ismételten hangsúlyozva, már önmagában az is sokat segítene, ha az előterjesztő, illetve véleményt kérő tárcák betartanák a hatályos Jtv. vonatkozó szabályait.

8. A bíróságok jogi képvisellete

A bíróságok jogi képviselétéről való gondoskodás a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bszi.) 39. § j/ pontja alapján az OIT feladata, melyet Hivatala útján lát el.

A tájékoztatómban érintett időszakban a bíróságok perben állásával kapcsolatban regisztrált 561 perből 202 fejeződött be jogerősen, míg 359 ügy eldöntése maradt folyamatban. Ez a szám magában foglalja a 2003. évben érkezett 196 új kereseti kérelmet is.

A kereseti kérelmek nagy része – az előző évekhez hasonlóan – nem bizonyult megalapozottnak. A bíróságok pernyertességének aránya évek óta változatlanul 90 % felett van, s e körbe tartozik több jelentős perértékű eljárás, melyek 2003. év második felében fejeződtek be jogerősen.

A Fővárosi, Pécsi és Szegedi Ítéltábla felállítása és 2003. július 1-jétől történő működése eredményeként az elmúlt évekhez képest felgyorsult a fellebbviteli ügyszakban levő perek elbírálása, amely jelentősen elősegítette az ügyek mielőbbi lezárását:

<i>Év</i>	<i>1 év alatt befejezett perek</i>	<i>1-2 év között befejezett perek</i>	<i>2 év felett befejezett perek</i>
2002.	30 %	30 %	40 %
2003.	35 %	33 %	32 %

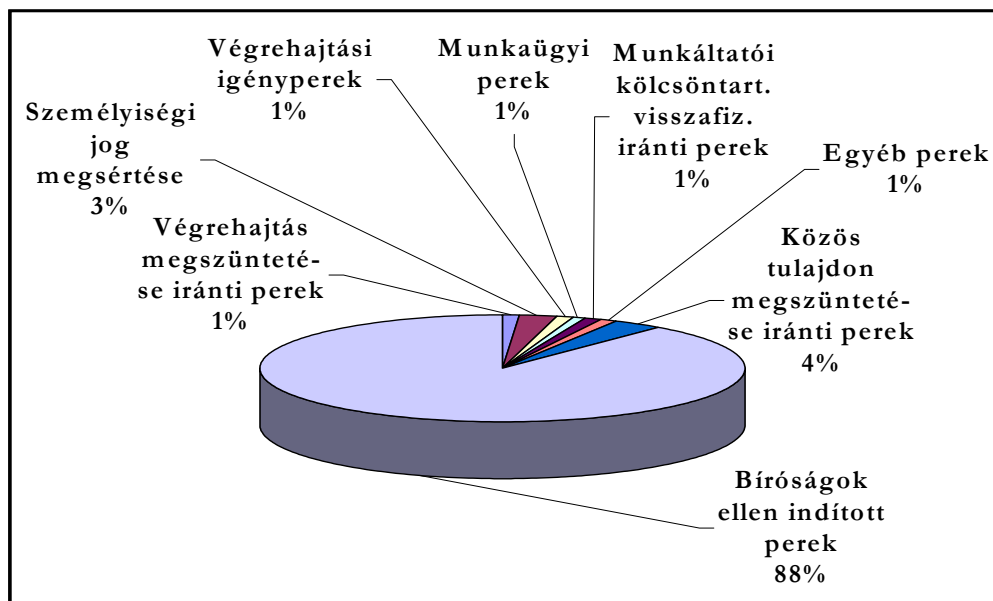
A jogerős döntés meghozatala után a Hivatal intézkedik a megyei bíróságok javára megítélt perköltségek behajtása iránt is: e végrehajtási eljárásokban több mint 250 alkalommal került sor felszólító levelek és értesítések elküldésére, illetve az adósok ellen végrehajtás kezdeményezésére.

Az ítéltáblák felállítása a perképviselő ellátásában jelentős változást hozott azzal, hogy a korábban kizárólag Budapesten, a Legfelsőbb Bíróságon elbírált másodfokú ügyek közel kétharmada a Pécsi és a Szegedi Ítéltáblára került áttételre,

s így az irattanulmányozás, valamint a tárgyaláson való személyes részvétel idő- és költségigénye a korábbi évekhez képest megemelkedett.

A bíróságok ellen indított kártérítési perek pertárgyértéke évek óta igen magas, mely a jelenlegi tájékoztatómmal érintett időszakban is jellemző. A keresetekben megjelölt követelések összege 108 milliárd forint volt, míg a bíróságoknak a pervesztességek miatt összesen 7 ügyben 6.430.306 forintot kellett megfizetniük. Ehhez a számarányában is jelentős eltéréshez hozzájárul – az eredményes védekezés előterjesztésén túl – az is, hogy a bíróságok ellen indítható kártérítési perek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdésének g/pontja értelmében tárgyi illeték-feljegyzési jogosak. Ez a kedvezmény is elősegíti azt, hogy a felperesek minél magasabb kártérítési követeléseket érvényesítsenek abban a reményben, hogy a pert sikeresen megnyerik, s így az illeték megfizetése alól mentesülni fognak.

Az egyes perek kereseti jogcím szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakult a beszámolási időszakban

Az előző évekhez hasonlóan a bíróságok ellen indított perek jelentős része kártérítési követelés érvényesítésére irányult. A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 349. § (1) és (3) bekezdése alapján ugyanis meg kell téríteni a bírósági jogkörben okozott kárt, ha az rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A Ptk. 349. §-ának alkalmazása szempontjából államigazgatási jogkörben okozott kárnak csak az államigazgatási jellegű, tehát a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező-intézkedő tevékenységgel, illetőleg ennek elmulasztásával okozott kárt kell tekinteni.

E szabály alkalmazandó a bírósági jogkörben okozott károk elbírálása során is, ahol vizsgálat tárgyát képezheti a bírósági eljárások lefolytatásának módja, időtartama, pártatlansága, illetve szakszerűsége.

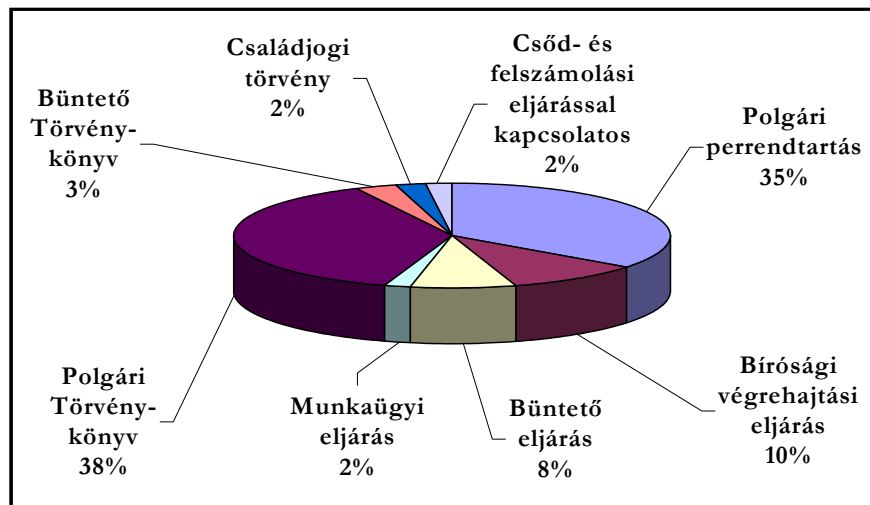
Ezen túlmenően a bírósági jogkör ellátásához kapcsolódhat mindazon magatartás, cselekmény vagy mulasztás, ami akár a bírósági eljárás folyamán, vagy azon kívül (pl. tárgyalási szünetben, panasznapon) a bíróságok képviselőjében eljáró személy részéről hatósági tevékenységet érintő kérdésben megnyilvánul.

A bíróságok ellen indított kártérítési pereknek „kettős természete” van, minthogy ezek alapját már korábban megindult és jogerősen elbírált ügyek képezik, amelyek lehetnek polgári, büntető, közigazgatási vagy munkaügyi eljárások egyaránt.

A Legfelsőbb Bíróság e körben többször kifejtette, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti per nem az alapeljárás további jogorvoslati fóruma, hanem önálló kereseti jogcímen alapuló per, amely kizárólag a peres felek és a bíróság közötti jogvitát rendezi, s így nem ad alapot a már jogerősen elbírált döntés megváltoztatására.

A gyakran jogi képviselő nélkül eljáró felperesek megfelelő képzettség hiányában az igényérvényesítés korlátait nem veszik figyelembe.

A bírósági jogkörben okozott károk megtérítése iránt indított perek típusai az előzményi eljárások szerinti megosztásban

A kártérítési perek jellemzői a következők:

a/ A polgári peres és nemperes (főleg cégbírósági és végrehajtási) ügyekre vonatkozó perindítási okok:

- A felperes törvénysértőnek, illetve személyhez fűződő jogait sértőnek tartja a bíróság jogerős ítéletét vagy egyéb határozatát.
- A felperes állítja, hogy az ügyben eljáró bíró mulasztása vagy törvénysértő intézkedése miatt lett pervesztes.
- Az eljárás időtartama túlságosan elhúzódott és a felperes emiatt nem jutott hozzá követeléséhez.

- A kereseti kérelem szerint a perbíróság elfogult volt, a jegyzőkönyvvezetés hiányosan történt, a peres felek idézése téves volt, avagy a felek bizonyítási indítványát a bíróság indokolatlanul mellőzte.
- A kereseti kérelemben a korábban meghozott jogerős ítélet tartalmát teszik újból vitássá a felek, kérve a bíróságtól alapeljárásban lefolytatott bizonyítás megismétlését vagy kiegészítését.
- A végrehajtási eljárásban több esetben előfordult, hogy a késedelmesen elrendelt biztosítási intézkedés folytán az adósok időközben eladták az ingatlanokat, s ezáltal a végrehajtást kérő kielégítési alapja elvonásra került.
- A tájékoztatómmal érintett időszakban növekvő számban jelentkező új kártérítési jogcím a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) korábban hatályos 236. §-a, amely szerint a végrehajtó eljárásának törvényességét a megyei bíróság elnöke felügyeli, ügyvitelének és hivatali működésének ellenőrzése pedig a helyi bíróság elnökének feladata.

E körben több bírósági ítélet megállapította, hogy a törvényességi felügyelet, illetőleg az ügyviteli és hivatali működés szakmai ellenőrzése nem jelenthet folyamatosan végzett tételes vizsgálatot a megyei bíróság elnöke részéről. Nem várható el továbbá az sem, hogy az esetleges szabálytalanságokból adódó bűncselekményeket a bíróságok előre felismerjék és megakadályozzák.

A kialakult bírósági gyakorlat értelmében nyilvánvalóan alaptalanok azok a kereseti kérelmek, amelyek az önálló bírósági végrehajtó eljárása során felmerült károk megtérítését az illetékes megyei bíróságokra kívánják hárítani, ennek ellenére a végrehajtói mulasztásra hivatkozással jelentős számban történik az eljárásokban utalás.

- A cégbíróságok a bejegyzési (változás-bejegyzési) eljárások során nem követelték meg a jogszabályokban előírt okiratok és igazolások csatolását, s így arra nem jogosult személy részéről előterjesztett kérelem alapján téves bejegyzéseket eszközöltek, mellyel a felperesek keresete szerint a cégek gazdasági életben való részvételét visszafordíthatatlan módon elnehezítették.
- Ugyancsak a cégbírósági eljárás elhúzódása szolgált alapul azon kártérítési perekhez, amelyekben a többszörös ügyvezető-változás nem került időben bejegyzésre a cégnyilvántartásba, s így a felperesek, mint tagok (illetőleg részvényesek) nem tudtak részt venni a társaság gazdasági irányításában, s az őket megillető nyereségtől is elestek.

b/ A büntetőeljárással kapcsolatos perindítási okok:

- A büntetőbíróság a bizonyítékok helytelen mérlegelésével és a jogszabály téves alkalmazásával állapította meg a vádlott bűnösségét, illetve szabta ki a büntetést.
- A büntetőeljárás – amely a felperes felmentésével végződött – túlságosan elhúzódott, emiatt a felperes társadalmi helyzete, erkölcsi megítélése megrendült, továbbá az előidézett lelki megterhelés egészségromlást okozott számára.

- A büntetőbíróság az előzetes letartóztatást megalapozatlanul rendelte el a felperessel szemben, ezért a felperesnek vagyoni és nemvagyoni kárt okozott.
- Az összbüntetési ítélet meghozatalakor a bíróság olyan tartamú szabadságvesztést állapított meg, amelyhez képest a vádlott már hosszabb időt töltött börtönben az alapügyekben kiszabott jogerős bírósági ítéletek alapján, s így a „túlulás” miatt él erkölcsi kártérítési igénnyel.
- Az ügyviteli szabályok alkalmazásának elmulasztásából keletkezett az az ügy, amelyben a felperes kétszeri bejelentése ellenére nem került rögzítésre az új lakcíme, ezért a bíróság nem a tényleges tartózkodási helyéről, hanem a korábban bejelentett lakóhelyről idézte a büntetőügy tárgyalására. Az idézés sikertelensége miatt elfogatóparancsot bocsátott ki a felperessel szemben, akinek emiatt személyi szabadsága korlátozásra került.

c/ Bírósági letéttel kapcsolatos ügyekben felmerült problémák:

- a letéti őrzésbe történő átvétel során elmaradt a tételes elszámolás, így az egyes vagyontárgyak utóbb nem voltak azonosíthatók,
- a letétbe helyezett tárgyak állagának romlása,
- a letéti tárgyak kiadása során felmerülő hiányok.
- Több esetben a felperesek azért indítottak pert a megyei bíróság ellen, mert az a bírósági letétbe elhelyezett pénzeszegek után nem térített kamatot a részükre.

Az elmúlt évben az OIT Hivatala az előzőekben kiemelt pertípusokon túl eljárta az igazságügyi alkalmazotti jogviszonnyal, vagy a bírói jogviszonnyal kapcsolatos munkaügyi perekben, továbbá részt vett a megyei bíróságok javára bejegyzett végrehajtási jog alapján egyéb tulajdoni, házassági vagyoni jogi ügyekben is.

9. A bíróságok sajtótevékenysége

A bíróságok 2003-ban is jelentős figyelmet fordítottak és eredményes munkát végeztek tájékoztató tevékenységük során. Munkájukat a hatályos jogszabályok és az OIT által meghatározott szabályzat rendelkezései szerint végezték. Ennek során rendszeres és folyamatos kapcsolatot tartottak a sajtó munkatársaival.

A bíróságok – elsősorban az elnökök és a sajtószóvivők – hiteles és pontos tájékoztatást adtak a közvéleményt érdeklő büntető és polgári ügyek tárgyalásairól, valamint ítéleteiről. Munkájuk következtében a bíróságok igazságszolgáltató tevékenysége minden érdeklődő számára megismerhető volt. Az év végén viszonylag szokatlan támadások érték a bíróságokat az írott és az elektronikus sajtóban néhány bírósági döntéssel kapcsolatban.

A szemlézett országos lapokban megjelent cikkek alapján kijelenthető, hogy továbbra is fokozott a sajtó érdeklődése a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenysége iránt (*melléklet*).

Melléklet

SAJTÓSTATISZTIKA
a szemlézett országos lapok alapján,
2003. I-XII. hó

Sor-szám	Bírósági szervezetek	Sajtórendezvények		Megjelent cikkek				Megjegyzések
		Tájékoztató	Beszélgetés	Interjú	Nyilatkozat	Közlemény	Egyéb	
1.	Legfelsőbb Bíróság	7		15	133	5	2202	
2.	Fővárosi Ítéltábla			1	15	2	318	
3.	Pécsi Ítéltábla	1		1	5		47	
4.	Szegedi Ítéltábla	1			8		132	
5.	Fővárosi Bíróság	2		1	175	35	2318	
6.	Baranya MB				8	1	110	
7.	Bács-Kiskun MB	1			6		150	
8.	Békés MB	2					106	
9.	Borsod-A.-Z. MB				8		97	
10.	Csongrád MB				8	1	211	
11.	Fejér MB				2		84	
12.	Győr-Moson-Sopron MB	1			2		70	
13.	Hajdú-Bihar MB				7		118	
14.	Heves MB	1			4		74	
15.	Jász-Nagykun-Szolnok MB	1			3		72	
16.	Komárom-Esztergom MB				7		80	
17.	Nógrád MB	1			2		66	
18.	Pest MB				20		222	
19.	Somogy MB	3			14		286	
20.	Szabolcs-Sz.-B. MB	1			5		105	
21.	Tolna MB	1			4		109	
22.	Vas MB	1			7		101	
23.	Veszprém MB	1			10		153	
24.	Zala MB				8		104	
25.	Országos Igazságszolgáltatási Tanács	7			13	6	574	
26.	OIT Hivatala				2	7	40	
27.	ÖSSZESEN	32		18	476	57	7949	

Szemlézett lapok: Népszabadság, Magyar Hírlap, Népszava, Magyar Nemzet, Blikk, Világgazdaság, Napi Gazdaság, Heti Világgazdaság, 168 Óra, Magyar Fórum, Magyar Demokrata, Élet és Irodalom, Heti Válasz, Beszélő, MTI Belföldi Hírek.

VI. fejezet

A BÍRÓSÁGI SZERVEZET GAZDÁLKODÁSA

1. A bírósági szervezet gazdasági, pénzügyi helyzete 2003-ban

Az OIT – a bíróságok működésének alapos vizsgálata alapján – 2003. évre kidolgozott költségvetési javaslata a következő volt:

Kiadás	64.904,2 millió Ft,
ebből központi beruházás	7.468,8 millió Ft,
Bevétel	4.814,6 millió Ft,
Támogatás	60.089,6 millió Ft.

Az Országgyűlés által elfogadott és az OIT javaslata között mutatkozó 12,1 milliárd forint különbséget döntően az illetményalap-emelés bevezetésének eltérő időpontjai, illetve a felhalmozási kiadásokkal összefüggő fejlesztési igények miatt jelentkezett. Az OIT tekintettel a bírák jövedelme reálértékének évek óta tartó csökkenésére 2003. január 1-jétől tartotta indokoltnak a bírák illetményalapjának 50%-kal történő emelését, szemben az Országgyűlés javaslatával, amely szerint az emelésre csak 2003. július 1-jétől, illetve november 1-jétől kerül sor, 25-25%-os mértékben.

Az Országgyűlés által elfogadott előirányzatok az alábbiak voltak:

Kiadás	52.802,9 millió Ft,
ebből központi beruházás	3.070,0 millió Ft,
Bevétel	4.814,6 millió Ft,
Támogatás	47.988,3 millió Ft.

Az Országgyűlés által elfogadott 2003. évi előirányzatok kormányzati hatáskörben:

- a bírósági tisztviselők köztisztviselőkével azonos bérszínvonalra céljára	541,8 millió Ft-tal,
- a gázáremelés ellentételezése céljára	<u>14,8 millió Ft-tal</u>
összesen	556,6 millió Ft-tal

növekedtek.

A többletbevételeket is figyelembe véve a 2003. évi módosított előirányzatok a következők:

Kiadás	57.116,7 millió Ft,
ebből központi beruházás	5.109,7 millió Ft,
Bevétel	8.571,8 millió Ft,
Támogatás	48.544,9 millió Ft.

A fenti költségvetési előirányzatok az alábbiak szerint teljesültek.

Kiadás	51.731,4 millió Ft,
ebből központi beruházás	2.564,4 millió Ft,
Bevétel	7.622,2 millió Ft,
Támogatás	48.544,9 millió Ft.

A 2003. évi előirányzat-maradvány 4.435,7 millió Ft, amelyből 70,2 millió Ft a központi költségvetésbe befizetendő, 4.153,9 millió Ft kötelezettségvállalással lekötött összeg. A lekötött összegből 2.434,0 millió Ft a 2004. évre áthúzódó épületrekonstrukciókkal kapcsolatos, 204,1 millió Ft pedig a folyamatban lévő, informatikai fejlesztés PHARE támogatáshoz szükséges saját hozzájárulás, 1.515,8 millió Ft pedig 25 intézmény 2004. évre áthozódó kötelezettségvállalása. A szabad maradvány 211,6 millió Ft. (A szabad maradvány magában foglalja a kormány 2003. június 4-ei határozata alapján megtakarított 200,0 millió Ft-ot.)

A személyi juttatásokra kifizetett összeg – amely az összes kiadás 56,4%-át tette ki – 29.198,8 millió Ft volt.

A rendszeres személyi juttatások (21.833,0 millió Ft) az illetményalap két ütemben történő növelése következtében az előző évhez képest 15,0%-kal növekedett.

A szolgálati jogviszonyban állók nem rendszeres juttatásai címen 6.422,1 millió Ft került kifizetésre, mely az előző évit 3.221,5 millió Ft-tal haladta meg. A növekmény 85%-át a normatív és a teljesítményhez kötött jutalom tette ki, 15 %-a pedig az illetményalap-emelés következménye.

A külső személyi juttatásokra kifizetett összeg, 943,7 millió Ft az ítélezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk részére került felhasználásra. Az előző évben ilyen címen kifizetett összeg 1.183,2 millió Ft-ot tett ki. A csökkenés oka, hogy a számlát adó védők és a szakértők járandósága a korábbiaktól eltérően a dologi kiadások között került elszámolásra.

A munkaadókat terhelő járulékok címén teljesített kiadás 9.377,3 millió Ft-ot, ebből a társadalombiztosítási járulék 7.995,2 millió Ft-ot tett ki. A munkaadókat terhelő járulékok összessége 20,8%-kal növekedett, amely alapvetően az illetményalap-emelés következménye.

A dologi kiadási előirányzatok az előző évhez képest a saját bevételi többletek összegével és a fejlesztésekhez kapcsolódó előirányzatokkal emelkedhettek. A

bevételi előirányzatoktól történt lemaradás, illetve a kiadásoknak a tervezettől eltérő alakulása következtében a Legfelsőbb Bíróságon, a Fővárosi Bíróságon, 15 megyei bíróságon, és az OIT Hivatalában jelentkezett likviditási gondok megszüntetése érdekében belső átcsoportosítások váltak szükségessé. Ezen bíróságok fizetési kötelezettségének megőrzése érdekében 357,6 millió Ft átcsoportosítására került sor.

A dologi kiadások az egyéb folyó kiadásokkal együtt a 2002. évi 5.766,0 millió Ft-tal szemben 7.829,1 millió Ft-ot tettek ki. A kiadási többlet 2.063,1 millió Ft. A jelentősebb többletkiadások a következők voltak:

- készletbeszerzés	182,3 millió Ft,
- kommunikációs szolgáltatások	268,0 millió Ft,
- egyéb üzemeltetési, fenntartási szolgáltatási kiadások	180,7 millió Ft,
- vásárolt közszolgáltatások	837,1 millió Ft,
- vásárolt termékek és szolgáltatások ÁFA-ja	310,2 millió Ft.

A készletbeszerzés kiadásnövekedése a létszámfejlesztés és az áremelkedés következménye.

A kommunikációs szolgáltatások alakulásában az informatikai fejlesztések hatása jelentkezett.

Az egyéb üzemeltetési és fenntartási kiadások növekedésében döntően a postai szolgáltatás kiadásainak növekedése jut kifejezésre.

A vásárolt közszolgáltatások többletkiadásai a kirendelt védők, szakértők járandóságai elszámolásának változása (korábban személyi juttatásnak minősültek) és díjemelések miatt merültek fel.

Működési célú pénzeszközátadás 216,8 millió Ft összegéből 138,5 millió Ft – a hivatásos pártfogói feladat átadása miatt – az Igazságügyi Minisztérium fejezetnek átadott összeg, 78,3 millió Ft pedig a Bíróságok fejezet intézményei közötti pénzeszközátadás.

Egyéb pénzbeli juttatás címén a börtönből szabadultak pártfogói hálózaton keresztül történő segélyezésére a feladat átadásáig 5,0 millió Ft-ot fordítottak a bíróságok.

A felhalmozási kiadások 5.104,4 millió Ft-ot tettek ki, ebből az intézményi beruházás 1.390,2 millió Ft volt. Ezen belül 130,5 millió Ft a 2003. január 1-jével felállott három ítéletábra előző évben megrendelt első felszerelésének költségei miatt merült fel, a további 1.259,7 millió Ft pedig a 450 fős létszámfejlesztéshez kapcsolódó első felszerelés költsége és 25 intézmény legszükségesebb tárgyi eszközeinek beszerzésére szolgált.

A központi beruházási és a felújítási kiadások 2.125,7 millió forintot tettek ki, amelyből

- 13 db személygépkocsi, továbbá telefonközpontok

és biztonságtechnikai eszközök beszerzésére, Ft,	137,4	millió
- épület beruházásokra (rekonstrukciókra) Ft,	1987,9	millió
- PHARE segéllyel támogatott informatikai beruházásokra Ft	487,2	millió

került felhasználásra.

Az előbbi beruházásokat (rekonstrukciókat) részletesen külön fejezet tartalmazza.

A felhalmozási céllal átvett 2.201,3 millió forintból a 2002. évi maradvány-felhasználást leszámítva, amely elszámolás-technikai okokból a kiadásban és a bevételben halmozottan jelentkezik, 231,1 millió forint a pénzeszköz átadás.

A bevételek 7.622,2 millió forintot tettek ki. A már említettebből 869,6 millió Ft halmozódás kiszűrése után a tényleges bevétel 6.752,6 millió Ft, amelyből 1.872,4 millió forint a 2002. évi maradványból származik. A működési bevétel 4.263,4 millió Ft, a felhalmozási bevétel pedig 616,8 millió Ft, amelyek az előző évihez képest 4,1%-os, illetve 21,7%-os növekedést mutatnak.

Az Állami Számvevőszék vizsgálata a Fejezet költségvetési beszámolóját megbízhatónak és megalapozottnak minősítette.

2. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke legfontosabb, költségvetéssel kapcsolatos határozatai

Az OIT jóváhagyta az irányítása alá tartozó intézmények 2003. évi kiemelt költségvetési előirányzatait és azon belül meghatározta azokat az előirányzatokat, amelyeket az intézmények csak külön engedély alapján használhatnak fel.

Határozott arról, hogy a létszámmal és személyi juttatásokkal való gazdálkodásról szóló 1998. évi 4. számú szabályzatnak azon rendelkezését – amely szerint a személyi juttatás megtakarítás 50%-át használhatják fel a bíróságok saját hatáskörükben – továbbra is fenntartja.

Elrendelte – az elkészített minta alapján – a zárolt előirányzatok egységes analitikus nyilvántartását.

A megyei (fővárosi) bíróságokon – a Be. és a Pp. módosításából eredő többletfeladatok ellátására – 2003. március 1-jei hatállyal 80 bírósági titkári és 80 tisztviselői, 2003. július 1-jei hatállyal 70 bírói és további 141 tisztviselői állást létesített.

Az informatikusi és gazdasági hivatali szervezet halaszthatatlanná vált megerősítése érdekében, ugyancsak 2003. július 1-jei hatállyal 37 informatikusi és 24 gazdasági hivatali létszámfejlesztést engedélyezett.

Az ítélőtáblák és a megyei (fővárosi) bíróságok részére – a létszámfejlesztéssel is összefüggően szükségessé vált – talár-beszerzésekre a pénzügyi fedezetet biztosította.

Döntött a bírák és igazságügyi alkalmazottak ruházati költségtérítésének kifizetéséről.

Az illetményalap 2003. július 1-jei 25%-os és november 1-jei további 25%-os emelésének figyelembevételével történt besorolások felülvizsgálata után a szükséges pénzügyi fedezetet a fejezet intézményei rendelkezésére bocsátotta.

A bírák és az igazságügyi alkalmazottak kötelező előresorolása céljára, és egyes személyi juttatások (ügyeleti, készenléti díj, ülnöki díj) illetményalap-emelés miatti többletkiadásaira a fedezetet biztosította.

A Fővárosi Ítélőtábla működéséhez szükséges irodahelyiségek közbeszerzési eljárással történő megszerzéséhez a pénzügyi fedezetet rendelkezésre bocsátotta.

A 2003. július 1-jével felállított ítélőtáblák által a Legfelsőbb Bíróságtól átvett feladatok figyelembevételével, létszám-átcsoportosításokat hajtott végre.

Tájékozódott a 2002. évi épületrekonstrukciós munkákról, a beruházási és felújítási előirányzatok felhasználásáról, továbbá döntött a 2003. évi fejezeti kezelésű beruházási előirányzat felhasználásáról.

Az épület-beruházásokra, felújításokra és rekonstrukciókra vonatkozó hosszú távú tervet módosítva, a Füzesabonyi Városi Bíróság elhelyezésének javítását célzó beruházást – figyelemmel az önkormányzat ezt elősegítő döntésére – 2004-2005. évekre előrehozta.

Megállapította a lakáscélú támogatások keretét, majd azt év közben két ízben felemelte.

A megyei (fővárosi) bíróságokon 2002. II. félévben teljesített célfeladatokat értékelve a kitűzött jutalom kifizetését engedélyezte.

Megtárgyalta és elfogadta a Bíróságok fejezet 2004. évi fejlesztési igényeit. Ennek során meghatározta – a múlt évben elfogadott koncepcióra alapozva – a bírák és igazságügyi alkalmazottak életpálya modellje megvalósításának a 2004-2006. évi költségvetési támogatási szükségletét.

Egyetértett a büntetések és az intézkedések végrehajtásának, ennek során befolyt bevételeknek – költségvetési támogatással történő ellentételezés esetén – a bíróságoktól való leválasztásával. Ezt azonban legkorábban 2005. január 1-jével tartotta megvalósíthatónak.

A pártfogókra vonatkozó törvények módosításáról szóló 2003. évi XIV. törvény rendelkezéseit végrehajtva, az Igazságügyi Minisztérium fejezetnek 2003. július 1-jei hatállyal 75 fős létszámot és ahhoz kapcsolódóan 138.481,0 ezer forintot átadott.

Egyetértett azzal, hogy a 2004. évi tervezés során a Bíróságok fejezet költségvetése 326.280,0 Ft-tal csökken, és az Igazságügyi Minisztérium költségvetése ugyanilyen

mértékben növekszik. Ezeket az igazságügy-miniszter és az OIT elnöke között létrejött megállapodás is rögzítette.

Megtárgyalta a bíróságok 2002. évi zárszámadását és annak Állami Számvevőszék általi ellenőrzéséről készült jelentést. Az észlelt hibák, hiányosságok megszüntetéséről az érintett intézmények elnökeitől tájékoztatást kért és kapott.

A likviditási problémák elkerülése érdekében a Legfelsőbb Bíróság, a Fővárosi Bíróság és 15 megyei bíróság, valamint az OIT Hivatala részére a dologi kiadásokra összesen 357,6 millió forintot biztosított.

Engedélyezte a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére a 2003. május havi rendszeres illetményüknek megfelelő általános jutalom kifizetését. Ezen kívül teljesítményhez kötött jutalmazásokra a 2003. szeptemberi havi illetményeknek megfelelő forrást biztosított. A jutalmak forrása a belső átcsoportosításokkal kiegészített megtakarítás volt.

A központi irányítású illetményszámfejtés és egyben a vezetői információs rendszer megvalósítása első lépéseként a kódrendszer felülvizsgálatát és egységesítését rendelte el.

3. A 2004. évi várható költségvetési helyzet

Az OIT a bíróságok működési feltételeinek alapos vizsgálata alapján a 2004. évre a következő költségvetési javaslatot dolgozta ki:

Kiadás	75.169,4 millió Ft,
ebből központi beruházás	7.350,0 millió Ft,
Bevétel	4.544,7 millió Ft,
Támogatás	70.624,7 millió Ft.

Az Országgyűlés a Kormány által javasolt előirányzatokat fogadta el, amelyek az alábbiak voltak:

Kiadás	69.141,0 millió Ft,
ebből központi beruházás	4.620,0 millió Ft,
Bevétel	4.544,7 millió Ft,
Támogatás	64.596,3 millió Ft,

Az Országgyűlés által elfogadott és az OIT javaslata között mutatkozó 6.028,4 millió forintos különbözet az 5%-os illetményalap-emelés, a PHARE-programhoz kapcsolódó projekt menedzsment kiadásai, az informatikai fejlesztések működési többlete, a zártcélú távközlő hálózat kiépítésének első üteme, a Pest Megyei Bíróság épület-beruházása I. üteme, valamint a közösségi védjegy-bíróság és mintaoltalmi bíróság 10 fős létszámfejlesztése miatt jelentkezett.

Az igazságügyi reform folytatásának jelentős eredménye volt a 2003. évben, két lépcsőben végrehajtott 50%-os illetményalap-emelés, amelynek költségvetési vonzata 4.280,4 millió Ft-ot jelentett.

Tekintettel a Pénzügyminisztérium által 2004. évre prognosztizált fogyasztói árszínvonal-változás 4,5 – 5%-os mértékére, az OIT 5%-os illetményalap-emelésre tett javaslatot a bírák és az igazságügyi alkalmazottak 2003. évi illetmény-növekedése reálértékének megőrzése érdekében. A jövőben célul kell kitűzni, hogy a javuló illetmény-feltételek mellett elfogadásra kerüljön a juttatások komplex, új rendszere. A bírák és igazságügyi alkalmazottak részére is folyósítható legyen a 35. éves szolgálati viszonyjal járó jubileumi jutalom és más, a köztisztviselőkével azonos szociális és egyéb juttatás, ezen kívül megillessék őket az egyéb jogosítványok is.

Évek óta szerepel, el nem fogadott igényeink között a Pest Megyei Bíróság épületének átalakítása és bővítése, amely tovább már nem halasztható az ítélkezési feladat teljesítésének sérelme nélkül. A beruházás indításának minden műszaki feltétele rendelkezésre áll, szükséges lenne a megfelelő anyagi fedezet biztosítása, amelynek 2004. évi tervezett összege 2.530,0 millió Ft.

A Phare informatikai fejlesztések keretében a bírósági épületekben megtörtént az infrastruktúra fejlesztése, a helyi hálózatok kiépítése, mintegy 1400 munkaállomás felállítása. A kiépülő rendszer előnyei mellett jelentősen megemeli az intézmények energia és kommunikációs szolgáltatási kiadásait, amelyek évek óta nem kerülnek elismerésre az éves költségvetésben.

A 2004. évi költségvetés jóváhagyott támogatása fedezetet ad a 2003. évi illetményalap-emelés igen jelentős összegű – 2004. évre áthúzódó – hatására, továbbá a Be. módosítása miatti létszámfejlesztés, az életpálya-pótlék, valamint a 2003. VII. 1-jétől működő ítélőtáblák létszámfejlesztésének szintre hozására, együttesen 13.725,7 millió Ft összegben.

Tartalmazza még az előirányzat a közalkalmazottak és a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozók 5%-os illetményemelésének fedezetét.

A Debreceni és a Győri Ítélőtábla 2004. július 1-jétől történő felállításához 2003. évben megkezdtek az épületek megvalósulásához szükséges előkészítő munkákat. Az ítélőtáblák elhelyezése megoldott, az önkormányzatokkal közösen kiírt tervpályázat a Debreceni Ítélőtábla esetében 2003-ban lezajlott, míg a Győri Ítélőtábla vonatkozásában a tervek 2004. első felében készülnek el. Ezt követi a kivitelezési munka, melyhez szükséges összeg a Győri Ítélőtáblánál 600,0 millió Ft, a Debreceni Ítélőtáblánál 950,0 millió Ft.

A 140 új létszám betöltéséhez szükséges működési kiadások és első felszerelés együttes összegére vonatkozó költségvetési igény 538,8 millió Ft. A felállításához szükséges létszámfejlesztési igények és az elhelyezési beruházások szükséglete a fejezeti kezelési előirányzatok között jelenik meg.

Az előbbieken kívül a 2004. évi költségvetés mindössze a fejezetnél jelentkező két új feladat megvalósításához biztosít támogatást az alábbiak szerint:

1. Az „üvegseb” törvény végrehajtásának többletkiadásaira, létszám-fejlesztés nélkül

180 millió Ft

A 2003. évi XXIV. törvény végrehajtásával kapcsolatban elsősorban a cégbíróóságok működésénél jelentkező többletfeladatok, nő a cégbíróóságokra érkező iratok mennyisége, amelyek iktatása, irattározása jelentősen emeli a cégbíróósági dolgozók munkaterhét és újabb igényeket támaszt a technikai eszközöknél is.

2. A jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtására

670 millió Ft

A bíróságok részére a törvény 2004. április 1-jével történő hatályba lépésre tekintettel többletfeladatot jelent a törvény 32. § (1) bekezdésében írt bírósági felülvizsgálat ellátása a Pp. XX. fejezet alapján nemperes eljárásban, továbbá a 60. § (3) bekezdésben írt jogi segítségnyújtás iránti kérelmeket elutasító határozat elleni jogorvoslat elbírálása.

A dologi kiadások növelésére elsősorban bevételi többlettel ellentételezetten került sor 159,2 millió Ft összegben, amely azonban messze alatta marad az informatikai fejlesztésekkel, valamint ár- és díjemelésekkel illetve az ÁFA-kulcsok módosításával indokolt szükségleteknek.

A központi beruházási előirányzat 4.620,0 millió forintos összegéből – amely 2.730,0 millió forinttal alacsonyabb az OIT által tervezettnél – 1.550,0 millió Ft a már korábbiakban említettek szerint a két új ítélőtábla épület-beruházásának fedezetét biztosítja. A fennmaradó 3.070,0 millió forintból elsősorban a már folyamatban lévő beruházások (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Tolna Megyei Bíróság, Hatvani és Esztergomi Városi Bíróság) megvalósítása és néhány kisebb rekonstrukció (Battonyai, Fonyódi Városi Bíróság, Budapesti IV-XV. Kerületi Bíróság) előkészítése történik.

Ebből az előirányzatból szükséges elkezdni a zártcélú távközlő hálózat kiépítésének I. ütemét.

2004. évben befejezésre kerül a fejezet eddigi két PHARE programja.

4. A bírósági szervezet gazdálkodásának fejezeten belüli ellenőrzése

Az OIT a bírósági szervezetek gazdálkodásának fejezeten belüli ellenőrzéseit 2003. év első negyedévében is az OIT Hivatala Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Osztálya közreműködésével teljesítette.

Az OIT az osztályt, szervezeti önállóságának és függetlenségének megerősítése érdekében az 57/2003. (IV. 02.) OIT határozatával főosztállyá alakította át, egyidejűleg az OIT Hivatala Szervezeti és működési szabályzatát módosította.

Az ellenőrzési feladatokat a főosztályvezetővel együtt 7 fő végezte.

A főosztály alapfeladatait az OIT döntései, határozatai tartalmazzák.

A felügyeleti költségvetési ellenőrzések ütemtervét 2003. I. félévre a 12/2003. (I. 15.) OIT határozat, 2003. év II. félévére a 84/2003. (VI. 4.) OIT határozat rögzítette.

A fejezet költségvetési szerveiben foglalkoztatott belső ellenőrök számára is fogalmaztak meg végrehajtandó ellenőrzéseket OIT határozatok.

Az ellenőrzés feladatai az előző évekhez képest látszólag nem változtak, az újraszerveződés és az átalakulás következtében azonban az ellenőrzések tartalmilag mélyebb szintűvé, összefogottabbá és fegyelmezettebbé váltak, a kapcsolati rendszer hatékonyabban működik.

Az OIT határozatokban rögzített ellenőrzések teljesítését „a központi, a társadalombiztosítási és a köztisztviselési költségvetési szervek kormányzati, felügyeleti, valamint belső költségvetési ellenőrzéséről szóló 15/1999. (II. 5.) Kormányrendelet” szerint hajtottuk végre.

Ennek megfelelően 2003-ban az alábbi táblázat szerinti felügyeleti költségvetési utóellenőrzéseket, valamint felügyeleti költségvetési átfogó ellenőrzéseket hajtottunk végre:

(Az átfogó költségvetési ellenőrzésekben a vizsgált időszak (1998. 01. 01-2002. 12. 31.) öt költségvetési év gazdálkodására terjedt ki.)

Ssz.	Intézm. megnev.	Ell. időszak	Ell. időtartam	Ell. jellege
1.	Veszprém Megyei Bíróság	1998. 01. 01. - 2002. 12. 31.	2003. 01. 22. - 2003. 04. 15.	átfogó
2.	Heves Megyei Bíróság	1998. 01. 01. - 2002. 12. 31.	2003. 01. 23. - 2003. 04. 30.	átfogó
3.	Nógrád Megyei Bíróság	1998. 01. 01. - 2002. 12. 31.	2003. 05. 08. - 2003. 07. 18.	átfogó
4.	Fejér Megyei Bíróság	2003. 05. 01. - 2003. 06. 15.	2003. 05. 12. - 2003. 06. 15.	utó- ellenőrzés
5.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság	1998. 01. 01. - 2002. 12. 31.	2003. 08. 29. - 2003. 10. 31.	átfogó
6.	Tolna Megyei Bíróság	1998. 01. 01. - 2002. 12. 31.	2003. 07. 28. - 2003. 09. 30.	átfogó
7.	Békés Megyei Bíróság	2003. 04. 01. - 2003. 10. 31.	2003. 11. 05. - 2003. 12. 15.	utó- ellenőrzés
8.	Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság	1998. 01. 01. - 2002. 12. 31.	2003. 11. 03. - 2003. 12. 31.	átfogó
9.	Fővárosi Bíróság	1998. 01. 01. - 2002. 12. 31.	2003. 12. 01. - 2004. 04. 30.	átfogó

A tárgyidőszakra vonatkozó, OIT határozatból következő feladatként megszerveztük és teljesítettük a költségvetési szerveknél foglalkoztatott belső ellenőrök számára tervezett továbbképzéseket 2003. június, szeptember és december hónapokban.

A továbbképzéseken gyakorlott szakemberek, a PM neves előadója, az ellenőrzési főosztály vezetője, valamint munkatársai tartottak előadást, szakmai konzultációt.

2003 decemberében az EU csatlakozással összefüggésben a „Belső Ellenőrzési Rendszer” átalakítását tartalmazó PM stratégia értelmezését, a fellelhető források hozzáférhetőségét ismertetve irányítottuk rá a belső ellenőrök figyelmét a 2004. évtől életbelépő változásokra.

Kiépítésre került a kapcsolat a PM Államháztartási Belső Pénzügyi Ellenőrzési, és Tárcaközi Bizottságával, és felvételt nyertünk a „Bíróságok fejezet” képviselőjeként a Belső Ellenőrzési Albizottságba.

VII. fejezet

AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS MŰKÖDÉSÉNEK LEGFONTOSABB MUTATÓI

1. Az OIT ülései

Az OIT 2003-ban **16 ülést** tartott a következő időpontokban: 2003. január 15., 2003. február 5., 2003. február 19., 2003. március 5., 2003. április 2., 2003. május 7., 2003. június 4., 2003. június 18., 2003. július 2., 2003. szeptember 9., 2003. október 6., 2003. október 7., 2003. november 4., 2003. november 25., 2003. december 2., és 2003. december 9. napján.

2. Az OIT ülésein megtárgyalt előterjesztések, tájékoztatók, javaslatok

Az OIT 2003-ban **280** előterjesztést, **8** javaslatot, **63** tájékoztatót, **1** hivatalvezetői beszámolót tárgyalt meg és **1** alkalommal nyilvánított véleményt.

3. Az OIT határozatai, szabályzatai, ajánlásai és belső határozatai

3.1. Az OIT határozatai

Az OIT 2003-ban **186** határozatot hozott, ezek leggyakoribb témái a következők voltak:

- bírák kinevezése,
- bírák felmentése,
- bírák kijelölése,
- bírák beosztása,
- bírák áthelyezése,
- pályázati feltételek kiírása,
- pályázatok elbírálása.

Ezekon kívül az OIT legfontosabb döntései – időrendi sorrendben – a következők voltak:

- 28/2003. (II. 5.) OIT határozat a bíróságok illetékességi területéről,
- 53/2003. (IV. 2.) OIT határozat a bírácoknak és igazságügyi alkalmazottaknak Juhász Andor díj adományozásáról és a 2003. évi címadományozásáról,
- 56/2003. (IV. 2.) OIT határozat a két éven túl folyamatban levő ügyek vizsgálati rendszerének módosításáról,

- 57/2003. (IV. 2.) OIT határozat az OIT Hivatala Szervezeti és működési szabályzata módosításának jóváhagyásáról,
- 71/2003. (V. 7.) OIT határozat az OIT bíró tagjait megválasztó értekezlet küldötteinek megválasztásáról,
- 72/2003. (V. 7.) OIT határozat a bíróságok központi oktatási tervéről,
- 83/2003. (VI. 4.) OIT határozat a bírósági ülnökök választásában közreműködők munkájának elismeréséről,
- 84/2003. (VI. 4.) OIT határozat az OIT 2003. II. félévi felügyeleti költségvetési ellenőrzéseinek ütemezéséről,
- 116/2003. (VII. 2.) OIT határozat a jogi segítségnyújtásról szóló törvényjavaslatról,
- 168/2003. (XI. 25.) OIT határozat a Bíróságok fejezet gazdálkodási szabályzatának téziseiről,
- 169/2003. (XI. 25.) OIT határozat a bírósági épületekbe történő beléptetés szabályainak egységes szempontjairól.

3.2. Az OIT szabályzatai

Az OIT a törvény által hatáskörébe utalt, normatív szabályozást igénylő kérdésekben, 2003-ban **8** szabályzatot hozott a következő tárgykörökben:

- 2003. évi 1. számú szabályzat a bíróságok igazgatásáról szóló 1999. évi 9. számú szabályzatának módosításáról,
- 2003. évi 2. számú szabályzat a Juhász Andor díj alapításáról, valamint adományozásának feltételeiről szóló 2000. évi 3. számú szabályzatának módosításáról,
- 2003. évi 3. számú szabályzat az informatikai eszökgazdálkodásról,
- 2003. évi 4. számú szabályzat a lakáscélú támogatásról szóló 1998. évi 1. számú szabályzat módosításáról,
- 2003. évi 5. számú szabályzat a büntetőeljárás során használt egyes iratok nyomtatványként történő rendszeresítéséről,
- 2003. évi 6. számú szabályzat az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Szervezeti és működési szabályzatáról szóló 1999. évi 1. számú szabályzat módosításáról,
- 2003. évi 7. számú szabályzat a bíróságok tájékoztatási tevékenységéről szóló 1999. évi 7. számú szabályzat módosításáról,
- 2003. évi 8. számú szabályzat a bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról.

3.3. Az OIT ajánlásai

Az OIT 2003-ban **4** ajánlást fogadott el a következő tárgykörökben:

- 2003. évi 1. számú ajánlás a bírósági informatikai szervezeten belüli munkamegosztásról,
- 2003. évi 2. számú ajánlás a bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak évi szabadságolási rendjéről,
- 2003. évi 3. számú ajánlás az OIT 2002. évi 3. számú ajánlásának módosításáról,
- 2003. évi 4. számú ajánlás a bíróságok gépjárműveinek üzemeltetési és igénybevételi rendjéről szóló szabályzata elkészítéséhez.

3.4. Az OIT belső határozatai

Az OIT 2003-ban **156** belső határozatot hozott, többek között az alábbi tárgykörökben:

- 2003/3. (I. 15.) számú belső határozat bíróságok szervezeti és működési szabályzatainak alapelveiről szóló 47/1999. (V. 5.) számú OIT határozat mellékletének módosításáról,
- 2003/4. (I. 15.) számú belső határozat a bírósági szakaszban elévülő büntető ügyek számának csökkentése és az ezzel kapcsolatos egységes bírósági gyakorlat kialakítása érdekében,
- 2003/8. (II. 5.) számú belső határozat az ülnökök számának meghatározásáról,
- 2003/14. (II. 19.) számú belső határozat bírói, bírósági titkári és tisztviselői álláshely rendszeresítéséről és felosztásáról,
- 2003/24. (III. 5.) számú belső határozat a bírósági informatikai szervezeten belüli munkamegosztásról szóló ajánlás végrehajtásáról,
- 2003/26. (III. 5.) számú belső határozat a cégnyilvántartás helyzetének felméréséről,
- 2003/38. (IV. 2.) számú belső határozat az informatikai hálózat működését biztosító NOVELL szoftverek beszerzéséről, illetve szoftverkövetésről,
- 2003/42. (V. 7.) számú belső határozat az elektronikus cégeljárásról és a cégiratok elektronikus úton történő megismeréséről,
- 2003/56. (VI. 4.) számú belső határozat a bírák és ügyészek nyugdíjának felzárkóztatásáról szóló képviselői önálló indítvánnyal kapcsolatos állásfoglalásról,
- 2003/58. (VI. 18.) számú belső határozat a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. számú törvény és az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. számú törvény módosításának kezdeményezéséről,
- 2003/68. (VII. 2.) számú belső határozat a pártfogókra vonatkozó törvények módosításáról szóló 2003. évi XIV. törvénnyel kapcsolatos feladatokról,
- 2003/74. (VII. 2.) számú belső határozat a tárgyalásmentes időszakban a nyilvános ügyfélfogadási nap (panasznap) megszervezésével kapcsolatos gyakorlatról,

- 2003/102. (IX. 9.) számú belső határozat a Fővárosi Bíróság helyzetének megoldásáról,
- 2003/133. (XI. 4.) számú belső határozat az ítéletek írásbafoglalási késedelmének vizsgálatáról szóló 2002/96. (XII. 11.) számú belső határozat módosításáról,
- 2003/137. (XI. 4.) számú belső határozat az arányos bírói munkateher szempontrendszerének kialakításáról,
- 2003/138. (XI. 4.) számú belső határozat az „Üvegseb”-törvény végrehajtása érdekében a bíróságokra háruló feladatokról,
- 2003/141. (XI. 4.) számú belső határozat a letétek központosításának, illetve a letétkezelés szabályszerűsége vizsgálatának elrendeléséről,
- 2003/147. (XI. 25.) számú belső határozat a bírósági intézményrendszer biztonsági koncepciójáról.

VIII. fejezet

**AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS
2003. ÉVI MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE ÉS
A JÖVŐ FELADATAI**

A bírósági igazgatásban a **beszámolási időszakban változatlanul jelentős hangsúlyt kapott a szabályzatalkotási, illetve módosítási tevékenység.**

1. E tárgykörben fogadta el az OIT a bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló 2003. évi 8. számú szabályzatot.

A témakör kodifikációjának jelentőségét elsősorban az adja, hogy a bírósági statisztika az igazgatás igen fontos eszköze, amely differenciált adatbázisával, elemzéseivel hozzájárul az OIT központi döntéseinek előkészítéséhez.

A bírósági statisztikai adatszolgáltatás – ideértve az egyéni bírói adatszolgáltatást is – a szabályzat megalkotásával teljes körűen felülvizsgálatra került. Tartalmi elemeit értékelve megállapítható, hogy a komplex szabályozás részletesen rendelkezik a bírósági statisztikai adatszolgáltatást végző szervezetekről és személyekről, az elektronikus eszközök használatáról.

Az adatszolgáltatás általános szabályai között említi az OSAP-os kérdőíveket, jelentéseket, bírósági szintenként és ügyszakonként tartalmazza a bírói munkateher mérését szolgáló egyéni adatszolgáltatással kapcsolatos jelentéseket. Megjelöli a statisztikai kérdőívek, jelentések kitöltésének általános és részletes szabályait, összeállításukhoz közös, illetve értelmező, magyarázó szabályokat határoz meg.

Rendelkezik az ügyforgalmi jelentésekben szereplő adatok és az egyéni adatszolgáltatás adatainak összefüggéseiről és – többek között – tartalmazza a munkából kiesett nap, illetve a kiesett tárgyalási nap fogalmát. Az egységes értelmezéshez – egyéb szabályozás hiányában – az OIT Hivatala útmutatást adhat. A hatálybalépés 2004. július havi időpontja lehetővé teszi a személyi és tárgyi feltételek kialakítását, s a szabályzatban foglaltak oktatásának megszervezését.

Összegezve: a megújult statisztikai adatszolgáltatás az informatikai háttér fokozatos kiépítésével átfogóbb, a bírósági igazgatást és a jogalkotást is segítő rendszert képez.

2. A bírósági intézményrendszer négyfokozatúvá válásával, az ítéletábrák 2003 júliusában kezdték meg működésüket, s készítették el szervezeti és működési szabályzataikat.

A dokumentumok áttekintéséből, elemzéséből megállapítható, hogy azok megfelelnek az OIT által alapvető célként megjelölt szerkezeti és

tartalmi felépítésnek, a szervezetre, igazgatásra, irányításra, vezetésre vonatkozó normáknak, a bíróságok igazgatásáról rendelkező jogszabályoknak, OIT szabályzatoknak, határozatoknak és ajánlásoknak. Külön erényük a komplex, világos és részletes normaalkotás. Az ítélőtáblák vezetői közötti igazgatási feladatok megosztása, az ellenőrzési kötelezettség tekintetében is maradéktalanul érvényesül az OIT igazgatási filozófiája.

Az ítélőtáblák SZMSZ-einek mellékletei közül kiemelést érdemelnek a kollégiumok ügyelosztási rendjei, illetve ügyrendjei. Ezek részletes szabályozása ugyancsak összhangban van a jogszabályi előírásokkal, és hatékonyan segíti az ítélőtáblák szakmai és igazgatási irányítását.

3. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a bíróságok biztonságára is figyelemmel, részleteiben vizsgálta a bírósági épületekbe való beléptetés rendjét, azaz a belépők igazoltatásának, s átvizsgálásának módját, és a belépők körével szemben alkalmazandó megkülönböztetéseket. Elemezte továbbá a beviteli tilalom alá eső körbe tartozó tárgyakat is.

Mindezek alapján javasolta az ítélőtáblák és a megyei (fővárosi) bíróságok elnökeinek, hogy – **a helyi sajátosságok figyelembevételével, s az OIT állásfoglalásának megfelelően,** – egységes elvek szerint szabályozzák a bírósági épületekbe történő belépés rendjét.

4. A testület a tárgyidőszakban készítette elő a bírósági fejezet gazdálkodási szabályzatának, továbbá az ítélőtáblák, a megyei (fővárosi) bíróságok, a Hivatal és főosztályai gazdálkodási feladataihoz kapcsolódó hatásköreinek téziseit. A 2004-ben megvalósuló szabályozás kiterjed a bírósági szervezet és a Hivatal költségvetésének tervezésére, annak felhasználására, a létszám- és bér gazdálkodásra, a műszaki fejlesztésre, vagyonkezelésre és informatikai gazdálkodásra.

5. Az OIT a korábbi évekhez hasonlóan megvitatta valamennyi megyei (fővárosi) bíróság elnökének az érintett szervezetek éves tevékenységét tárgyaló összbírói értekezlet tájékoztatóit. A tapasztalatok szerint e fórumok mind formájukat, mind tartalmi elemeiket illetően ma már bevált jogintézmények. A bíróságok vezetői az igazgatási normáknak megfelelően komplex módon vizsgálják az igazgatási munka egyes területeit, különös hangsúlyt adva az ügyforgalmi és egyéni bírói statisztikai elemzéseknek.

A tájékoztatók szóbeli kiegészítésére elsősorban az ügyforgalmi adatokat érintően került sor.

Az OIT a bíróságok összbírói tájékoztatóinak értékelése során változatlanul kiemelt jelentőséget tulajdonít az ítélkező tevékenység időszerűsége érdekében teendő vezetői intézkedések meghatározásának. Ennek keretében több alkalommal is felhívta a figyelmet arra, hogy a helyi bíróságokon valamennyi ügyszakban kísérjék figyelemmel a folyamatban maradt perek alakulását, a

hosszú pertartamú ügyek mennyiségének csökkentését. Az igazgatási munka részeként változatlanul elemezzék az egy bíróra jutó tárgyalási napok számának alakulását, és ahol indokolt hozzanak intézkedéseket.

6. A két éven túli ügyek számának alakulása

A megyei (fővárosi) bíróságok elnökei e tárgykörben részletes jelentést készítettek az OIT részére, külön is kiemelve azoknak a helyi, illetve megyei elsőfokú bíróságoknak az ügyforgalmi helyzetét, ahol a két éven túli pertartamú ügyek folyamatban lévő pereken belüli aránya elérte az 5%-ot.

A bíróságok vezetői az időszerűségi mutatók javítása és a pertartam csökkentése érdekében számos intézkedést tettek.

Ezek különösen a következők:

- havonta további egy pótnapra történő tárgyalás elrendelése,
- szakmai konzultációk tartása a kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák részére,
- a hosszú pertartamú ügyek soron kívüli intézésének elrendelése és betartásának figyelemmel kísérése,
- megyei bíróságon belüli kirendelésekkel segítségnyújtás a nehezebb helyzetben lévő helyi bíróságoknak,
- szakmai segítségnyújtás az ügyben eljáró bírónak,
- néhány indokolt esetben szóbeli vagy írásbeli figyelmeztetés alkalmazása a bíróval szemben.

Az OIT az előzőekben foglaltak alapján felkérte a bíróságok elnökeit, hogy kísérjék fokozott figyelemmel a megyei (fővárosi) bíróságok elsőfokú ítélezési szintjén két éven túl folyamatban lévő perek alakulását.

7. Az egyéni bírói adatszolgáltatás tapasztalatai

Az OIT az igazságszolgáltatás időszerűsége érdekében kiemelt figyelmet fordított a bírói egyéni adatszolgáltatással összefüggő tapasztalatok félévenkénti elemzésére, értékelésére. Az adatok reális képet adtak az ítélező munka, s a bírói munkateljesítmény országos helyzetéről.

A helyi bíróságokon a bírák tevékenységére vonatkozó adatok 2000. és 2003. között lényeges változásokat nem mutattak.

Büntető ügyszakban 2002 óta az egy bíróra jutó folyamatban maradt ügyek kivételével, valamennyi mutatószám nagysága csökkent.

Civilisztikai ügyszakban pedig kivétel nélkül minden fontosabb adat alacsonyabb a tárgyévben, mint egy évvel korábban volt.

A területi adatokat vizsgálva megállapítható, hogy mindkét ügyszakban folytatódott a kiegyenlítődés az egy bíróra jutó érkezést és befejezést tekintve.

Az ügyhátralékon belül a büntető és a civilisztikai ügyszakban csökkenő tendenciájú a három éven túl folyamatban lévő ügyek száma és aránya.

A megyei (fővárosi) bíróságok fellebbezett ügyeiben szintén csökkent mind az érkezett, mind a befejezett és a folyamatban maradt ügyek mennyisége.

Büntető ügyszakban valamennyi mutatószám – az egy bíróra jutó befejezések kivételével – mérséklődött.

Civilisztikai ügyszakban azonban az egy tanácsra jutó érkezések, befejezések, és folyamatban maradt ügyek számának országos adatai kissé emelkedtek.

A megyei bíróságok elsőfokú ügyforgalmi adataira a jogszabályváltozások erőteljes hatást gyakoroltak, az érkezett ügyek száma közel 60%-kal megnőtt, s bár a befejezéseké is emelkedett mégis 2003-ban az előző évhez képest 63%-kal több volt a folyamatban maradt perek száma.

A bírák tevékenységét bemutató adatok – büntető ügyszakban a tárgyalási napok egy bíróra jutó átlagos havi számának kivételével – minden kategóriában emelkedtek. Az intenzitási mutató mindkét ügyszakban félévet meghaladó ügyhátralékot jelez.

8. Az ítéletek írásba foglalásának helyzete

Az OIT 2003-ban két alkalommal is elrendelte a **30 napon túl írásbafoglalatlan ítéletek alakulásának vizsgálatát.**

A bírósági vezetők folyamatos igazgatási ellenőrzési tevékenysége eredményeként megállapítható, hogy az írásbafoglalási fegyelem terén jelentős javulás következett be. A 2003. I. félévében közzétett késedelmesen írásbafoglalt ítéletek száma az év végére 1178-ról közel felére, 614-re csökkent. Még jelentősebb arányú mérséklődés tapasztalható a másodfokú határozatok írásbafoglalását illetően. Tovább nőtt azoknak a bíróságoknak a száma is, ahol csak elvétve fordult elő írásbafoglalási késedelem.

Az ügyszakok közötti megoszlás tekintetében megállapítható, hogy valamennyi ítélezési szinten a büntető ügyszakban lényegesen többször (427), fordult elő késedelmes leírás, mint civilisztikai ügyszakban (187).

A Fővárosi, Pécsi és Szegedi Ítéltáblákon a vizsgált időszakban 30, illetve 60 napon túl írásba foglalatlan ítélet nem volt.

Az előzőekben jelzett kedvezőbb helyzet kialakulásában jelentős szerepet játszottak a bíróságok vezetőinek már említett igazgatási jellegű ellenőrzési intézkedései, amelyek között megtalálhatóak a számonkérés eszközei, így az

igazoló jelentések, írásbeli figyelmeztetések, s esetenként fegyelmi eljárások megindítása.

9. Az OIT 2000-ben részletesen vizsgálta a Fővárosi Bíróság elnökének igazgatási tevékenységét, s részére további személyzeti és igazgatási feladatokat határozott meg.

A Fővárosi Bíróság elnöke e feladatok végrehajtására intézkedési tervet készített, amelyet az OIT megtárgyalt és elfogadott.

2003-ban a testület kiemelten foglalkozott a Fővárosi Bíróság időszerű és hatékony ítélkezését biztosító alapvető feltételek megteremtésével, egyrészt az ügyforgalomhoz igazodó létszám megállapításával, másrészt a hatékony ellenőrzést biztosító igazgatási vezetői szintek és hatáskörök kialakításával.

Mindezek eredményeként az OIT 2003. szeptember 1-jével a Fővárosi Bíróságon további elnökhelyettesi állást létesített, s növelte a bírói és bírósági titkári álláshelyeket.

Határozatában felkérte a Fővárosi Bíróság elnökét, hogy a kollégiumvezetők bevonásával 2003. végéig dolgozzon ki a nagy létszámú kezdőbíró ítélkező munkáját segítő hatékony instruktori rendszert.

Végül a testület felhívta a bíróság elnökének figyelmét, hogy az időszerűség biztosítása érdekében az igazgatási ellenőrzési rendszerre vonatkozó szabályokat működtesse hatékonyan.

10. A 2003. évi ülnökválasztás tapasztalatai

2003. I. félévében került sor a bírósági ülnökválasztás megtartására. Az előkészítés során az OIT elnöke meghatározta az ülnökök létszámát, amelyet országosan (5972) főben állapított meg. Ez a kontingens a négy évvel korábbi 7269-hez képest a jogszabályváltozások miatt jelentősebben csökkent. A tárgyidőszakban megtartott ülnökválasztás a bíróságok, az önkormányzatok, valamint a fegyveres testületek munkájának köszönhetően jó eredménnyel zárult. Ténylegesen 5921 ülnök megválasztására került sor, akik munkájukat 2003. április 22-ét követően kezdték meg.

A megválasztott ülnökök személyi összetételét illetően megállapítható, hogy az előző ciklushoz hasonlóan közöttük magas 57,6% a nyugdíjasok aránya.

11. Az OIT 2003-ban megkezdte **az arányos bírói munkateher feltételrendszere** kidolgozásának előkészítését.

A feladat megvalósítását az Állami Számvevőszék vizsgálati jelentésében foglaltak is indokolták, amelyek ugyancsak felhívták a figyelmet a bírói munkateher országos arányosítására. Az előkészítő munka során felvetődött, hogy indokolt lenne olyan modellek megismerése, amelyek Nyugat-Európában már bevezetésre kerültek és a gyakorlati tapasztalatok rendelkezésre állnak. A jogrendszer hasonlósága miatt célszerűnek látszik az osztrák rendszer működési elveinek és megoldásainak tanulmányozása.

Mindezek figyelembevételével a testület döntést hozott az Osztrák Köztársaság Igazságügyi Minisztériumának megkereséséről a bírói munkateher mérésének rendszerére kialakított modell gyakorlati érvényesülésének megismerése érdekében.

A testület egyúttal felkérte az OIT Hivatalát, hogy kezdeményezzen tárgyalásokat a bírósági szervezet átvilágítására alkalmas szervezetekkel.

12. A cégbíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatok végrehajtása

A cégbíróságok ügyforgalmi adatait értékelve megállapítható, hogy a cégbírák munkaterhe 2003-ban enyhén csökkent. A bejegyzési és változás-bejegyzési kérelmek nagyobb mennyiségben csak az év végén 2003 decemberében érkeztek.

A folyamatban maradt ügyek száma a cégbíróságokhoz érkező beadványok folyamatos feldolgozása ellenére, - az előző év hasonló időszakához viszonyítva, - kissé emelkedett. Ugyanakkor az ügyhátralék intenzitási mutatója csak kevéssé haladta meg az egy hónapot.

A cégbíróságok időszerű munkavégzését jelzi az a tény is, hogy a törvényes határidőn túli bejegyzések száma minimálisra csökkent.

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy 2003-ban a cégbíróságok hátralékmentesen és időszerűen végezték feladataikat.

Az OIT a cégbíróságok személyi és tárgyi feltételeit, ügyérkezését, informatikai helyzetét értékelve felhívta a megyei (fővárosi) bíróságok elnökeit, hogy a cégbíróságokon saját kezdeményezés alapján, változatlanul fordítsanak figyelmet a fantomcégek törlésére, kísérik fokozott figyelemmel a befejezések alakulását.

A testület egyúttal felkérte az Igazságügyi Minisztériumot, hogy a cégbíróságok informatikai helyzetét, az indokolt fejlesztések megvalósításának programját, a bírósági informatikai rendszer és a cégbírósági informatikai rendszer összehangolási elképzeléseit 2004. I. félévében terjessze az OIT elé.

13. Rendkívüli események

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a beszámolási időszakban áttekintette **a 2002 novemberétől 2003. végéig** a bíróságokon bekövetkezett rendkívüli eseményeket. Megállapította, hogy ezek száma a korábbi egy éves **időtartamban történt** 46 eseményhez képest növekvő tendenciát mutat **(összesen 86)**, s belső arányaiban, jellegében is bizonyos eltérés tapasztalható. **Negyven alkalommal**, azaz csaknem az események felében legnagyobb gyakorisággal változatlanul a **bombariadók** fordultak elő.

Ugyanakkor nőtt a **bírák elleni fellépések száma (17)**, jellegük részben változott, s a tetteges cselekmények és fenyegetések agresszívabbá váltak.

A bírósági épületek megkárosítására irányuló cselekmények száma az előző időszak értékeléséhez képest nem növekedett, ezekre hét alkalommal került sor.

Figyelemre méltó, hogy az előző kategóriákba nem sorolható rendkívüli események **új, eddig nem tapasztalt cselekményekkel bővültek, számuk 12.**

Ezek sorából kitűnnek **a bíróságok előtti tüntetések (5 alkalom)**, amelyeken a résztvevők kollektíven tiltakoztak a bírósági eljárások ellen.

Újszerű jelenség az is, hogy konkrét ügyben ítélező bíró személyét a tömegkommunikáció felhasználásával ismertté tették, nevét és fényképét az Interneten közzétették, sértegették. Céljuk, a nyomás-gyakorlás, a számukra kedvező ítéletek meghozatala, vagy az ítéletek jogorvoslati eljárás során történő megváltoztatása.

Összegezve az előzőekben foglaltakat megállapítható, hogy a rendkívüli és egyéb események számának növekedése az országos ügyérkezéshez és a tárgyalások nagyságrendjéhez viszonyítva változatlanul nem jelentős. Tény azonban, hogy a rendkívüli események jellegében, tendenciájában, típusaiban érzékelhető bizonyos változás.

Az események megelőzésének, s eredményes kezelésének alapja a bíróságok, a bírák biztonságának fokozása.

14. A bíróságok biztonságának fokozása érdekében hozott intézkedések

Az OIT 2003-ban megtárgyalta és elfogadta a bíróságok biztonsági koncepcióját. Ennek során meghatározta a bíróságok védelmének főbb elveit, legfontosabb elemeit, így a személy, vagyon és működési biztonságot, továbbá az információ védelmet.

A koncepció kidolgozásának lényeges eleme volt a bírósági szervezetek biztonsági feladatainak, az alkalmazott technikának, a kialakított szervezeti struktúrájának és a személyzeti kérdések megoldásának alapvető egységesítése.

A biztonsági koncepció foglalkozott az elmúlt öt éves időszakban hozott védelmi rendészeti intézkedésekkel, különösen a létszámhelyzettel, a biztonság érdekében eddig kialakított szervezeti struktúrával és a rendszerbe állított biztonsági eszközökkel. A koncepció szerves részeként fogalmazódott meg a bírósági biztonsági szervezetek élőerős védelmének és technikai fejlesztésének jövőbeli feladata, továbbá a bírósági intézményrendszerben működő rendészeti szervezetek strukturális modellje.

A koncepcióban megjelölt alapvetően személyi-szervezeti fejlesztési alternatívák közül **a testület az úgynevezett vegyes rendszert fogadta el.** Ennek lényege, hogy a biztonsági feladatokat egyrészt szolgálati viszonyban álló szakemberek, másrészt vagyonvédelmi szolgálatok látják el.

Az OIT döntésével egyidejűleg megjelölte a vegyes rendszer kidolgozásával kapcsolatos konkrét teendőket is.

2004-ben tovább folytatódik az OIT által jóváhagyott biztonsági modell részletes kimunkálása. Az anyagi erőforrásoktól függően kiemelt figyelmet kap a helyi bíróságok biztonságának szervezeti és alapvető technikai fejlesztése is.

Az OIT elnökének döntése alapján megkezdődtek a tárgyalások az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőivel annak érdekében, hogy a kiemelt ügyeket tárgyaló bíróságokon az egyenruhás rendőri jelenlét biztosítható legyen.

15. Honvédelmi igazgatás

Az OIT évenként értékeli a honvédelmi igazgatási feladatok bírósági végrehajtásának tapasztalatait. A beszámolási időszak védelmi tevékenységét elemezve megállapította, hogy a korábban elfogadott szabályozási mechanizmus jól funkcionál, zavartalanul működik a kiépített szervezeti struktúra, a honvédelmi polgári védelmi megbízottak hálózata, s az irányítást végző és ellenőrző szervezetek.

A 2003-as év legtöbb feladatot jelentő, s a teljes bírósági szervezetre kiterjedő eseménye **az Országos Védelmi Igazgatási Rendszergyakorlatban való részvétel**, s ennek szervezeti és tartalmi előkészítése volt.

A bíróságokat illetően a testület alapvető célként jelölte meg a honvédelmi jellegű válsághelyzetek kezelése során az OIT, annak Hivatala és a bírósági intézmények tevékenységének modellezését, továbbá a bírósági szervezetek honvédelmi feladatokkal és országmozgósítással kapcsolatos felkészültségének mérését.

A bíróságok részére ágazati levezetési terv, forgatókönyv és tervezési segédlet készült. Az OIT kialakította a gyakorlat irányításának és végrehajtásának szervezeti kereteit is, és valamennyi megyei (fővárosi) bíróságon folyamatos ügyeleti rendszer működött.

A gyakorlat befejezését követően összefoglaló, elemző értékelés készült.

A tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a mintegy két hónapig tartó, s valamennyi bíróságra kiterjedő gyakorlatban a bírósági szervezetek jól szerepeltek.

A válságidőszak fogalmi körébe tartozó „éles helyzetek”-ben megfelelően alkalmazták a tervekben meghatározott előírásokat, és időben teljesítették a központi és a helyi feladatokat. Kiépítették, illetve továbbfejlesztették az együttműködést a megyei védelmi közigazgatás szerveivel, felelős vezetőivel.

2003-ban – az anyagi erőforrásoktól függően – tovább folytatódott a bíróságok egyéni védőeszköz-ellátása, a meglévő régi eszköztár felújítása, illetve szerény mértékben új beszerzésekre is sor került.

A jövőben folyamatos feladatot jelent a bírósági intézményeknek, mint követelmény-támasztó szerveknek az évenkénti tervezési és adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium részére.

Végül jelenleg és a jövőben a NATO Válságreakálási Rendszeréhez való adaptációból kifolyólag felül kell vizsgálni a védelmi- tervezési rendszert és az egyes intézkedési típusokat.

A jövő feladatai

A bírósági igazgatás tevékenységében a jövőt illetően változatlanul komoly szerepet kap a hosszabb távú koncepcionális feladatok részletes kimunkálása. Ilyen mindenekelőtt a bírói teljesítmény mérésére vonatkozó nemzetközi tapasztalatok megismerése, s a konkrét program kidolgozása. A hivatali egység változatlanul szerepet kap a bíróságok biztonságának megerősítése érdekében folyó kidolgozó munkában.

Ugyanakkor változatlanul a szolgáltató jellegű igazgatást erősíti a bíróságok ügyforgalmi és OIT által meghatározott egyéb szempontú adatainak feldolgozása, elemzése, s javaslattétel a szükséges intézkedések megtételére. Standard feladatként jelentkezik továbbá az OIT korábbi határozataiban, szabályzataiban foglaltak végrehajtásának szervezése.

A bíróságok működésének személyzeti feltételeivel kapcsolatos feladatok

Az OIT 2004-ben kiemelkedő feladatának tekinti a Győri és a Debreceni Ítéltábla személyi feltételeinek biztosításához szükséges intézkedések megtételét.

Új álláshelyek kialakításával – az Európai Unió Bizottsága 2003. évi „monitoring jelentésében” foglaltakra is figyelemmel – továbbra is törekedni kell a bírák és igazságügyi alkalmazottak létszámarányának javítására annak érdekében, hogy a bírák az érdemi ítélezési feladatok elvégzésére koncentráljanak.

A testületnek – ugyancsak az Európai Unió Bizottsága 2003. évi „monitoring jelentésének” megállapítására tekintettel – foglalkoznia kell egy olyan koncepció kidolgozásával, amely biztosítja a bírák átláthatóbb, szabványosabb kiválasztásának és előléptetésének feltételeit.

A bíróságok hatékonyabb működése szempontjából – az OIT által kezdeményezett jogszabály-módosítás függvényében – feladatként jelentkezhet a tartósan távollévő bírák álláshelyeinek részbeni betöltéséről szóló szabályzat megalkotása.

Az oktatás célkitűzései

A hazai jogi képzés elsődleges feladata a 2003/2004-es oktatási évben az OIT által elfogadott központi oktatási terv végrehajtása, a 2004/2005-ös oktatási év tervének kidolgozása új tartalmi és formai elemekkel.

A bírák közösségi jogi képzését szolgáló jelenleg is folyó HU/IB/2001/JH/02 számú Phare twinning program utolsó szakaszának

végrehajtása és a magyar igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának további erősítését célzó, új Phare program előkészítése.

A közösségi jogi képzésen túl – tekintettel Magyarország uniós csatlakozására – a nemzetközi oktatási kapcsolatok szélesítése, elsősorban az uniós tagállamokkal.

Az együttműködés területei elsősorban az emberi jogok, továbbá a kisebbségekre és a velük szemben érvényesülő diszkrimináció elleni tilalmakra vonatkozó előírásokkal kapcsolatos ismeretek elmélyítése, a bíróságok és a média kapcsolatának kérdései.

A bírói kar számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy közvetlen betekintést nyerhessenek az uniós tagállamokban működő bírák munkájába, melynek előfeltétele a bírói kar nyelvi képességének fejlesztése.

Törekedni kell jövőben arra is, hogy a magyar szakemberek minél nagyobb számban jelenjenek meg a tagállamok bíróságait érintő európai tanácskozásokon, illetőleg működjenek közre uniós szakértők mellett a későbbiekben csatlakozó országok közösségi jogi felkészítésében.

Kiemelkedő fontosságú feladat a működését a közeljövőben megkezdő Bíróképző Intézet előkészítési munkálataiban való közreműködés.

A bíróságok működésének tárgyi feltételrendszere

2003., illetve 2004. évben elkezdődtek, illetve elkezdődnek és 2005. évre áthúzódó beruházásként folytatódnak a Pesti Központi Kerületi Bíróság épület-rekonstrukció II. ütemének, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság épületének, a Debreceni Városi Bíróság, a Kazincbarcikai, az Esztergomi, a Füzesabonyi és a Kunszentmiklósi Városi Bíróság, valamint a Debreceni, a Szegedi, a Győri Ítéltábla új épületének, és a Bírósági Továbbképzési Központ budapesti épületének építési munkái.

Elkezdődnek a Kunszentmártoni, a Battonyai, a Fonyódi Városi Bíróság és a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság épület-rekonstrukciójának beruházás előkészítő és tervezési munkái.

Megkezdődik a bíróságokat összekötő zártcélú távközlő hálózat kialakítása is.

A bíróságok korszerű működéséhez szükséges technikai feltételeket a rendelkezésünkre álló pénzügyi lehetőségekből nem tudjuk biztosítani. Megállapítható, hogy nem elsősorban mennyiségi problémáról van szó, hanem arról, hogy a meglévő technikai eszközök jelentős része korszerűtlen. Cseréjük jó esetben fizikai elhasználódásukat követi, az erkölcsi kopás követése megoldhatatlan.

A bíróságok technikai ellátására 2001-ben 190 millió forintot, 2002-ben 149 millió forintot fordíthattunk, míg 2003-ban 137 millió forint felhasználására volt lehetőségünk.

Az egyre csökkenő források koncentrált felhasználásával igyekeztünk a bíróságok működési feltételein javítani.

2003-ban a gépjárművek cseréjére, és kényyszerúségi okokból a biztonságtechnikai rendszerek kiépítésére fordítottuk a legnagyobb figyelmet (68,0 millió forint, illetve 63,0 millió forint), az egyéb eszközök beszerzésére közel 7,0 millió forint állt rendelkezésünkre.

2004-ben várhatóan az előirányzott pénzügyi lehetőségeink felét biztonságtechnikai beruházásokra fordítjuk, míg a fennmaradó összegből ez évben is a fénymásolók, a gépjárművek és a telefonközpontok cseréje kap prioritást.

Az infrastruktúra fejlesztési PHARE tender sikeres befejezésének keretében:

- biztonságosan kell üzemeltetni a közel 7150 munkaállomást az országos hálózatban,
- gondoskodni kell az új elektronikus levelező rendszer üzemeltetéséről,
- biztosítani kell az új felhasználók képzését a korszerű számítógépes rendszer használatára.

A kialakított hálózatra ki kell fejleszteni a PHARE tender keretén belül a bírósági munkát támogató információrendszereket. Biztosítani kell a rendszerfejlesztés során a minőséget, gondoskodni kell a rendszerek integrációjáról. Ezen belül ki kell fejleszteni

- a Bírósági Integrált Információs Rendszer alrendszereit,
- Bírósági Ítélezési Alrendszer (BIR),
- Közhiteles Nyilvántartások Alrendszere (KNY),
- Külső Kapcsolatok Alrendszere (KK),
- Törzsállományok Alrendszere (TÁR),
- Vezetői Informatikai Alrendszer (VIR).

Közre kell működni a videokonferencia útján történő távkihallgatás, távmeghallgatás feltételeinek megteremtésében.

Elektronikus formában elérhetővé kell tenni az OIT határozatait.

Üzemszerűen el kell indítani az informatikai eszköznyilvántartás egységes rendszerét.

Meg kell kezdeni a bíróságok gazdálkodási rendszereinek korszerűsítését.

Biztosítani kell a biztonságtechnikai felülvizsgálat befejezését és a szükséges hálózatüzemeltetési és biztonsági mintaszabályzat kidolgozását.

Közre kell működni a központosított illetmény számfejtési rendszer informatikai fejlesztéseiben, országos feladatok elvégzésében, az üzemszerű működtetés feltételeinek megteremtésében.

Teljesíteni kell a bírósági távmunka pályázat előírásait, lehetőséget kell biztosítani a közreműködők részvételére.

Javítani kell az informatikai alkalmazások szervezeti, tárgyi, személyi feltételeit. Gondoskodni kell a technikai feltételek szinten tartásáról.

A bíróságok jogi képviselével kapcsolatos tapasztalatok

A bíróságok jogi képviselével kapcsolatos tapasztalatok a következőkben összegezhetők:

- A beszámolási időszakban vált élő gyakorlattá a Pp. 78. § (5) bekezdésében foglalt új szabály is, miszerint a feleket nem lehet kötelezni olyan perköltségek viselésére, amelyek a bíróság érdekkörében felmerült – egyébként elhárítható – ok következtében keletkeztek (pl. hivatalból elhalasztott tárgyaláson való megjelenés költsége). E jogszabályi rendelkezés fokozott együttműködésre ösztönzi a bíróságokat és a peres feleket annak érdekében, hogy az előre látható felesleges perceseletektől a bíróság a feleket megóvja.
- Gyakori jelenség, hogy a felperesek keresethalmazban érvényesítik igényüket a Ptk. 349. §-ában szabályozott bírósági jogkörben okozott kár és a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjára alapított személyhez fűződő jog megsértésére hivatkozva, holott a per alapját ténylegesen a bírósági eljárás során tett közhatalmi intézkedés képezi, amely jogszabályi felhatalmazás alapján történik, s így jogellenes károkozást nem valósíthat meg.
Az utóbbi kereseti jogcímre történő hivatkozás alapja az, hogy a felperesek elkerüljék a kereset elutasítását, amikor nem merítették ki előzetesen a kár elhárítására alkalmas jogorvoslatot, mint a bírósági jogkörben okozott kár egyik anyagi jogi feltételét.
- Egyre gyakrabban tapasztalható jelenség, hogy a peres felek egy része a bíróságok munkáját becsmérő szavakkal támadják, tényleges jogi alap hiányában pusztán a durva kifejezések használatával kívánnak nyomást gyakorolni a bíróságokon dolgozó személyekre, sőt nem egy esetben a

becsületsértő kifejezéseken túl meg is fenyegették a perveztes felek a bíróság tagjait.

A véleménynyilvánítás szabadságának korlátozásával mások jó hírneve és jogai védelme érdekében – a jogalkotást is bevonva - kívánatosnak tartanám az ilyen jellegű megnyilvánulásokkal szemben hatékonyabb jogi eszközök alkalmazását, elősegítve a bírósági szervezet tekintélyének helyreállítását, független hatalmi ággként való tiszteletben tartását.